

วารสาร

รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Journal of Political Science Suan Sunandha Rajabhat University

ISSN: 2730-3551 (Online)

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2565

Vol. 5 No. 1 January-June 2022

วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Journal of Political Science Suan Sunandha Rajabhat University

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2565)

Vol. 5 No. 1 (January - June 2022)

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษาจังหวัดอุดรธานี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพของนักศึกษาและบุคลากรทั้งภายในภายนอกสถาบัน
2. เพื่อนำเสนอและพัฒนาศักยภาพและผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าและบทความทางวิชาการของคณาจารย์ นักวิจัย นักศึกษาและนักวิชาการภายนอก
3. เพื่อให้บริการทางสังคมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ

ขอบเขตของวารสาร

1. ขอบเขตของวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จะครอบคลุมเนื้อหา ด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการ บริหารธุรกิจ ศิลปศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐศาสตร์
2. เนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของบทความวิชาการหรือบทความวิจัยที่ส่งมาขอตีพิมพ์จะต้องไม่อยู่ในระหว่างการขอตีพิมพ์หรือเคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อนในวารสารอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. การส่งบทความวิชาการและบทความวิจัยนั้น สามารถส่งโดยตรงไปที่กองบรรณาธิการวารสารผ่านระบบ online Submission ที่เว็บไซต์ บทความทั้ง 2 ประเภท ซึ่งบทความที่ส่งมานั้นจะถูกส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ทำการประเมินแบบ Double-Blinded Review ก่อนที่จะพิจารณาจัดพิมพ์ในขั้นต่อไป
4. การรับบทความของวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จะเป็นบทความที่มุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ ๆ ช่วยขยายองค์ความรู้ในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในทางวิชาการที่กว้าง และมีประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

ที่ปรึกษา

รศ.ดร.ชุตินาถ

ศรีวิบูลย์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผศ.ดร.ณัฐณิธ

เอกนราจินดาวรรณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บรรณาธิการ

ดร.ณัฐชัย เอกนราจินดาวัดน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.จำนงค์	อดิวิวัฒนสิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธนสุวิทย์	ทับทิมรัษฎ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รศ.ดร.วิทยา	เมฆขำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รศ.สิทธิพันธ์	พุทธหุน	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ดร.ทักษิณา	แสนเย็น	มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น
ดร.จิตาภา	เร่งมีศรีสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ดร.สมพงษ์	เกษานุช	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ดร.พงศ์สุภา	เฉลิมกลิ่น	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ดร.ธีรดนัย	กัปโก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.กาญจนา	โพธิ์ชยานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กำหนดการตีพิมพ์เผยแพร่: วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พิมพ์เผยแพร่ 2 ฉบับต่อปี

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม

การเผยแพร่

จัดส่งให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผู้ที่สนใจสามารถค้นหาที่

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/polssru>

ติดต่อกองบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษาจังหวัดอุดรธานี

707 ม.3 ถ.เลี้ยวเมืองอุดรธานี-สามพร้าว ต.สามพร้าว อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000

โทรศัพท์: 042-129556, 097-9359356 โทรสาร: 042-129662

Website: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/polssru>

E-mail: touch_life@outlook.co.th

บทความทุกเรื่องที่ตีพิมพ์ได้จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 2 ท่าน
ทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ

วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีที่ 5 ฉบับ 1 มกราคม - มิถุนายน 2565 มีวัตถุประสงค์ของการจัดทำวารสารเพื่อเป็นสื่อการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ผลงานวิจัยและบทความทางวิชาการของอาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และจากการที่วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้รับการรับรองมาตรฐานจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre: TCI) ให้อยู่ในกลุ่มที่ 2 ดังนั้น ในการจัดทำวารสารดังกล่าวให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตามตัวชี้วัดที่ถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่ทางศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ได้กำหนดไว้ทางกองบรรณาธิการมีกระบวนการจัดทำวารสารตั้งแต่การรับบทความผ่านการกลั่นกรองจากกองบรรณาธิการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้องที่จะพิจารณาบทความแต่ละบทความ ดังปรากฏในหน้าสารบัญ และประกอบไปด้วยบทความทั้งหมด 6 บทความ

กองบรรณาธิการวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ขอขอบคุณผู้เขียนบทความทุกท่านที่ให้ความสนใจส่งบทความมาลงตีพิมพ์เผยแพร่ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาในการพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงวารสารให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป และขอขอบคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ให้การสนับสนุนมาโดยตลอด

ดร.ณัฐชัย เอกนราจินดาวังษ์

บรรณาธิการ

สารบัญ	
บทนำ	I
บทบรรณาธิการ	III
สารบัญ	IV
สิทธิเด็กและสตรี: ยุติความอยุติธรรม	1
The Rights of Children and Women: An End to Injustice <i>ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์, ดำเกิง อัสวสุนทรางกูร,</i> <i>สะพรั่ง สุขเวชชวรกิจ และ ตติยาภรณ์ ประสาทกุล</i> <i>Natnaporn Aeknarajindawat, Damkerng Aswasuntrangkul,</i> <i>Saprunng Sukwatchavorakit and Tatiyaporn Prasatkul</i>	
การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี	11
Participation in Solid Waste Management of People in an Allotted Village, Pathum Thani Province <i>ฐิติรัตน์ มีเพิ่มพูนศรี, ปิยะนุช เงินชูศรี, สุกัญญา หอมหวาน,</i> <i>ตะวัน รักสละม และ สิทธิชัย มานะสม</i> <i>Thitirat Meepermpoolsri, Piyanuch Ngerchusri, Sukanya Homwan,</i> <i>Tawan Raksalam and Sitthichai Manasom</i>	
กลยุทธ์และวิธีการสื่อสารของพรรคการเมืองไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562	25
Strategies and Comparison in Political Communication through Social Media of Thai Political Parties in Thailand's General Elections 2019 <i>สุเมธ ตั้งประเสริฐ</i> <i>Sumet Tangprasert</i>	
การจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ในประเทศไทย	39
Logistics Management during the COVID-19 Pandemic Situation in Thailand <i>นิธิวงศ์ โลหะวัฒนกุล, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล,</i> <i>อัครมณี สมใจ และ วรณนัฏฐา ขนิษฐบุตร</i> <i>Nitiwong Lohawattanakul, Chandej Charoenwiryakul,</i> <i>Akramanee Somjai and Wannattha khanitthabud</i>	

การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ Promoting Quality of Life from Occupation after Acquittal	53
ธัญชนก ศรีอัฐภาณุกุล, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล, อัครมณี สมใจ, วรรณนัฐา ขนิษฐบุตร และ ศักดิ์สิทธิ์ พรรัตน์ศรีกุล <i>Thachanon Sriatsadawutthakul, Chandej Charoenwiriyakul, Akramanee Somjai Wannattha khanitthabud and Saksit Pornrattanasekul</i>	
การพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตเซรัมวิบวับด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหนัง Product Development of Nisit Vipvup Premium Serum with Himalayan Salt for Slow Down the Aging of the Face Skin	69
ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์ และ รัฐวิทย์ วัฒนปรีชาศักดิ์ <i>Natnaporn Aeknarajindawat and Ratthawit Watchanapreechasak</i>	
คำแนะนำการส่งบทความ	VI
ตัวอย่างการเขียนบทความเพื่อลงตีพิมพ์	XIII

สิทธิเด็กและสตรี: ยุติความอยุติธรรม

The Rights of Children and Women: An End to Injustice

ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์¹, ดำเกิง อัสวสุนทรางกูร²

Natnaporn Aeknarajindawat¹, Damkerng Aswasuntrangkul²

สะพรั่ง สุขเวชชวรกิจ³ และ ตติยาภรณ์ ประสาทกุล⁴

Saprunng Sukwatchavorakit³ and Tatiyaporn Prasatkul⁴

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2,3,4}

Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand^{1,2,3,4}

E-mail: touch_life@outlook.co.th¹

Received: May 5, 2022

Revised: June 14, 2022

Accepted: June 15, 2022

บทคัดย่อ

บทความเรื่องสิทธิเด็กและสตรี : ยุติความอยุติธรรม มีประเด็นที่จะนำเสนอที่สำคัญที่สุด คือ ข้อเสนอแนะในการขจัดความรุนแรงภายในครอบครัวที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรีที่นำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหามาตรังตรงประเด็น ซึ่งผู้ที่จะดำเนินการให้เป็นผลสัมฤทธิ์ได้คือภาครัฐ เพราะภาครัฐเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติและได้ร่วมให้สัตยาบัน รวมทั้งอนุสนธิสัญญาสิทธิเด็กและสตรี สิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมกัน ดังนั้นภาครัฐทุกภาคส่วนทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ ที่จะเป็นเจ้าภาพในด้านกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายที่มีบทลงโทษเด็ดขาด จัดสรรงบประมาณ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน ส่งเสริมสนับสนุนส่วนราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นให้มีความตระหนักและขจัดปัญหาความรุนแรงภายในครอบครัว ที่เด็กและสตรีได้รับอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐานบนความยุติธรรม ความเสมอภาค เคารพสิทธิในความเป็นมนุษย์

คำสำคัญ: ครอบครัว, สิทธิเด็กและสตรี, ความรุนแรง

Abstract

Article on the rights of children and women: an end to injustice. There are issues to be presented that are the most important. Recommendations for eliminating domestic violence against children and women provide relevant solutions. The person who will be able to achieve results is the government sector. Because the government is a member of the United Nations and has participated in ratification, including the Convention on the Rights of Children and Women, Human Rights, Equality, therefore, all government sectors, including the legislative,

executive, and judicial branches, will be the host of legal matters. Law enforcement with strict penalties allocates a budget for networking cooperation from all sectors. Promote and support government agencies in the central, provincial, and local sectors to be aware of and eliminate the problem of domestic violence. As a result, children and women systematically receive justice, equality, and respect for human rights.

Keywords: Family, Children's and Women's Rights, Violence

บทนำ

ในอดีตที่ผ่านมาการทารุณกรรมหรือความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวโดยเฉพาะกับเด็กและสตรี มักไม่ได้รับความสนใจจากสังคมด้วยเหตุที่ทุกคนคุ้นชินว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัว ส่วนผู้ที่ถูกระทำจะเป็นฝ่ายอดทนและไม่กล้าที่จะเปิดเผยเพราะถือตามคำกล่าวที่ว่า “ความในใจไม่นำออก ความนอกไม่นำเข้า” ประกอบกับขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมไทยที่สืบทอดกันมา เด็กและสตรีจึงถูกกดขี่และปิดกั้นทางออกและต้องจำนนต่อสถานการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้นกับตนเสมอมา

วันนี้ยุคสมัยเปลี่ยนไป การสื่อสารและการรับรู้ร่วมกันในโลกดิจิทัลที่ไร้พรมแดนได้เปิดและรับรู้การกระทำที่ถูกคุกคามกับความเป็นมนุษย์ของเด็กและสตรี สังคมได้เปิดประตูให้กับความยุติธรรมที่ต้องได้รับการตีแผ่และแก้ไขอย่างถูกวิธี เพราะในโลกปัจจุบันมนุษย์มีสิทธิและความเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นเด็ก สตรี คน พิการ ผู้สูงอายุ ย่อมต้องได้รับการปฏิบัติในด้านสิทธิมนุษยชนสากลขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกัน ไม่ว่าบุคคลคนนั้นจะเป็นใครจะเกิดมาบนพื้นดินอันเต็มไปด้วยโคลนตมหรือ จากที่ใดก็ตาม ซึ่ง ณ ที่นี้จะขอเน้นเรื่องเด็กและสตรีที่ถูกภัยจากครอบครัวรุกรานจน แทบไม่เหลืออะไรในการดำรงชีวิตต่อไปใน 4 ประเด็นที่สำคัญคือ

- 1) ข้อมูลสถานการณ์ครอบครัวไทย
- 2) ครอบครัวและสาเหตุปัญหาภายในครอบครัว
- 3) เหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวต่อเด็กและสตรี
- 4) ข้อเสนอแนะ

โดยจะนำเสนอ แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลของส่วนราชการตลอดจนความคิดเห็นของผู้เขียนมานำเสนอดังนี้

1. ข้อมูลสถานการณ์ครอบครัวไทย

สถานการณ์ครอบครัวไทย

1) รูปแบบของครอบครัว ครอบครัวเครือญาติที่เป็นครอบครัวขยายแบบดั้งเดิม ปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ปี พ.ศ. 2560 เป็นร้อยละ 20.5 จะเห็นว่าครอบครัวที่มีเพียงสามีภรรยาและลูกเป็นครอบครัวเดี่ยวเพิ่มขึ้น (ณรงญา ตัญญาพัฒนกุล, 2563)

2) ขนาดของครอบครัวโดยเฉลี่ยลดลงอย่างต่อเนื่องสำนักงานการวิจัยแห่งชาติภายใต้โครงการ Future Thailand พบว่า ส่วนใหญ่ครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลง ปี พ.ศ. 2563 ค่าเฉลี่ยของจำนวนสมาชิก

ในครอบครัวไทยอยู่ที่ 2.4 คน เทียบกับ 5-6 คนเมื่อ 30 ปีก่อนหน้านั้นและจะมีครอบครัวที่อยู่คนเดียวมากขึ้น คือ ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวและคนหนุ่มสาวในวัยทำงาน เนื่องจากคนรุ่นใหม่เลือกที่จะไม่แต่งงานหรือ แต่งงานแต่ไม่ต้องการมีบุตร

3) อัตราการจดทะเบียนสมรสลดลงจากอัตรา 4,667 คู่ในปี พ.ศ. 2563 เป็น 4,183 คู่ในปี พ.ศ. 2564 ในขณะที่อัตราหย่าร้างเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2563 มีคู่หย่าร้าง 121,000 คู่ ในปี พ.ศ. 2564 คู่หย่าร้าง 110,942 คู่ โดยเฉพาะครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีการหย่าร้างมากกว่าในภาคอื่น ๆ ในปี พ.ศ. 2563 กรุงเทพมหานครมี 15,567 คู่ จังหวัดสมุทรปราการมี 3,726 คู่ จังหวัดนนทบุรีมี 2,755 คู่ จังหวัดปทุมธานีมี 3,415 คู่ รวม 25,463 คู่ ในปี พ.ศ. 2564 กรุงเทพมหานครมี 10,258 คู่ สมุทรปราการมี 3,243 คู่ นนทบุรีมี 2,360 คู่ ปทุมธานีมี 3,112 คู่ รวม 18,970 คู่ (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง)

2. ครอบครัวและสาเหตุปัญหาภายในครอบครัว

ครอบครัว หมายถึงกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกันโดยการเกิด การแต่งงาน หรือการรับเป็นบุตรบุญธรรมและอาศัยอยู่ร่วมกันในครัวเรือนหนึ่งรวมถึงผู้ที่ไม่แต่งงาน แต่งงานแล้วไม่มีลูก แต่งงานแล้วหย่าร้างหรือตายจากกันซึ่งเป็นครอบครัวที่มีหลากหลายลักษณะ (John, 1988)

ครอบครัว หมายถึงกลุ่มคนรวมตัวกันอาจไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กันทางสายโลหิต หรือแต่งงานแต่ตกลงที่จะอยู่ร่วมกันและดูแลกันตลอดไป (Christie-Seily, 1984)

สำหรับความหมายครอบครัวไทย คณะอนุกรรมการด้านครอบครัวในคณะกรรมการส่งเสริมประสานงานสตรีแห่งชาติ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2537 ให้ คำนิยามครอบครัวในเชิงองค์ประกอบที่มีบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมไว้ว่า หมายถึงการ ที่ชาย หญิงใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันฉันท์สามี ภรรยา มีความรับผิดชอบร่วมกัน แบ่งงาน และ หน้าที่กันตามความเหมาะสม มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันทั้งด้านการเงิน อาหาร สิ่งของ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต มีกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ ร่วมกัน และเมื่อมี บุตร ธิตามากกว่า 1 คน บิดา มารดา ต้องอบรมสั่งสอนให้ลูกรู้บทบาท หน้าที่ การเป็นพี่ น้องให้รู้จักแบ่งปัน ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกใน ครอบครัวจะมีพื้นฐานแห่งความรัก ความเข้าใจ ความผูกพัน พึ่งพิงเป็นสายใยในการดำเนินชีวิตร่วมกัน

ประเภทของครอบครัว

1. ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) ประกอบด้วย สามี-ภรรยา-ลูก
2. ครอบครัวขยาย (Extended Family) ประกอบด้วย สามี-ภรรยา-ลูก รวมทั้งปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา และอาจมีญาติสามีและภรรยาอยู่ร่วมด้วย
3. ครอบครัวผสม (Reconstituted Family) ประกอบด้วยสามี-ภรรยา-ลูก ซึ่งเกิดจากการแต่งงานครั้งก่อนของสามีหรือภรรยาของทั้ง 2 ฝ่าย
4. ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว (Single-Parent Family) ประกอบด้วยพ่อหรือแม่ทำหน้าที่เป็นผู้นำครอบครัวเพียงผู้เดียว อาจเกิดจากสามีหรือภรรยาตายจากไปหรือหย่าร้างหรือทอดทิ้งไป

สาเหตุปัญหาภายในครอบครัว

ครอบครัวในขณะนี้ต้องเผชิญกับสภาวะการกดดันจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ความเจริญทางด้านนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อครอบครัวโดยรวมครอบครัวไทย จะมีลักษณะของวิถีชีวิตที่แตกต่างกันออกไปหลากหลายรูปแบบ ทำให้สัมพันธภาพที่มีต่อกันในครอบครัว สมาชิกในครอบครัว ขาดความเห็นอกเห็นใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของประเทศ เพราะครอบครัวจะต้องเป็นสถาบันที่มั่นคงเข้มแข็งที่สุดที่จะเป็นฐานราก ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

ปัญหาที่ส่งผลและเป็นแรงกดดันต่อครอบครัว

1. ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ความยากจน ทำให้ครอบครัวแทบทุกครัวเรือนได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงต่ออาชีพและรายได้ เนื่องจากไม่มีงานทำ ขาดรายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว
2. การแพร่ระบาดของปัญหายาเสพติดที่เป็นปัญหาเรื้อรัง เพราะเด็กขาดที่พึ่ง ขาดความอบอุ่น ขาดที่ปรึกษาผู้อบรมดูแลจึงถูกชักชวนไปในทางที่ผิดได้ง่ายและ นำมาสู่ปัญหาการถูกมอมเมาหลอกล่อให้ติดยาเสพติดซึ่งเป็นเหตุสำคัญในการก่อ อาชญากรรมที่รุนแรงเป็นภัยแก่ทั้งตนเองและสังคม
3. ความสัมพันธ์ในครอบครัว พ่อ-แม่-ลูก ต่างความรับผิดชอบและไม่รู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเอง ขาดการปลูกฝังทางจริยธรรมและคุณธรรม
4. กรณีฝ่ายชายมีพฤติกรรมความเสี่ยงในโรคหลายโรคที่เป็นอันตรายร้ายแรง เช่น โรคเอดส์ ซึ่งนำไปสู่การติดเชื้อและการเสียชีวิต ที่นำมาติดบุคคลในครอบครัวทั้ง ฝ่ายหญิงและลูก สำหรับลูกกรณีฝ่ายหญิงตั้งครรภ์หรือหากฝ่ายชายนำไปติดฝ่ายหญิง ขณะมีลูกอยู่ในวัยเด็ก และเสียชีวิตทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ลูกที่จะต้องมีชีวิตอยู่ต่อไป จะกลายเป็นเด็กกำพร้าไม่มีที่พึ่งเป็นภาระของสังคม
5. เด็กขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่ได้รับการพัฒนาตามวัยให้ถูกสุขลักษณะ อนามัย กลายเป็นเด็กด้อยโอกาสทางสังคม
6. ครอบครัวไทยในสมัยใหม่จะเป็นครอบครัวเดี่ยวที่อยู่กันตามลำพัง พ่อ-แม่- ลูก ไม่มีญาติผู้ใหญ่พี่น้องอาศัยอยู่ร่วมกัน เด็กจึงมักถูกทอดทิ้งให้ช่วยเหลือตนเอง ไม่ได้ รับการอบรมบ่มนิสัยหรือปลูกฝังสิ่งดี ๆ ขาดความอบอุ่น ความรัก ขาดที่พึ่งและ ขาดการได้รับคำปรึกษาที่ดี ทำให้เด็กหาทางออกที่อาจไม่ถูกวิธี
7. ผู้ชราหรือผู้ที่มีอายุเข้าสู่วัยชรา ขาดคนดูแลเอาใจใส่โดยเฉพาะสังคมชนบทหรือท้องถิ่น เพราะลูกที่อยู่วัยแรงงานต้องเข้ามาทำงานหาเงินในเขตเมืองใหญ่ทอดทิ้งผู้สูงวัยหรือคนชราไว้เพียงลำพัง ซึ่งบุคคลเหล่านี้เริ่มขาดความคล่องตัวและความพร้อมที่จะช่วยเหลือตนเอง และที่ปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้งคือการที่ลูกนำหลานเล็ก ๆ กลับไปฝากเลี้ยงให้เป็นภาระของ ปู่-ย่า-ตา-ยาย ที่มีอายุมากอยู่ในวัยชรา ทำให้ทั้งเด็กและคนชรามีคุณภาพชีวิตที่ย่ำแย่
8. ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับเพื่อนบ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กันเหมือนครอบครัวแบบดั้งเดิม เรียกได้ว่าไม่รู้จักกัน ต่างคนต่างอยู่ ขาดการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้ขาดพลังร่วมมือกันในการสร้างสรรค์สังคม หากสังคมชุมชนทุกสังคมเป็นเช่นนี้ การพัฒนาประเทศจะขับเคลื่อนไปด้วยความยากลำบาก (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, ม.ป.ป)

สาเหตุดังกล่าวข้างต้นอาจจะยังไม่ครอบคลุม สาเหตุทั้งหมดที่ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงและถูกทารุณกรรม กัดขี้นหมองต่อเด็กและสตรีที่อยู่ในครอบครัว ที่นับวันจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น สาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ส่วนใหญ่จะเกิดจากฝ่ายชายหรือสามีที่ขาดความเป็นผู้นำและไม่รับผิดชอบ บุคคลเหล่านี้มักคิดว่าตนคือหัวหน้าครอบครัวที่มีอำนาจเต็มแต่เพียงผู้เดียวในการใช้อำนาจ ในการตัดสินใจปัญหาครอบครัวด้วยการทะเลาะเบาะแว้ง ทำร้ายร่างกายฝ่ายหญิงและลูกที่ตนเองนึกคิดว่าเป็นเจ้าของ และจะทำอะไรแก่ฝ่ายหญิงและลูกก็ได้ที่เป็นที่รองรับอารมณ์ของตน

จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว จำแนกตามประเภทเหตุการณ์

ประเภทเหตุการณ์	2554	2555	2556	2557	2558	2559
กักขัง/หน่วงเหนี่ยว	25	25	25	17	23	15
การละเลย/ทอดทิ้ง	45	74	62	32	48	33
ข่มขืน	48	48	67	35	21	30
ตู่ค่า/ตู่ถูก	126	184	162	103	203	136
ทำร้ายร่างกาย	698	816	797	607	736	481
ล่อลวง	7	7	14	3	4	2
หยาดคาย/ตะคอก/ ประจาน/ขู่/บังคับ	124	115	143	91	151	132
อนาจาร	15	9	18	14	17	10
ไม่ระบุ	8	6	7	9	6	7
รวม	1,096	1,284	1,295	911	1,209	846

หมายเหตุ: เป็นข้อมูล ณ วันที่ 25 มกราคม 2560

ที่มา: กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จากตารางปรากฏว่าจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ที่จำแนกตามประเภทเหตุการณ์ นับแต่ช่วงปี พ.ศ. 2554-2559 เด็กและสตรียังคงเป็นเหยื่อของความรุนแรงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ในหลากหลายรูปแบบ

นอกจากนี้สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม พบว่าในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2561 สังคมไทยมีความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรีสูงถึงร้อยละ 83.6 เฉลี่ยมากขึ้น 5 คนต่อวัน สำหรับความรุนแรงที่พบ คือการทำร้ายร่างกายและสุขภาพคนในครัว ส่งผลให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น ติดการพนัน ทะเลาะวิวาท ดิดสุรา ยาเสพติดและมีความเครียดทางเศรษฐกิจโดยบุคคลที่พบความรุนแรงในครอบครัวได้แก่ คู่สมรส พ่อแม่ พี่น้อง ลูกหรือลูกบุญธรรม ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นต้น (สถิติความรุนแรงในครอบครัว สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2561)

ตัวอย่างที่ 1 กรณีความรุนแรงการทารุณกรรมเด็ก

พ่อเลี้ยงทมิฬ บังคับกินฉี่ ซ้อม 8 ขวบดับ เหยียน-เตะสลบ ชีรณหนีไม่รอด

ไทยรัฐฉบับพิมพ์ 21 ต.ค. 2564

พ่อเลี้ยงโหดซ้อมลูกเลี้ยงเด็กชายวัย 8 ขวบดับ เปิดเผยเมื่อเวลา 07.00 น. วันที่ 20 ต.ค. 2564 พ.ต.ท.ภูสิทธิ์ ชาญศรี สว. (สอบสวน) สภ.หนองแค จ.สระบุรี รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองแคว่ามีเด็กชายถูกทำร้ายร่างกายเข้ามารักษาตัวต่อมาเสียชีวิต ไปตรวจสอบพร้อมด้วย พ.ต.อ.สถิตย์ สังข์ประไพ ผกก. และตำรวจฝ่ายสืบสวน พบทพ ด.ช.บี (นามสมมติ) อายุ 8 ขวบ นักเรียนชั้น ป.2 โรงเรียนแห่งหนึ่ง มีร่องรอยบาดแผลถูกทำร้ายตามร่างกายหลายแห่งข้อมือถูกรัดเป็นรอยซ้ำ

จากนั้นตำรวจไปตรวจที่เกิดเหตุเป็นบ้านทาวน์เฮาส์ชั้นเดียว อยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองแคภายในบ้านพบสายเคเบิลโทรศัพท์ตัดขาด 1 เส้นขาดใส่ปลาสวะ 1 ขวด มีแม่ ด.ช.ปิ่นอยู่ในบ้านด้วยอาการตกใจ คุณตัวไปสอบสวนทราบว่าผู้ก่อเหตุคือ นายวิรัช แซ่เฮ้ง อายุ 31 ปี พ่อเลี้ยงเหยื่อโหดเป็นชาว ต.สทิงหม้อ อ.สิงหนคร จ.สงขลา ตนเป็นแม่ย้ายลูกติดไปทำงานอยู่ที่ จ.ภูเก็ต จนพบนายวิรัชและอยู่กินด้วยกันต่อมา ย้ายกลับมาอยู่ที่ จ.สระบุรี นายวิรัชไปทำงานเป็นช่างทำสีรถที่ อ.หนองแค

แม่ ด.ช.ปิ่น เปิดเผยว่า เมื่อเวลา 20.00 น. วันที่ 19 ต.ค. นายวิรัชนั่งดื่มเหล้าจนเมา โมโห ด.ช.ปิ่นไม่อ่านหนังสือและไม่เรียนออนไลน์ จับตัวลูกมัดมือด้วยเคเบิลโทรศัพท์โยงด้วยสายไฟ ยึดไว้กับข้อบ้านจากนั้นเขียนตีด้วยสายไฟหลายครั้ง ด.ช.ปิ่นร้องไห้ด้วยความเจ็บปวด นายวิรัชโมโหไม่ยอมปล่อยเด็กจากการพันธนาการ ตนเข้าไปห้ามปรามแต่นายวิรัชบอกว่าอย่ามายุ่งจะทำร้ายอีกคนแล้วเข้าไปนอน ช่วงเที่ยงคืนนายวิรัชเดินออกมาจากห้อง เห็นลูกชายยืนหลับด้วยความอ่อนเพลีย นายวิรัชปลุกให้ตื่นบังคับให้ปลาสวะใส่ขวดแล้วบังคับให้ดื่ม ปลาสวะตัวเองยังไม่หน้าใจ นายวิรัชตะปัดตามร่างกายอีกหลายครั้งจนสลบ ตนและนายวิรัชช่วยนำลูกไปส่ง รพ.หนองแค แพทย์ปั๊มหัวใจแต่สุดท้ายลูกเสียชีวิตแล้ว จากนั้นนายวิรัชรีบกลับบ้านเก็บเสื้อผ้าขึ้นรถ จยย.ฮอนด้าสปีด ปี่ไอ ทะเบียน 1 กท 6812 สระบุรี หลบหนีไปต่อมายื่นวันเดียวกันตำรวจทางหลวงจับกุมนายวิรัช แซ่เฮ้งขณะขี่รถจยย.ผ่านจุดตรวจ อ.กุยบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ เพื่อหนีคดีไปกบดานที่บ้านเกิด จ.สงขลา ตำรวจคุมตัวส่งให้ที่ สภ.หนองแค สอบสวนดำเนินคดี

จากกรณีตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น ที่ไม่อาจบรรยายออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรได้ และเป็นข่าวที่มีอยู่เป็นประจำที่ยังไม่มีผู้ใดสามารถหยุดยั้งการทารุณกรรมที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวได้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะผู้ที่อยู่อาศัยในเขตที่เป็นท้องถิ่นที่ต้องมีชีวิตร่วมกับปากท้อง การหาเงินเพื่อเลี้ยงชีพ ซึ่งไม่มีโอกาสมากนักที่จะได้มีการรับรู้ความเท่าเทียมกันในสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะสิทธิของเด็กและสตรีหรือทั้ง ๆ ที่รู้แต่ไม่สนใจ ซึ่งบุคคลประเภทนี้มีเป็นจำนวนมาก จึงขอนำเรื่องของสิทธิเด็กมานำเสนอเพื่อย้ำเตือนให้เกิดความชอบธรรมแก่เด็ก ดังนี้

เด็กคือ บุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี (เว้นแต่กฎหมายของประเทศจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น) เป็นผู้ที่จะต้องได้รับความคุ้มครองสิทธิในด้านต่าง ๆ ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประเทศไทยลงนามภาคยานุวัติรับรองเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2535 หมายความว่ารัฐบาลมีพันธผูกพันที่จะดำเนินการให้เด็ก ๆ ทุกคนในประเทศไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ให้ได้รับสิทธิเท่าเทียมกันตามอนุสนธิสัญญาฯ รวมทั้งรายงานความก้าวหน้า การดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติด้วย

อนุสนธิสัญญาทั้งหมด 54 ข้อจะประกอบไปด้วยสาระสำคัญ เรื่องสิทธิของเด็ก 4 ด้านที่ทุก ๆ คนควรได้รับทราบ เพื่อความรู้ความเข้าใจร่วมกันในสิทธิของเด็ก ดังนี้

1. สิทธิที่จะมีชีวิตรอด (Right of Survival) คือ สิทธิในการอยู่รอดปลอดภัยตั้งแต่เมื่อคลอดไม่ว่าเด็กคนนั้นจะเกิดมาปกติหรือเกิดมาพร้อมกับความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจก็ตาม

2. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา (Right of Development) คือสิทธิที่จะได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา ตามมาตรฐานความเป็นอยู่และโภชนาการที่เหมาะสมตามวัยรวมถึงการส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

3. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง (Right of Protection) คือสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการล่วงละเมิดและการทารุณกรรมทุกรูปแบบทั้งด้านร่างกาย และจิตใจรวมถึงการใช้แรงงานเด็กเพื่อแสวงหาผลประโยชน์

4. สิทธิที่จะมีส่วนร่วม (Right of Participation) คือสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออกทั้งในด้านความคิด และการกระทำรวมถึงการตัดสินใจที่มีผลต่ออนาคตของตนเอง

แต่ในความเป็นจริงสิทธิของเด็กที่พึงมีพึงได้มักถูกละเลย และไม่ได้รับการตอบสนอง เด็กจึงเป็นเหยื่อของความรุนแรงและความทารุณกรรมเสมอมา ดังปรากฏในตัวอย่างที่ 1 เป็นต้น แล้วจะปล่อยให้เรื่องเหล่านี้เกิดขึ้นเป็นประจำโดยถือว่ารัฐไม่ใช่อีกต่อไป แล้วมาลองคิดกันว่าเราจะพัฒนาประเทศชาติไปในทิศทางใด ถ้าการกระทำเช่นนี้ยังถือว่าเป็นเรื่องปกติแค่คลื่นกระทบฝั่งอย่างนั้นหรือ

ตัวอย่างที่ 2 กรณีความรุนแรงการถูกทารุณกรรมของสตรี

สาวสุตซ์้า คบแฟน 2 เดือนถูกทำร้าย 3 ครั้ง ต่อยเตะจนชิลิโคนทะลุจมูกเลือดอาบ

ข่าวไทยรัฐออนไลน์ 23 เม.ย. 2562

สาวโพสต์หวังเป็นอุทาหรณ์ อ้างถูกแฟนที่เพิ่งคบได้ 2 เดือนกว่าทำร้าย 3 ครั้ง ทั้งต่อยและเตะใบหน้าจนชิลิโคนจมูกทะลุเลือดอาบ ผู้สื่อข่าวรายงานว่าพบผู้ใช้เฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นหญิงสาวรายหนึ่งโพสต์ภาพใบหน้ามีเลือดเประเปื้อน และชิลิโคนบริเวณจมูกทะลุ พร้อมกล่าวอ้างถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นว่าเธอถูกแฟนหนุ่มที่เพิ่งคบกันได้ 2 เดือน 16 วัน ทำร้ายร่างกาย 3 ครั้ง เพราะแค่ปลดบล็อกเฟซบุ๊กผู้ชายคนหนึ่งแต่ไม่ได้ทักหรือคุยกัน ทั้งโดนต่อยและเตะหน้าจนจมูกที่เสริมมาราคา 55,000 บาท ทะลุทั้งที่เพิ่งทำไม่ถึงปี ทั้งนี้เรื่องราวเกิดขึ้นเมื่อเวลา 20.00 น. วันที่ 7 เม.ย. 2562 ที่ผ่านมาในพื้นที่ จ.นครราชสีมา ขณะที่เธออยู่กับเพื่อนอีก 2 คน แต่กลับถูกชายคนนี้เข้าทำร้ายโดยที่เพื่อนทั้ง 2 คนพยายามช่วยกันเข้ามาห้ามปรามเหตุ หลังถูกทำร้าย ต่อมาคืนวันที่ 8 เม.ย.เธอได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อมาถอดชิลิโคนที่ทะลุออกกระทั้งวันที่ 18 เม.ย. ทางครอบครัวของฝ่ายชายติดต่อมาว่าจะขอผ่อนจ่ายค่าเสียหายเพราะรู้สึกสงสารและเห็นใจจึงยอมแต่เมื่อขอเงิน 4,000 บาท เพื่อเป็นค่าเดินทางกลับ จ.ร้อยเอ็ด อีกฝ่ายกลับไม่มีให้ซึ่งค่ารักษาจนถึงปัจจุบันรวมแล้วเกือบ 20,000 บาท และทางครอบครัวไม่เคยช่วยแม้แต่บาทเดียว สุดท้ายครอบครัวของเธอจึงให้แจ้งความเพื่อดำเนินคดี และอยากให้เรื่องนี้เป็นอุทาหรณ์ว่าจะคบหากับใครอยากให้ศึกษากันนาน ๆ

ซิโมน เดอ โบวัวร์ (Simone de Beauvoir, 1957) นักคิดสตรีนิยมร่วมสมัยชาวฝรั่งเศส เดอ โบวัวร์ วิเคราะห์จากการศึกษาบทบาทของผู้หญิงและผู้ชายที่แตกต่างกันว่าผู้หญิงถูกสอนและปฏิบัติเสมือนเป็นวัตถุที่ผู้ชายเป็นเจ้าของแทนที่จะอยู่ในฐานะที่ผู้หญิงแต่ละคนมีประสบการณ์ของตนเอง (หนังสือ The Second Sex)

เบตตี ฟรีเดน (Betty Friedan, 1963) สตรีชาวอเมริกันเป็นผู้ที่วิพากษ์ ความไม่เท่าเทียมทางเพศในหนังสือ The Feminine Mystique ได้ชี้ให้เห็นความไม่เท่าเทียมทางเพศที่ฝังลึกอยู่ในบทบาทที่สังคมกำหนดสร้างให้ผู้หญิง ต้องเป็นแม่และแม่บ้านเพียงเท่านั้น ฟรีเดน เรียกร้องให้ผู้หญิงได้รับบทบาททางเพศสภาพที่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะเน้นย้ำว่าผู้หญิงต้องมีโอกาสทางการศึกษาและการทำงาน

สังคมไทยมีการละเมิดสิทธิสตรีอยู่เป็นประจำ แต่ด้วยการถูกปลูกฝังอบรมสั่งสอนหรือการสร้างกฎเกณฑ์กติกาตามวัฒนธรรมประเพณีไทยที่ผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง ผู้หญิงไทยมีความเคยชินต่อการถูกเอาเปรียบมาเป็น

ระยะเวลายาวนานตั้งแต่ตนเองลืมตาขึ้นมา เห็นแม่ เห็นยาย ต้องอยู่ในประเพณีสังคมเดิม ๆ จนไม่เคยทราบด้วยซ้ำว่าสิ่งที่ถูกกระทำอยู่นั้นเป็นการละเมิดสิทธิสตรี ประกอบกับสตรีไทยส่วนใหญ่หรือโดยรวม สังคมไทยครอบงำให้สตรีอยู่ภายใต้อำนาจมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งไม่ทราบกฎหมายสิทธิสตรี สตรีไทยจึงประสบปัญหาการล่วงละเมิดสิทธิหลายด้าน เช่น เรื่องความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ความรุนแรงในครอบครัว ระเบียบบางอย่างที่ถูกจำกัดสิทธิ เป็นต้น (อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, 2553)

ข้อเสนอแนะ

การบริหารจัดการครอบครัวเพื่อป้องกันและคุ้มครองไม่ให้เกิดความรุนแรง ภายในครอบครัวต่อเด็กและสตรี รัฐจะต้องเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการและกระตุ้นให้ทุกสังคมชุมชนทั้งในเขตเมืองใหญ่จนถึงชุมชนท้องถิ่น ดังนี้

1. บูรณาการศักยภาพของครอบครัว ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจการใช้ ชีวิตครอบครัวที่มีเจตนาดี อุดมคติในการดำเนินชีวิตครอบครัวอย่างมีความสุข โดยมีมุ่ง ตระหนักฝ่ายหญิง ฝ่ายชายให้เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน มีค่านิยมความเป็นครอบครัว ทั้งจริยธรรมและคุณธรรมโดยเฉพาะเรื่องทางเพศไม่ขัดแย้งกันและรู้จักการสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยในครอบครัวที่ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน เสมอภาคกันและไม่อาจ ละเมิดสิทธินี้ได้

2. ส่งเสริมด้านสุขอนามัย บทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวโดยเฉพาะฝ่ายชาย ซึ่งมีบทบาทในการสร้างสุขภาพครอบครัวให้ดูแลสุขภาพตนและคนในครอบครัวให้มีสุขอนามัย อนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดีตลอดจนพฤติกรรมการรักษาสุขภาพ วุฒิภาวะทางอารมณ์เพื่อการพัฒนาครอบครัวและชีวิตที่ดีของคนในครอบครัว

3. การบูรณาการด้านการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและข้อปฏิบัติซึ่งรัฐจะต้องแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยกับความเป็นจริงในด้านสิทธิเด็ก สตรีและสิทธิมนุษยชนสากลโลก โดยจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติจริงจึงในการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กและสตรีให้ถึงทั่วทั้งประเทศและจะต้องมีบทลงโทษที่เด็ดขาดต่อผู้กระทำการโดยไม่ละเว้นการปฏิบัติ ทั้งนี้จะต้องนำความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวจัดไว้ในระบบการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างเท่าเทียมกัน พร้อมทั้งรัฐจะต้องประสานงานกับทุกส่วนราชการทั้งระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้มีหน้าที่จัดอบรม สัมมนา เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับทั้ง บทลงโทษ การละเมิดสิทธิเด็กและสตรีอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องตลอดไป

4. จัดให้มีบริการแนะนำ ให้คำปรึกษาด้านครอบครัว โดยนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เป็นต้น ให้ทั่วจนถึงระดับส่วนท้องถิ่น

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน เน้นความสำคัญในครอบครัวจัดกิจกรรมร่วมกัน เปิดโอกาสที่จะให้ครอบครัว พ่อ-แม่-ลูก มีเวลาอยู่ร่วมกันไม่ว่าต่างคนต่างต้องตั้งหน้าทำงานเพื่อแลกกับเงินเพียงอย่างเดียว สร้างเสริมคุณภาพชีวิตใน ครอบครัวโดยจะต้องมีเวลาให้กับครอบครัว พ่อ-แม่-ลูก มีเวลาร่วมกิจกรรม มีเวลาพักผ่อนร่วมกัน เพราะหากครอบครัวไม่มีเวลาให้แกกันความไม่เข้าใจกันจะเพิ่มพูน นานวันจะเป็นมหันตภัยกับการพัฒนาประเทศ

6. สนับสนุนการสร้างสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างทัศนคติ ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว

7. จัดปัญหาเรื้อรัง ภัยอบายมุขต่าง ๆ ตลอดจนปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นทุก หย่อมหญ้า ซึ่งรัฐจะต้องมีนโยบายในการจัดปัญหาต้นเหตุสำคัญนี้ให้เด็ดขาดเป็นรูปธรรม

8. ส่งเสริมพัฒนาบทบาทของชุมชนในทุกเขตทั่วประเทศ ในการสร้างความ รัก ความสามัคคี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในครอบครัว ระหว่างครอบครัวกับชุมชน

9. สนับสนุนส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีการพัฒนาชุมชนร่วมกัน รวมทั้งให้โอกาสเด็กและสตรีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนของตน

10. สนับสนุนงบประมาณด้านการพัฒนาครอบครัวและชุมชน โดยเฉพาะให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุก ๆ แห่ง มีงบประมาณเพื่อการพัฒนาครอบครัว สร้างสังคมที่มีคุณภาพ และคุณธรรมในท้องถิ่นของตนอย่างต่อเนื่องและจริงจังตลอดไป

สรุป

บทความนี้ผู้เขียนได้ใช้ข้อมูล เอกสารอ้างอิงส่วนใหญ่มาจากส่วนราชการต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียดที่ถือว่าเป็นหลักฐานที่เชื่อถือได้มากที่สุด ย่อมแสดงเชิงประจักษ์ว่าส่วนราชการได้ตระหนักและรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงและการทารุณกรรมภายในครอบครัวที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรีเป็นอย่างดีแล้วด้วยเหตุใดความรุนแรงและการทารุณกรรมภายในครอบครัวที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรี จึงเป็นเรื่องราวที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงหรือมีการบูรณาการให้ดีขึ้นได้ จากอดีตสู่ปัจจุบัน จากรุ่นสู่รุ่น พฤติกรรมที่เป็นข่าวและเกิดขึ้นทุก ๆ วัน ไม่เคยเปลี่ยนแปลงกลับทวีความรุนแรงขึ้น แล้วจะหาใครที่เป็นเจ้าภาพถ้าไม่ใช่ภาครัฐ ที่จะยุติความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรี

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (ม.ป.ป). ข้อมูลพื้นฐาน. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.egov.go.th/th/government-agency/104/>
- ข่าวไทยรัฐออนไลน์. (2562). สาวสุดซึ้งคับแค้น 2 เดือนถูกทำร้าย 3 ครั้ง ต่อยเตะจนขีลโคนทะเลจุมูกเลือดอาบ. ค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/society/1550756>
- ข่าวสดออนไลน์. (2564). สิทธิเด็ก-สตรีไทย บทบาทในยุค 2022. ค้นเมื่อ 16 มกราคม 2565, จาก https://www.khaosod.co.th/newspaper/newspaper-inside-pages/news_6808774
- ณรงญา ตัญญาพัฒนกุล. (2563). เปิดบ้านครอบครัวไทยยุคใหม่: ความหลากหลายที่ไร้กรอบจำกัด. ค้นเมื่อ 21 มกราคม 2565, จาก <https://www.the101.world/thai-families-diversity-statistic/>
- ยูนิเซฟ. (ม.ป.ป). การคุ้มครองเด็ก. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/ภารกิจของยูนิเซฟ/การคุ้มครองเด็ก>
- สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. (2561). สถิติความรุนแรงในครอบครัวพุ่ง 83%. ค้นเมื่อ 6 มกราคม 2565, จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/43729-สถิติความรุนแรงในครอบครัวพุ่ง%2083%20.html>

อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์. (2553). *สิทธิมนุษยชน*. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน.

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (ม.ป.ป). *ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน*. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.amnesty.or.th/our-work/hre/udhr/>

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (ม.ป.ป). *สิทธิเด็ก*. ค้นเมื่อ 16 มกราคม 2565, จาก <https://www.amnesty.or.th/our-work/childrights/>

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (ม.ป.ป). *สิทธิสตรี*. ค้นเมื่อ 16 มกราคม 2565, จาก <https://www.amnesty.or.th/our-work/womens-rights/>

Betty Friedan. (1994). *The Feminine Mystique*. Westport, CT: Greenwood.

Simone De Beauvoir. (1957). *The Second Sex (The Subject is Woman-and the treatment is fascination*. New York: Alfred A. Knopf.

Christie-Seily, J. (1984). *Working with the Family in primary care: A system approach to health and illness*. New York: Praeger.

John, G.K. (1988). *Statistical Abstract of The United States 1998*. Washington, DC: Government.

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง
จังหวัดปทุมธานี

Participation in Solid Waste Management of People in an Allotted Village,
Pathum Thani Province

ฐิติรัตน์ มีเพิ่มพูนศรี¹, ปิยะนุช เงินชูศรี², สุกัญญา หอมหวาน³,
Thitirat Meepermpoolsri¹, Piyanuch Ngernchusri², Sukanya Homwan³,
ตะวัน รักสละ⁴ และ สิทธิชัย มานะสม⁵

Tawan Raksalam⁴ and Sitthichai Manasom⁵

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง^{1,2,3}

Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University, Thailand^{1,2,3}

นักวิจัยอิสระ^{4,5}

Independent Researcher^{4,5}

E-mail: thitirat.m@ru.ac.th¹, bbpoint-rat@hotmail.com⁴

Received: June 11, 2022

Revised: June 21, 2022

Accepted: June 22, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนหมู่บ้านจัดสรร จังหวัดปทุมธานี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กับการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรร จังหวัดปทุมธานี รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรร จังหวัดปทุมธานี จำนวน 300 คน โดยใช้วิธีแบบเจาะจง ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใช้สูตรยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนการจัดการขยะมูลฝอย ของหมู่บ้านจัดสรร จังหวัดปทุมธานี ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย

ฝอย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การจัดการ, ขยะมูลฝอย

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of participation in solid waste management of the villagers in the housing estates. Pathum Thani Province and 2) to compare gender, age, occupation, and average monthly income. with participation in solid waste management of the villages in Pathum Thani Province. The research model is quantitative research. The sample group was the people living in the housing estate in Pathum Thani Province, 300 people using a specific method. The sample size in the research was using the Yamane formula. The research tools are Questionnaires on public participation in solid waste management of the village allotment in Pathum Thani Province that has passed the quality inspection tools. The confidence was .96. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation: T-test and one-way analysis of variance. The results showed that 1) People in an allotted village in Pathum Thani Province's participation in solid waste management is high. Participation in practice followed by involvement in decision-making Participation in the evaluation. 2) Comparison of people's participation in solid waste management of a housing estate in Pathum Thani province, classified by gender, age, education level, occupation, and monthly income. And the length of stay in the area found that people of different sexes Contribute to solid waste management Participation in decision making and participation in the practice. The difference was statistically significant at the 0.05 level. And participation in the assessment was no different.

Keywords: Participation, Management, Solid Waste

บทนำ

จากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี 2561 พบว่า คนไทยผลิตขยะออกมา 27.82 ล้านตันต่อปี หรือประมาณ 76,200 ตันต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 1.64 มีการคัดแยกขยะที่ต้นทางนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จำนวน 9.58 ล้านตันต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 34 เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 13 ขยะมูลฝอยชุมชนถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ จำนวน 10.88 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 39 ส่วนที่เหลือนำไปกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง จำนวน 7.39 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 27 และพบพลาสติกในขยะชุมชนประมาณ

2 ล้านตัน สามารถนำเข้าสู่ระบบรีไซเคิล ประมาณ 500,000 ตัน (ส่วนใหญ่เป็นขวดพลาสติก) ส่วนที่เหลือจะกลายเป็นขยะ พลาสติก 1.5 ล้านตัน (ประกอบด้วยถุงพลาสติกประมาณ 1.2 ล้านตัน ที่เหลือเป็นพลาสติกอื่น ๆ เช่น แก้ว กล่อง ขวด ฝาจุก) ทั้งนี้การกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง 7.15 ล้าน ตัน โดยเฉพาะการกำจัดแบบเทกอง หรือ เผากลางแจ้ง การลักลอบทิ้งในพื้นที่ สาธารณประโยชน์และการลักลอบทิ้งลงสู่แหล่งน้ำทำให้มีขยะมูลฝอยจากบก ปะปนและตกค้างอยู่ในทะเล (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2563) จากการประเมินปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นของประเทศไทย พบว่า ในปี พ.ศ. 2563 มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยชุมชนต่าง ๆ ประมาณ 28.71 ล้านตัน หรือประมาณ 78,665 ตันต่อวัน ซึ่งมีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนเพิ่มมากขึ้นกว่าปี พ.ศ. 2562 และปี พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การบริโภคที่เพิ่มมากขึ้น การขยายตัวของชุมชนเมือง การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมเมืองในหลายพื้นที่ และความสะดวกสบายในการจับจ่ายใช้สอยผ่านระบบออนไลน์ โดยพบว่า อัตราการเกิดขยะชุมชนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.18 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่าปี 2561 และ 2562 ที่ผ่านมา (กรมควบคุมมลพิษ, 2563)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 ดำเนินโครงการ “ทำความดีด้วยใจลดภัยสิ่งแวดล้อม” มาตรการลดและคัดแยกขยะ มูลฝอย ในหน่วยงานภาครัฐ และนโยบายของรัฐบาลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือกัน ในการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก ภายใต้ Roadmap การจัดการพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2563 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2562 มาตรการงดให้ถุงพลาสติก หูหิ้ว ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 เพื่อลดขยะมูลฝอยที่ต้นทาง สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดปทุมธานีจัดกิจกรรมขับเคลื่อนการจัดการขยะที่ต้นทาง โดยประชาชนมุ่งสู่จังหวัดปลอดขยะ (Zero Waste Province) ประจำปีงบประมาณ 2563 ภายใต้โครงการสร้างวินัยและการมีส่วนร่วมของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการขยะและ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน เพื่อส่งเสริมการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ ตามหลักการ 3Rs โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และเพื่อพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้สามารถ ยกระดับเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการจัดการขยะมูลฝอย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งพัฒนารูปแบบ ขยายผล และแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่พร้อมพัฒนาไปสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนต่อไป (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดปทุมธานี, 2563)

การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นควรเริ่มแก้ไขที่ต้นเหตุเหล่านี้จึงมีความสำคัญในการจัดการมีส่วนร่วมของขยะมูลฝอย คือ ผู้ที่อาศัยในหมู่บ้าน หากผู้อาศัยมีความรู้ ความเข้าใจ มีความเข้าใจถึงผลเสียที่เกิดขึ้นตามมาจากการจัดการขยะไม่ถูกวิธี และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ดีและการจัดการขยะมูลฝอยก่อนที่จะนำไปทำลายของ ผู้อาศัยเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ปริมาณขยะในหมู่บ้านก็จะลดลงซึ่งเป็นเพราะผลของการมีส่วนร่วมของผู้อาศัยวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Cohen and Uphoff, 1981)

ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมการจัดการขยะมูลฝอย ให้มีศักยภาพในกระบวนการกำจัดขยะนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้หากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง

ทุกฝ่ายและประชาชนซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับปัญหานี้โดยตรงการให้ความสำคัญกับประเด็นการมีส่วนร่วมของผู้อาศัยจะทำให้ปัญหาขยะน้อยลงและการจัดการขยะก็จะประสบผลสำเร็จต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนหมู่บ้านจัดสรร จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนหมู่บ้านจัดสรร จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1980) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชนว่า สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้นเป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วมอย่าง ผิวน้ำแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

สวัสดี้ โนนสูง (2553) มูลฝอย หมายถึง สิ่งของเหลือทิ้งจาก กระบวนการผลิตและอุปโภค ซึ่งเสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้หรือไม่ต้องการใช้แล้วบางชนิดเป็นของแข็งหรือกากของเสีย (Solid waste) มีผลเสียต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ เนื่องจากความสกปรก เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค ทำให้เกิดมลพิษและทัศนียภาพ

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (2550) ได้มีแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ดังนี้

1) การลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย

1.1) การลดปริมาณการผลิตขยะมูลฝอย (Reduce) เช่น ผู้ผลิตทำสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ชนิดเติม การทำบรรจุภัณฑ์ให้มีขนาดพอดีกับปริมาณสินค้า และใช้วัสดุทำบรรจุภัณฑ์แบบย่อยสลายได้โดยง่าย

1.2) การลดปริมาณขยะโดยการใช้ซ้ำ (Reuse) การใช้วัสดุสิ่งของต่าง ๆ ให้คุ้มค่าที่สุด ได้แก่ การนำบรรจุภัณฑ์มาใช้ซ้ำ เช่น การนำกล่อง ถังมาใช้ประโยชน์ซ้ำ การใช้กระดาษทั้ง 2 หน้า

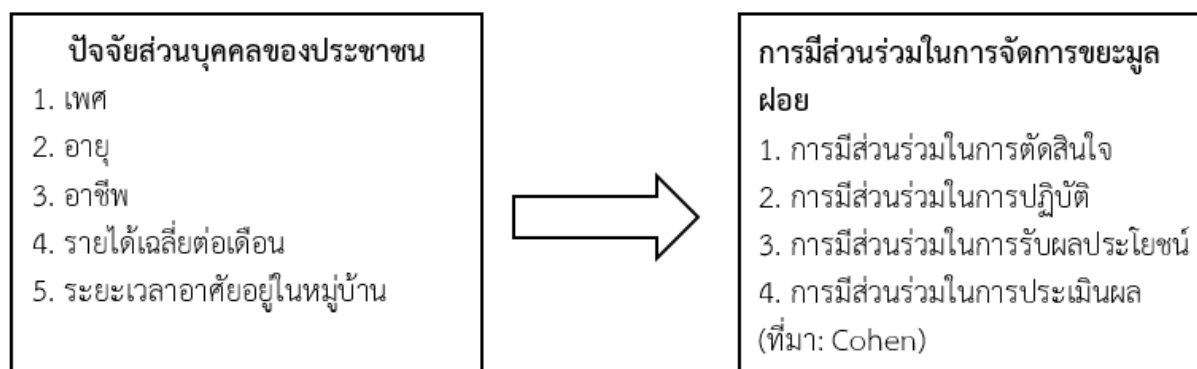
1.3) การลดปริมาณขยะโดยการรีไซเคิล (Recycle) โดยการนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ นำมาแปรรูปใช้ใหม่

2) การคัดแยกขยะมูลฝอย โดยการแยกประเภทของขยะมูลฝอยตั้งแต่ในส่วนของผู้ที่ทิ้งขยะและทิ้งในภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภท

3) การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดเตรียมภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภทให้เพียงพอและครอบคลุมทั่วพื้นที่รับผิดชอบ และรถสำหรับเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรที่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี ประชากรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี จำนวน ทั้งหมด 279 หลังคาเรือน จำนวนประชากรทั้งหมด 1,116 คน (อ้างอิงจากนิติบุคคลหมู่บ้าน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี ณ เดือนธันวาคม 2564 จำนวน 300 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยการใช้สูตรของ Yamane (1973) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ซึ่งแทนค่าตามสูตรได้ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ และส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการจัดการขยะมูลฝอย แสดงระดับการมีส่วนร่วมมี 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยความเชื่อมั่น (Reliability) ตามเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และแบบสอบถาม การวิจัยทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.96

ผู้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ได้ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือเป็นรายข้อ ระหว่าง .80-1.00 และนำแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .80

ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนการจัดการขยะมูลฝอย เท่ากับ .83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านทาง Google Forms เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เนื่องจากทางหมู่บ้านมีไลน์กลุ่มของหมู่บ้านและเป็นช่วงเกิดโรคระบาดโควิด - 19 จึงเลือกช่องทางการเก็บแบบสอบถามแบบออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ และค่าร้อยละ
2. การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ด้วย Independent t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA: F-test) เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบรายคู่โดยวิธี Least-Significant Different (LSD)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.3 มีอายุอยู่ระหว่าง อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.7 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 54.0 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 40.3 มีรายได้ต่อเดือน 30,001-50,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.3 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ 6 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.0
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรร จังหวัดปทุมธานี ดังตารางที่ 1
3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรร จังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ ดังตาราง 2-7

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี เป็นรายด้าน โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย โดยภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.65	.92	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.65	1.01	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.50	.85	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.56	1.09	มาก
โดยรวม	3.59	.92	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนหมู่บ้านจัดสรร จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรร แห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย	เพศ	ค่าเฉลี่ย	SD.	t	Sig.
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ชาย	3.79	.96	.941	.333
	หญิง	3.54	.97		
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ชาย	3.77	.99	.087	.768
	หญิง	3.56	.97		
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ชาย	3.45	.66	.002	.963
	หญิง	3.55	.60		
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ชาย	3.66	.95	.000	.998
	หญิง	3.50	.95		

หมายเหตุ : *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรร แห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอายุเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย	อายุ	ค่าเฉลี่ย	SD.	F	Sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	21 - 30 ปี	4.14	.99	8.101	.000**
	31 - 40 ปี	3.64	.74		
	41 - 50 ปี	3.74	.63		
	51 ปีขึ้นไป	4.23	.95		
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	21 - 30 ปี	4.05	.84	6.569	.000**
	31 - 40 ปี	3.63	.31		
	41 - 50 ปี	3.59	.18		
	51 ปีขึ้นไป	3.55	.82		

การมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย	อายุ	ค่าเฉลี่ย	SD.	F	Sig.
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	21 - 30 ปี	3.52	.01	4.728	.003**
	31 - 40 ปี	3.60	.19		
	41 - 50 ปี	4.42	.21		
	51 ปีขึ้นไป	3.60	.44		
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	21 - 30 ปี	3.51	.85	2.231	.085
	31 - 40 ปี	3.53	.28		
	41 - 50 ปี	3.39	.22		
	51 ปีขึ้นไป	3.50	.35		

จากตารางที่ 3 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	SD.	F	Sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.54	.12	2.956	.033
	ปริญญาตรี	4.21	.03		
	สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป	3.95	.77		
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.34	.16	2.803	.040
	ปริญญาตรี	3.96	.06		
	สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป	3.80	.06		
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.38	.21	.8925	.000*
	ปริญญาตรี	3.53	.09		
	สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป	4.15	.25		
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.82	.24	.171	.916
	ปริญญาตรี	4.01	.13		
	สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป	3.96	.98		

หมายเหตุ : *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอาชีพเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย	อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	SD.	F	Sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.68	.99	2.956	.033
	พนักงานบริษัท	4.41	.21		
	ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	3.61	.04		
	แม่บ้าน	3.87	.62		
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.72	.22	2.803	.040
	พนักงานบริษัท	4.39	.22		
	ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	3.52	.89		
	แม่บ้าน	3.53	.76		
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.76	.21	8.925	.000*
	พนักงานบริษัท	4.45	.33		
	ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	3.54	.08		
	แม่บ้าน	3.69	.54		
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.04	.18	.171	.916
	พนักงานบริษัท	3.53	.19		
	ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	3.94	.04		
	แม่บ้าน	3.61	.35		

หมายเหตุ : *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรร
แห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมต่อการจัดการ ขยะมูลฝอย	รายได้ต่อเดือน	ค่าเฉลี่ย	SD.	F	Sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.76	.99	2.994	.052
	15,001-30,000บาท	3.36	.92		
	30,000-50,001บาท	3.67	.96		
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.75	.95	2.035	.132
	15,001-30,000บาท	3.41	1.02		
	30,000-50,001บาท	3.66	.99		
3. การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.47	.53	9.963	.000*
	15,001-30,000บาท	3.85	.83		
	30,000-50,001บาท	3.42	.57		
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.61	.96	.496	.610
	15,001-30,000บาท	3.64	1.07		
	15,001-30,000บาท	3.50	.91		

หมายเหตุ : *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05 และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรร
แห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่เป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมต่อการจัดการ ขยะมูลฝอย	ระยะเวลาอาศัยอยู่ ในพื้นที่	ค่าเฉลี่ย	SD.	F	Sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	น้อยกว่า 1 ปี	3.52	.66	2.726	.044
	1 – 2 ปี	3.55	.62		
	3 – 5 ปี	3.61	.61		
	6 ปีขึ้นไป	3.79	.68		
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	น้อยกว่า 1 ปี	3.88	.99	2.202	.088
	1 – 2 ปี	3.58	.55		
	3 – 5 ปี	3.78	.09		

การมีส่วนร่วมต่อการจัดการ ขยะมูลฝอย	ระยะเวลาอาศัยอยู่ ในพื้นที่	ค่าเฉลี่ย	SD.	F	Sig.
	6 ปีขึ้นไป	3.63	.13		
3. การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	น้อยกว่า 1 ปี	3.69	.09	.463	.708
	1 – 2 ปี	3.73	.75		
	3 – 5 ปี	3.85	.93		
	6 ปีขึ้นไป	3.59	.08		
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	น้อยกว่า 1 ปี	3.52	.49	1.450	.228
	1 – 2 ปี	3.61	.01		
	3 – 5 ปี	3.59	.05		
	6 ปีขึ้นไป	3.65	.06		

หมายเหตุ : *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ประชาชนในหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านจัดสรร จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของปภาวรินทร์ นาจำปา (2557) เรื่องระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จากผลการวิจัยโดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อกำหนดในการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับผู้บริหารจัดการของหมู่บ้านหรือนิติบุคคล มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากต้องการให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับปภาวรินทร์ นาจำปา (2557) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ จากผลการวิจัย มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประชุมเรื่อง ขยะมูลฝอยกับผู้บริหารจัดการของหมู่บ้านหรือนิติบุคคลมากระตือรือร้นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากต้องการให้ประชาชนทำตามแนวทางที่ตกลงกันเพื่อความเป็นระเบียบของหมู่บ้านสอดคล้องกับ พระสุชาติ สุชาติ ชื่นสุข และ วันพิชิต ศรีสุข (2563) ผลวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชน ในด้านการวางแผนและการปฏิบัติ

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมในมีส่วนร่วมในการไม่ส่งกลิ่นเหม็นในหมู่บ้านเช่นการนำสิ่ง ที่ส่งกลิ่นเหม็นต้องมีการปิดปากถุงขยะให้มิดชิดเพื่อไม่ส่งกลิ่นรบกวน ในหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ประชาชนเห็นความสำคัญของมลภาวะของส่วนร่วมสอดคล้อง กับ ปภาวรินทร์ นาจำปา (2557) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาล ตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ จัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วน ร่วมของประชาชน ต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จากผลการวิจัย มีส่วนร่วมในการแจ้งให้ผู้บริหารจัดการของหมู่บ้าน หรือนิติบุคคล เมื่อพบว่าผู้อาศัยในหมู่บ้านไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของหมู่บ้าน เช่น ภาชนะไม่มีฝาปิดที่มิดชิด มี ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ประชาชนในหมู่บ้านเกรงว่าถ้าภาชนะรองรับไม่เพียงพอ อาจส่งผลให้เกิดเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคได้ สอดคล้องกับเขวลิต อยู่เกิด, วิจิตรา ศรีสอน และศิริโรจน์ ภาคสุวรรณ (2564) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแบบยั่งยืน: กรณีศึกษารูปแบบการจัดการขยะชุมชน ตลาดสดแอปป์แลนด์ใหม่ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผลอยู่ในระดับมาก

2. ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน การมีส่วนร่วมการจัดการขยะมูลฝอย ในภาพรวม และทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการมีส่วนร่วมการจัดการขยะมูลฝอยได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นปัจจัยที่สำคัญใน การบริหารจัดการของประชาชนในหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ประโยชน์อย่างสูงสุด ดังนั้น ประชาชนในหมู่บ้าน ที่มี เพศอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน จึงมีการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลไม่แตกต่างกันเป็นไปในทางเดียวกับการวิจัยของ วิษุฒ ธนสิทธิสวัสดิ์ และพินิจ ดวงจินดา (2558) ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพในที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่ อาศัย และแหล่งข่าวสาร พบว่า รายได้ สถานภาพในที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และแหล่งข่าวสาร มีผลต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอกวนขนุน จังหวัด พัทลุง สำหรับเพศ อายุ สถานภาพการสมรส การประกอบอาชีพ และรายได้ต่อเดือน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง และสอดคล้อง กับ ปภาวรินทร์ นาจำปา (2557) ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย

ของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาอาศัยอยู่ในตำบลต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล ตำบลคลองใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดกิจกรรม การกำหนดนโยบาย หรือ แลกเปลี่ยน ความรู้ และความสามารถในการกำจัด ขยะมูลฝอยของหมู่บ้านเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่ดีขึ้น
2. การบริหารจัดการที่ดีสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกาทิ้งขยะของผู้ที่อยู่อาศัยทำให้เกิดภาวะเปียบ ของหมู่บ้านเพื่อให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการบริหารจัดการ
3. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อสามารถทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นได้ลึกซึ้งและตรงประเด็นในปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดการขยะภายในหมู่บ้านต่อไปในอนาคต
4. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการในการกำจัดขยะมูลฝอยในหมู่บ้านอื่นหรือองค์กรอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2563). รายงานประจำปี 2563. ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.pcd.go.th/publication/12076/>
- เขาวลิต อยู่เกิด วิจิตรา ศรีสอน และศิโรตม์ ภาคสุวรรณ. (2564). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแบบ ยั่งยืน: กรณีศึกษารูปแบบการจัดการขยะชุมชนตลาดสดแอปป์แลนด์ใหม่ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(2), 713-726.
- ปภาวรินทร์ นาจำปา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาล ตำบลคลอง ใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธานินทร์ ศิลป์ จารุ. (2549). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่. กรุงเทพฯ: วีพริ้นท์.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2547). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- พระสุชาติสุชาติ ชื่นสุข และวันพิชิต ศรีสุข. (2563). การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชน บ้านบาโฮย ตำบลบาโฮย อำเภอสบไย้อย จังหวัดสงขลา. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 7 วันที่ 23 พฤษภาคม 2563. หน้า 405-413.
- วิษุต ธนสิทธิสวัสดิ์ และพินิจ ดวงจินดา. (2558). การมีส่วนของประชาชนในการจัดการขยะ มูลฝอยของเทศบาล ตำบลควนขนุน อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง (วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์. (2563). จังหวัดปทุมธานี ประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดการขยะที่ต้นทางโดย ประชาชนมุ่งสู่จังหวัดปลอดขยะ (Zero Waste Province). ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2564, จาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG200212164153708>

- สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. (2550). รายงานการสำรวจข้อมูลด้านการเก็บและกำจัด ขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลของเทศบาล. กรุงเทพฯ: กองมาตรฐานคุณภาพและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดปทุมธานี. (2563). การประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดการขยะที่ต้นทางโดย ประชาชนมุ่งสู่จังหวัดปลอดขยะ (Zero Waste Province). ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.650972665665974&type=3>
- สวัสดี โนนสูง. (2553). ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อรรถัย กักพล. (2558). คู่คิด คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับนักบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. (1980). Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity. *World Developments*, 8(3), 213-235.

กลยุทธ์และวิธีการสื่อสารของพรรคการเมืองไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์
ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562

Strategies and Comparison in Political Communication through Social Media of
Thai Political Parties in Thailand's General Elections 2019

สุเมธ ตังประเสริฐ

Sumet Tangprasert

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: Sumet@depthfirst.co.th

Received: June 17, 2022

Revised: June 21, 2022

Accepted: June 22, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์และวิธีการสื่อสารของพรรคการเมืองไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562 เป็นการศึกษาวิจัยในรูปแบบผสม (Mix Method) โดยใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ข้อมูลในการประเมินผลการสื่อสาร และใช้การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเพื่อเข้าใจถึงการออกแบบกลยุทธ์และวิธีการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยแบ่งกลุ่มพรรคการเมืองออกเป็น พรรคการเมืองขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

ผลการวิจัย พบว่า พรรคการเมืองขนาดใหญ่ต้องกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารทุกช่องทาง เน้นการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และใช้วิทยาศาสตร์ข้อมูลในการศึกษาพฤติกรรมของตลาดการเมืองกลุ่มเป้าหมาย เพื่อดำรงความเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่ ส่วนพรรคการเมืองขนาดกลางต้องกำหนดเป้าหมายตลาดการเมืองแล้วจึงออกแบบกลยุทธ์การสื่อสารให้ตรงเป้าหมาย โดยจะเน้นการสื่อสารบนสื่อสังคมออนไลน์ หรือไม่ก็ได้ แต่การใช้สื่อสังคมออนไลน์ และวิทยาศาสตร์ข้อมูลในการศึกษาพฤติกรรมของฐานเสียงตลาดการเมืองจะมีส่วนเสริมต่อการเพิ่มตลาดการเมืองอย่างชัดเจน และพรรคการเมืองขนาดเล็กต้องกำหนดเป้าหมายทางตลาดทางการเมือง ใช้ตัวแทนที่สามารถสื่อการให้เกิดความมั่นใจกับสังคม อย่างหัวหน้าพรรค หรือผู้มีอิทธิพลต่อคะแนนเสียงของพรรคที่มีคะแนนนิยมดี ในการสื่อสารอุดมการณ์ของพรรคสร้างเนื้อหาสาระที่เข้าใจง่าย กระชับ มีประเด็น สร้างสรรค์นำไปสู่การตอบรับจากกลุ่มเป้าหมาย เกิดการบอกต่อ และกลายเป็นกระแสเพื่อดึงดูดความสนใจจากสื่อใหญ่

คำสำคัญ: กลยุทธ์, การสื่อสาร, พรรคการเมืองไทย, สื่อสังคมออนไลน์

Abstract

This research aims to study Thai political parties' strategies and communication methods in Thailand's General Elections 2019. It is a mixed method study using data science tools for evaluation communication. It uses interviews with stakeholders to understand the design of the strategy and how to communicate via social media. By dividing the political parties into large, medium, and small minor political parties.

The research results showed that large political parties need to define target communication strategies all channels — emphasis on communication through social media and using data science to study the behaviour of the target. Political market to maintain a significant political party. For medium political parties need to define target political marketing and design communication strategies to meet on target, maybe emphasize communication on social media or not. But the use of social media and data science in studying the behaviour of political market voices will contribute to the increase of political markets. And small political parties need to define target political marketing using agents that can convey confidence to society, like a party leader or those who influence the party's votes with a good popular vote. In the party's ideology, the message created easy to understand, concise, and creative issues, leading to a response from the target, word of mouth, and became a trend to attract the attention of the big media.

Keywords: Strategies, Communication, Thai Political Parties, Social Media

บทนำ

ประเทศไทยเกิดสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2557 มีการทำรัฐประหารรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ทำให้ว่างเว้นการเลือกตั้งนานถึง 8 ปี การกำหนดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ครั้งนี้จึงได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีทั้งคนรุ่นใหม่ นักธุรกิจ และนักการเมืองก่อให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น โดยมีการนำเสนอรายชื่อพรรคและสมาชิกผ่านสื่อมวลชน รวมทั้งเว็บไซต์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับการเลือกตั้งในครั้งนี้ มีความแตกต่างที่น่าสนใจเป็นอย่างมากใน 2 ประการ คือ 1) การนำระบบเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสมมาใช้เป็นครั้งแรก ซึ่งได้กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 500 คน ซึ่งแบ่งเป็น ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 350 คน และแบบ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ 150 คน และ 2) มีการกำหนดให้ใช้บัตรเลือกตั้งแบบใบเดียว ซึ่งมีผลสำคัญคือ การใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวไม่ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งจะแพ้หรือชนะคะแนนจะถูกนำไปคำนวณจำนวนที่นั่ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่มีคนเลือกทุกคะแนน (The Standard, 2561) ขณะที่ในอดีตคะแนนของประชาชนที่เลือกผู้สมัคร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง หากไม่ชนะการเลือกตั้ง คะแนนจะสูญเปล่า ซึ่งเป็นการสะท้อนถึง การเกิดพรรคขนาดเล็ก กลาง ใหญ่

การประกาศพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ซึ่งมีการกำหนดห้ามโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2562) และได้มีการปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการหาเสียงที่เป็นการเปิดโอกาส ให้พรรคการเมืองต่าง ๆ สามารถนำ “สื่อออนไลน์” เข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการหาเสียงผ่านแพลตฟอร์มสื่อสังคม ออนไลน์ต่าง ๆ และ “สื่อนอกบ้าน” เพื่อเรียกคะแนนนิยมให้กับพรรค โดยประกาศราชกิจจานุเบกษาเผยแพร่ ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มีการปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการหาเสียงข้อควร ปฏิบัติและข้อห้ามมิให้ปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการดำเนินการใด ๆ ของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้งในวิธีการหาเสียงเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมี รายละเอียดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2562)

ข้อ 7 ในการหาเสียงเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ผู้สมัคร พรรคการเมืองหรือผู้ใดแล้วแต่กรณี สามารถใช้ วิธีการหาเสียงเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วยตนเองหรือมอบหรือว่าจ้างบุคคลหรือนิติบุคคล ดำเนินการแทนได้ ด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้ 1) เว็บไซต์ 2) สื่อสังคมออนไลน์ 3) ยูทูบ 4) แอปพลิเคชัน 5) อีเมล 6) เอสเอ็มเอส และ 7) สื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นทุกประเภท

ข้อ 8 การหาเสียงเลือกตั้งตามข้อ 7 ให้ผู้สมัคร พรรคการเมืองหรือผู้ใด แล้วแต่กรณี สามารถระบุ ชื่อ รูปภาพ หมายเลขประจำตัวของตัวผู้สมัคร ชื่อของพรรคการเมือง สัญลักษณ์ของพรรคการเมือง นโยบายของ พรรคการเมือง คติพจน์ คำขวัญหรือข้อมูลประวัติเฉพาะที่เกี่ยวกับตัวผู้สมัคร หรือพรรคการเมือง พร้อมระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้ว่าจ้าง ผู้ผลิต จำนวน และวันเดือนปีที่ผลิตไว้อย่างชัดเจนที่ด้านหน้าด้วย

จากการที่ไม่สามารถหาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ได้ จึงมีผลสะท้อนให้พรรค การเมืองต่าง ๆ มีการใช้ “สื่อสังคมออนไลน์” เป็นเครื่องมือในการสร้างความสนใจและเรียกคะแนนนิยมจาก ประชาชน (Ilaw, 2562) ซึ่งแต่ละพรรคการเมืองต้องนำกลยุทธ์การหาเสียงที่มำทำการนำเสนอให้เห็นถึงจุดเด่น ของพรรคการเมืองนั้น ๆ ผ่านนโยบายของพรรคหรือแนวคิดของพรรคที่จะดึงดูดความสนใจของประชาชน และเรียก คะแนนนิยมให้เข้าร่วมเจตนารมณ์ของพรรคของตนเพื่อเป้าหมายสูงสุด คือ การชนะการเลือกตั้ง ดังนั้น พรรค การเมืองใด ๆ มีความสามารถในการใช้กลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสนใจจากประชาชนจำนวนมากจะมีผลให้เกิดเป็น คำนิยมในเรื่องนั้น ๆ บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ทันที ซึ่งเป็นการก้าวเข้าสู่การสร้างกลยุทธ์การใช้สื่อสังคม (Social Media) (สุธิดา พัฒนศรีวิเชียร, 2562) ของพรรคการเมืองเพื่อหาเสียงและสร้างโอกาสให้สมาชิกพรรคได้รับการเลือก เข้าสู่การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การศึกษาถึงการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งพบว่า การชนะการเลือกตั้งของ ประธานาธิบดีบารัค โอบามา ในปี พ.ศ. 2548 และของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งปัจจัย ความสำเร็จส่วนหนึ่งเกิดจากการทำการตลาดการเมือง (Political Marketing) ที่วางแผนอย่างดี (Agbaimoni, 2013) กรอบแนวคิดการทำการตลาดการเมืองแสดงโดย Ayankoya, Calitz and Cullen (2015) ซึ่งแสดงให้เห็น

ว่า สำหรับประชาชน ผู้เสพสื่อคิดว่าสื่อสังคมออนไลน์มีประโยชน์ในฐานะแหล่งข้อมูลในการตัดสินใจทำธุรกรรมต่าง ๆ และมีประโยชน์ในแง่ทางการเมือง เช่น เป็นพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นหรือหาข้อดีในประเด็นต่าง ๆ และในทางกลับกันสำหรับฝั่งองค์กรทางการเมืองเองก็สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ได้เช่นกัน เช่น การฟังเสียงทางโซเชียล (social listening) ที่ทำให้พรรคการเมืองรู้ว่าประเด็นใดในสังคมเป็นที่พูดถึง และถูกพูดถึงในแง่ใด เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำแคมเปญหาเสียงสนับสนุนทางการเมือง

ข้อมูลจาก Statista Research Department (2020) ได้แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มจำนวนผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทยตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560 มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ผู้ใช้งานจากปี พ.ศ. 2562 ที่มีจำนวน 50.26 ล้าน โดยคาดการณ์ปี พ.ศ. 2563 ประมาณการณ์ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์จำนวน 52.71 ล้าน ระบุสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี พ.ศ. 2562 ได้แก่ Facebook คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 94 ตามมาด้วย YouTube และ Line และข้อมูลจาก Stat counter (2020) ที่ได้ศึกษาสถิติการใช้ Social Media ของประเทศไทย ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 พบว่า สัดส่วนการใช้ Social Media ยอดนิยม 3 อันดับแรก ได้แก่ Facebook ร้อยละ 70.64, Twitter ร้อยละ 16.53 และ YouTube ร้อยละ 5.66 จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า Facebook, Twitter และ YouTube เป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย และมีรูปแบบข้อมูลที่สามารถนำมาใช้กับงานวิจัยชิ้นนี้ สื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยความนิยมอย่างแพร่หลายในใช้สื่อสังคม (Social Media) ส่งผลถึงการสร้างกลยุทธ์ และการตลาดการเมือง ซึ่งต้องมีการนำข้อมูลมาทำการสังเคราะห์ หรืออาจนำข้อมูลเชิงสถิติมาใช้เพื่อทราบถึงความนิยมในด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการสร้างหรือเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมมาใช้ในการหาเสียงการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562

จากที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์ของพรรคการเมืองไทยที่นำมาใช้ในสื่อสังคมออนไลน์ในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562 ว่ามีวิธีการสื่อสารแบบใดบ้าง และเปรียบเทียบกลยุทธ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์และวิธีการสื่อสารในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไป ปีพ.ศ. 2562 ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางในการหากลยุทธ์วิธีการที่เหมาะสมต่อสถานการณ์และสิ่งสนับสนุนทางการเมืองได้และยังสะท้อนถึงประโยชน์ที่ก่อเกิดด้านการประยุกต์ใช้ศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ในงานด้านกลยุทธ์การตลาดการเมืองได้

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์และวิธีการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคการเมืองขนาดใหญ่ พรรคการเมืองขนาดกลาง และพรรคการเมืองขนาดเล็กในการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2562
2. เพื่อศึกษาการเข้าถึงตลาดทางการเมืองของพรรคการเมืองขนาดใหญ่ พรรคการเมืองขนาดกลาง และพรรคการเมืองขนาดเล็กในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562
3. เพื่อศึกษาการใช้ข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ และเครื่องมือสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคการเมืองไทยในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562 โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ข้อมูลในการประเมินผล

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีสื่อสารบนสังคมออนไลน์

Berio (1960) ได้นำเสนอทฤษฎีการสื่อสาร SMCR ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จะทำความเข้าใจกับกระบวนการสื่อสารได้อย่างชัดเจน โดยกล่าวว่า องค์ประกอบของกระบวนการสื่อสาร สามารถสรุปได้ 4 ประการ ดังนี้ (1) ผู้ส่งสาร (sender) หรือ แหล่งสาร (2) เนื้อหาข่าวสาร (message) (3) ช่องทางการสื่อสาร (channel) และ (4) ผู้รับสาร (receiver) โดยผู้ส่งสารอาจเป็นบุคคล หรือกลุ่มคนที่มีจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร ทำการส่งเนื้อหาข่าวสาร ซึ่งอาจเป็นคำพูด การเขียนสัญลักษณ์โดยการเข้ารหัสสารผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ไปสู่ผู้รับสารซึ่งผู้รับสาร จะทำการถอดรหัสเพื่อรับสารนั้น

ระวี แก้วสุกใส และชัยรัตน์จุสโล (2556, หน้า 195-205) ได้กล่าวถึง เครือข่ายสังคมออนไลน์นั้น เป็นการรวมตัวกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในรูปของกลุ่มบนอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่าชุมชนออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ Facebook Twitter You Tube เป็นต้น ซึ่งในชุมชนนี้ผู้คนสามารถทำความรู้จักกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันและเชื่อมโยงกันในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง

Newman (2001) ได้ให้คำจำกัดความการตลาดทางการเมือง (Political Marketing) ว่าเป็นการนำหลัก และกระบวนการด้านการตลาดมาประยุกต์ใช้ในแคมเปญทางการเมืองโดยตัวบุคคลหรือองค์กร โดยกระบวนการด้านการตลาดดังกล่าวนี้รวมถึงการวิเคราะห์การพัฒนา การปฏิบัติและการจัดการเพื่อขับเคลื่อนประสิทธิภาพ อดุมการณ์ รวมไปถึงชัยชนะจากการเลือกตั้ง ซึ่งจำเป็นต้องมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเกิดขึ้นระหว่างคนทั้งสอง ฝ่าย ที่ต่างฝ่ายต่างมีของที่มีคุณค่ามาแลกกัน เช่นที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้นำนโยบาย วิสัยทัศน์ต่าง ๆ มานำเสนอ เพื่อแลกกับคะแนนโหวตจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยที่นักการเมืองเปรียบเสมือนผู้ให้บริการในด้านการตลาดโดยมี ลูกค้า (consumer) เป็นผู้ออกเสียงเลือกตั้ง

หลัก 4Ps ทางการตลาดที่ถูกนำมาประยุกต์เป็นหลัก 4Ps ทางการเมือง (Newman,1999 อ้างถึง ในปฐมมาพร เนตินันท์, 2553) ดังนี้คือ 1) Product คือ ผลิตภัณฑ์ทางการเมืองที่ประกอบด้วยนโยบาย หาเสียงกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง (The Policy Platform) 2) Push Marketing (Grass-Roots Effort) หรือการตลาดแบบผลักดัน คือ การใช้ข้อมูลเครือข่ายของพรรคในระดับรากหญ้าติดต่อส่งข้อมูลข่าวสารโดยตรงไปยัง กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกพรรค สาขาพรรค อาสาสมัคร 3) Pull Marketing (The Mass Media) หรือการตลาดแบบจูงใจโดยผ่านสื่อมวลชน คือ การรณรงค์หาเสียงผ่านวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ 4) Polling (Research) หรือการหยั่งเสียงเพื่อสำรวจความคิดเห็นประชาชนเกี่ยวกับนโยบายของพรรค ผลการเลือกตั้งหรือ คะแนนของประชาชนที่มีต่อพรรคหรือตัวผู้สมัคร

แนวคิดกลยุทธ์สื่อสารบนสื่อสังคมออนไลน์

การประชาสัมพันธ์ทางการเมือง จัดเป็นการสื่อสารทางการเมืองในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มการเมืองกับผู้รับสารเป้าหมาย ดังนั้น เปรียบได้ว่าการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองเป็น เครื่องมือที่สำคัญในการเชื่อมต่อข้อมูลจากฝ่ายการเมืองไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง เจ้าหน้าที่รัฐ หรือองค์กรอิสระ

ต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนผู้รับสารเพื่อสร้างให้เกิดความรู้ความเข้าใจในทิศทางที่ตนเองต้องการ มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมาย สรุปได้ ดังนี้

Almond and Powell (1980) กล่าวว่า การสื่อสารทางการเมืองเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งสอดแทรกอยู่ในทุกกระบวนการของระบบการเมือง การสื่อสารทั้งปัจจัยนำเข้าและปัจจัยส่งออก การสื่อสารจึงเป็นหน้าที่ที่เกี่ยวพันกับโครงสร้าง (system function) แม้ว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหรือการนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่ก็มีความสำคัญมากต่อความอยู่รอดของระบบเช่นเดียวกับการกล่อมเกลாதทางการเมือง (political socialization)

แนวคิดทฤษฎีวิทยาศาสตร์ข้อมูล

ในปัจจุบันมีการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบของดิจิทัลมากขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้เรามีข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) อยู่ทั้งในระบบออนไลน์และออฟไลน์ ข้อมูลจำนวนมากเหล่านี้มักจะมีประโยชน์ในเชิงธุรกิจ เช่น การเก็บข้อมูลการขายสินค้าในร้านสะดวกซื้อ หรือห้างสรรพสินค้า เมื่อนำข้อมูลการขายจำนวนมากเหล่านี้มาทำการวิเคราะห์ เราอาจจะพบพฤติกรรมของผู้บริโภคบางอย่างซึ่งจะมีผลต่อการสร้างสรรค์การโฆษณา การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือทำให้เราเข้าใจพฤติกรรมของผู้บริโภคมากขึ้น เป็นต้น การนำข้อมูลข้างต้นมาทำการวิเคราะห์จะอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในการตั้งสมมติฐาน สร้างแบบจำลอง (model) ทดลอง และหาผลลัพธ์ ซึ่งจะเรียกว่าเป็นกระบวนการของวิทยาศาสตร์ข้อมูล (data science)

เมื่อก้าวถึง Social Media ข้อมูล Big Data ในเครือข่าย Social Media นั้นปัจจุบันมีจำนวนมากเนื่องจากความนิยม และสถานการณ์ปัจจุบันที่คนต้องทำงานและสื่อสารบนโลกออนไลน์มากขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลจาก Social Media จึงได้รับความนิยมมากขึ้น เพื่อทำความเข้าใจกับพฤติกรรมของคนในโลกออนไลน์ โดยมีทั้งผลประโยชน์ทางธุรกิจ หรือ ผลประโยชน์ในการเป็นผู้มีอิทธิพล (influencer) หรือผู้นำในสังคมออนไลน์ได้ ในปัจจุบันมีวิธีการ หรือแบบจำลองต่าง ๆ มากมายในกระบวนการของ Data Science ที่ถูกนำมาประยุกต์ในการวิเคราะห์ข้อมูลบน Social Media หรือที่เรียกว่าการทำเหมืองข้อมูล (data mining) โดยใช้หลักการของการประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing--NLP)

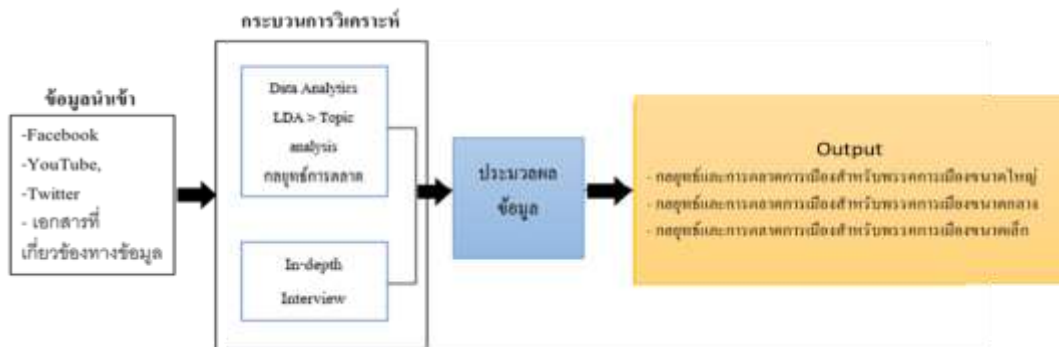
ทฤษฎี Latent Dirichlet Allocation (LDA)

การทำ Topic Modeling คือการใช้อัลกอริทึม (algorithm) ของการเรียนรู้ของเครื่อง (machine learning) ที่ใช้สำหรับการสืบค้น (discover) และการกำหนดคำ (annotate) จากข้อมูล หรือข้อความจำนวนมาก เพื่อการวิเคราะห์ใจความของข้อความ เป็นการนำหลักสถิติในการจับคำหรือวลี เพื่อค้นหาสาระสำคัญ (Theme) ของบทความ และหาความเชื่อมโยงของสาระสำคัญที่ค้นพบ

เทคนิค Latent Dirichlet Allocation (LDA) เป็นเทคนิคหนึ่งในการทำ Topic Modelling ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาหัวข้อ (topic) หรือสาระสำคัญที่แฝงอยู่ในข้อความ เรียกว่า หัวข้อแฝง (latent topic หรือ latent variable) โดยอาศัยหลักการทางสถิติเพื่อที่จะทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถเรียนรู้และจับหัวข้อขึ้นมาเอง โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดคำที่ต้องการก่อน ด้วยเทคนิคของ LDA นี้จะเป็นการดูการกระจายตัวของความน่าจะเป็น (Blei, Ng, & Jordan, 2003)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวิธีการดำเนินการวิจัย และผลสะท้อนของงานวิจัย ซึ่งสามารถสรุปได้ 3 ขั้นตอนหลัก ประกอบด้วย

1. ปัจจัยนำเข้า เป็นการนำข้อมูลซึ่งมี 2 ประเภท คือ (1) ข้อมูลที่ได้จากโซเชียลประกอบด้วย ทวิตเตอร์ และ เฟซบุ๊ก และ (2) ข้อมูลการเก็บแบบสอบถามเชิงลึก ที่มีคำถามจำนวน 11 ข้อ ซึ่งมีการออกแบบคำถามให้ครอบคลุมถึงการได้คำตอบของการวิจัยในทุกประการ

2. กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล มีองค์ประกอบเป็นไปตามหลักการของเทคนิค Latent Dirichlet Allocation (LDA) (Kuzmenko, 2014) ที่มี 3 ขั้นตอนในการกลั่นกรองข้อมูลนำเข้าที่ได้จากปัจจัยนำเข้า โดย (1) การกลั่นกรองนั้นเป็นการเตรียมพร้อมข้อมูลเพื่อนำเข้าสู่การวิเคราะห์ (2) การตัดคำ เป็นการนำข้อมูลที่เก็บได้จากการวิจัยที่ผ่านการกรองข้อมูลแล้วเข้ามาตัดคำในขั้นตอนนี้ เป็นการตัดคำเพื่อให้เหลือเพียงคำธรรมชาติ (NLP) ซึ่งจะช่วยให้ผลของการวิเคราะห์และประมวลผลมีความแม่นยำและข้อมูลจะผ่านไปสู่ขั้นตอนที่ (3) เป็นการสร้างการสร้างคลังคำศัพท์

3. ปัจจัยนำออก งานวิจัยนี้เมื่อผ่านกระบวนการของวิธีการวิจัยดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น มีผลสะท้อนให้ปัจจัยนำออกแบ่งออกสามารถแบ่งเป็น 2 ด้านหลัก คือ (1) ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ และ (2) กลยุทธ์และการตลาดการเมือง เป็นผลที่เกิดจากการดำเนินการวิจัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของงานวิจัยรวมถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยในทุกประการ ซึ่งประกอบด้วย กลยุทธ์และการตลาดการเมืองสำหรับพรรคการเมืองขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งผลสะท้อนนี้สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางใช้เลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมต่อสถานการณ์ของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในอนาคต

โดยการนำเสนอผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแสดงรายละเอียด ในลักษณะผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ และการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยเป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับผลที่ได้จากกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งเฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ ที่มีประยุคู้ใช้การใช

เทคนิค Latent Dirichlet Allocation (LDA) และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากตัวแทนของกลุ่มพรรคการเมืองขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ผลการวิจัย

1. กลยุทธ์และวิธีการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคการเมืองขนาดใหญ่ พรรคการเมืองขนาดกลาง และพรรคการเมืองขนาดเล็กในการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2562

พรรคขนาดใหญ่ก่อนการเลือกตั้ง และรักษฐานความเป็นพรรคขนาดใหญ่ได้ ผลการเลือกตั้งได้ตามเป้าหมาย การที่เป็นพรรคเก่าที่ขนาดใหญ่มีอดีตส.ส.จำนวนมากอยู่เพราะประชาชนมีความเชื่อในอุดมการณ์ นโยบายของพรรคที่เข้ากับกลุ่มฐานเสียง ดังนั้น การสื่อสารอุดมการณ์ และนโยบายสำคัญอย่างต่อเนื่อง การสื่อสาร ผ่านผู้บริหารพรรค ผ่านผู้สมัครที่ครอบคลุมทั่วประเทศ และผ่านช่องทางต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่สำคัญมาก การสื่อสารข้อมูลของพรรคและผู้สมัคร จำเป็นต้องสื่อสารในช่องทางทั้งหมด หมายถึง สื่อสารด้วยสื่อเดิม สื่อสังคมออนไลน์ สื่อการเมืองแบบเดิม และใช้สื่อท้องถิ่น ต้องสร้างกระแสข่าวการเมืองตามอุดมการณ์ และกลุ่มฐานการเมือง เพื่อเป็นการรักษฐานการเมือง แต่อาจไม่เพียงพอ พรรคขนาดใหญ่ จำเป็นต้องเพิ่มสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เข้ามาเพื่อรองรับกติกาการเลือกตั้งที่เหมาะสมอย่างกรณีบัตรใบเดียว และการเลือกตั้งนอกเขตโดยมีการออกแบบ การวางกลยุทธ์สื่อสารสังคมออนไลน์ ให้เข้ากับกลยุทธ์การตลาดการเมือง อุดมการณ์ และข่าวการเมือง ต้องออกแบบสาร (Message) ให้เข้ากับกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดออนไลน์ แยกตาม Social Media Platform เนื้อหาสารต้องง่าย กระชับ มีประเด็นสร้างสรรค์ นำไปสู่การได้รับผลการตอบรับ (Engagement) ที่เยอะและที่ดี เกิดการบอกต่อ และกลายเป็นกระแส เพื่อจะไม่ให้คู่แข่งเข้ามาเป็นตัวเลือกในใจของตลาดการเมือง และควรออกแบบกลยุทธ์ การเพิ่มกลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ ที่ไม่ขัดกับข่าวการเมือง จากกลุ่มเฉพาะ (Segment) ใหม่ เช่น กลุ่มคนจน กลุ่มคนขาดโอกาส หรือ LGBT เป็นต้น จากสิ่งเหล่านี้ พรรคขนาดใหญ่ต้องมีปัจจัยอื่นที่รองรับคือ ด้านเงินทุน และทรัพยากรมนุษย์ (Resource) เพื่อต้องใช้มากขึ้นเพราะการสื่อสารสังคมออนไลน์ และสื่อสังคมออนไลน์ ถ้าต้องการแบบมุ่งเป้าจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายและมีทรัพยากรมนุษย์ที่ต้องมีความรู้ ต้องมีการสร้างทีมและฝึกอบรม ทั้งส่วนกลาง และพื้นที่เขต และนอกจากนั้นต้องมีการวัดผล สำรองความนิยมของตัวพรรค สำรองความนิยมของ ส.ส. รายพื้นที่ สำรองความนิยมจากสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงปริมาณจำนวนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อยู่ในข่าวการเมืองที่เราได้กำหนดกลยุทธ์ ด้วยวิธี Social Listening เชิงรุก มีทีมงานในการสื่อสารเพื่อตอบคนในสังคมออนไลน์ (I/O) กลไกที่จะรักษาอยู่ได้ขึ้นอยู่กับการทำงานปัจจัยเหล่านี้ให้มากที่สุด

พรรคขนาดกลางก่อนการเลือกตั้ง และรักษฐานความเป็นพรรคขนาดกลาง อย่างพรรคชาติไทยพัฒนา ปัจจัยที่ทำให้พรรคเก่าขนาดกลาง สามารถรักษาเป้าหมายได้ ต้องมี ส.ส. พื้นที่ ที่มีประสบการณ์อยู่เพราะประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย มีความเชื่อในอุดมการณ์ และนโยบายของพรรค ทำให้สารสื่อสาร ต้องทำการสื่อสารแบบมุ่งเป้า การสื่อสารข้อมูล จำเป็นต้องสื่อสารในช่อง สื่อเดิม และสื่อท้องถิ่น ต้องใช้วิธีแบบพื้นที่ เพื่อเป็นการรักษฐานการเมืองที่เป็นพื้นที่แข็งของตนเอง พรรคขนาดกลางยังจำเป็นต้องเพิ่มสื่อสารผ่านสื่อเดิมและสื่อสังคมออนไลน์บางส่วน เพื่อสื่อสารกับคนพื้นที่ที่ออกมาทำงานนอกพื้นที่ จากสิ่งเหล่านี้ พรรคขนาดใหญ่ต้องมีปัจจัยอื่น

ที่รองรับคือ ด้านเงินทุนและทรัพยากรมนุษย์ (Resource) ไม่จำเป็นต้องใช้เงินทุนและทรัพยากรมนุษย์มาก แต่ต้องมีการลงทุนกับสื่อเดิมบ้างเพื่อรักษาการรับรู้ของคนนอกเกี่ยวกับพรรค

พรรคใหม่ที่กำลังกลายเป็นพรรคขนาดเล็ก หรือขนาดกลาง พรรคใหม่ต้องมีสร้างอุดมการณ์ และนโยบาย ที่สื่อสารกับสังคมในนามพรรคใหม่ หาตัวแทนที่สามารถสื่อการให้ความมั่นใจกับสังคม อย่างหัวหน้าพรรค หรือผู้มี อิทธิพลต่อคะแนนเสียงของพรรค ที่มีคะแนนนิยมดี สื่อสารอุดมการณ์อย่างต่อเนื่อง และเป็นคนที่มีความรู้ค่า การเมือง การสื่อสารข้อมูลของพรรคและผู้สมัคร จำเป็นต้องสื่อสารในช่องทาง สื่อสังคมออนไลน์ สร้างกระแสขั้ว การเมืองตามอุดมการณ์ รักษาฐานคะแนนนิยมของ ผู้นำ หรือ มีอิทธิพลต่อคะแนนเสียงของพรรค การที่ใช้ ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์เพราะค่าใช้จ่ายไม่สูงมาก ไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อเดิม สื่อสารได้กว้าง และ ทั่วถึงตลาดการเมือง กลยุทธ์ที่สำคัญอีกอัน คือ การแย่งพื้นที่สื่อหลักเพิ่มเติมจากการทำสื่อสังคมออนไลน์ เช่นการ เชิญของสื่อใหญ่ในการประชุมวิสามัญ อุดมการณ์ และนโยบาย ต้องใช้ผู้นำที่สื่อสารดี ทำให้เกิดความเชื่อมั่นใน วงกว้างกับคนในสังคม การออกแบบสาร (Message) ต้องเข้ากับกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดการเมืองของพรรค สื่อสารด้วยเนื้อหาที่ ง่าย กระชับ มีประเด็น สร้างสรรค์ นำไปสู่การได้รับผลการตอบรับ (Engagement) ที่เยอะ และที่ดี เกิดการบอกต่อ และกลายเป็นกระแส และควรออกแบบกลยุทธ์ โดยปัจจัยที่สร้างความแตกต่างชัดเจนคือ การที่ผู้ส่งสารเข้าถึงตลาดลูกค้า จะเป็นสิ่งที่จะกลายเป็นพรรคขนาดเล็กหรือขนาดกลาง

2. การเข้าถึงตลาดทางการเมืองของพรรคการเมืองขนาดใหญ่ พรรคการเมืองขนาดกลาง และพรรค การเมืองขนาดเล็กในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562

พรรคการเมืองขนาดใหญ่ การเข้าถึงตลาดทางการเมืองต้องออกแบบสาร (Message) ให้เข้ากับ กลุ่มเป้าหมายทางการตลาดออนไลน์ แยกตาม Social Media Platform เนื้อหาสารต้องง่าย กระชับ มีประเด็น สร้างสรรค์ นำไปสู่การได้รับผลการตอบรับ (Engagement) ที่เยอะและที่ดี เกิดการบอกต่อ และกลายเป็นกระแส ในโลกออนไลน์สามารถช่วงชิงพื้นที่ในสื่อมวลชนได้ เพื่อจะไม่ให้คู่แข่งเข้ามาเป็นตัวเลือกในใจของตลาดการเมือง

พรรคการเมืองขนาดกลาง การเข้าถึงตลาดทางการเมือง ต้องออกแบบสาร (Message) ให้ตรงกับ กลุ่มเป้าหมายทางการเมือง เพื่อรักษากลุ่มฐานเสียงเดิมไว้ ไม่ว่าความเชื่อในอุดมการณ์ และนโยบายของพรรค จะเปลี่ยนไปหรือไม่ ก็จะต้องขึ้นอยู่กับ ส.ส คนเก่าเจ้าของพื้นที่ดั้งเดิม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้การสื่อสารผ่าน สื่อเดิมอยู่ แต่ต้องมีการเพิ่มสื่อสังคมออนไลน์บางส่วนเพื่อกลุ่มคนพื้นที่ที่ออกมาทำงานนอกพื้นที่

พรรคการเมืองขนาดเล็ก การเข้าถึงตลาดทางการเมือง ต้องออกแบบสาร (Message) เน้นที่หัวหน้าพรรค หรือผู้นำให้โดดเด่น ด้วยเนื้อหาที่ ง่าย กระชับ มีประเด็น สร้างสรรค์ โดยผู้มีอิทธิพลทางความคิด นำไปสู่การได้รับ ผลการตอบรับ (Engagement) ที่เยอะและที่ดี เกิดการบอกต่อ และกลายเป็นกระแสในสื่อสังคมออนไลน์ และ ควรมีปัจจัยที่สร้างความแตกต่างชัดเจนกับพรรคการเมืองอื่นๆ ทั้งเรื่องนโยบายของพรรค ภาพลักษณ์หัวหน้า พรรคและผู้สมัคร ส.ส.

3. การใช้ข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ และเครื่องมือสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคการเมืองไทย ในการ เลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562 โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ข้อมูลในการประเมินผล

ทุกพรรคการเมืองเล็งเห็นว่าสังคมเปลี่ยนไปจากการเปลี่ยนแปลงเป็นยุคดิจิทัล (Digital Disruption) พรรคการเมืองต้องมีการปรับตัวให้เร็วเพื่อรองรับสิ่งนี้ พรรคขนาดใหญ่เป็นพรรคที่มีทุนและมีทรัพยากรมนุษย์

มากกว่าพรรคขนาดเล็ก ทำให้ปรับตัวได้เร็วกว่า และใช้การเก็บข้อมูลได้อย่างคุ้มค่า แต่อย่างไรก็ตาม พรรคใหม่ที่เข้าสู่สนามการเมืองในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ในการใช้ วิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Science Tool) ด้วยมิฉะนั้นโอกาสที่จะได้ที่นั่งในสภาจะมีโอกาสน้อยมาก และ จำเป็นต้องเพิ่มสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการหาตลาดการเมืองใหม่เพิ่ม โดยมีการออกแบบ การวางกลยุทธ์สื่อสารสังคมออนไลน์ ให้เข้ากับ กลยุทธ์การตลาดการเมือง อุดมการณ์ และชีวการเมือง ออกแบบสาร (Message) ให้เข้ากับ กลุ่มเป้าหมายทางการตลาดออนไลน์ แยกตาม Social Media Platform เนื้อหาสาระต้องง่าย กระชับ มีประเด็นสร้างสรรค์ นำไปสู่การได้รับผลการตอบรับ (Engagement) ที่เยอะและที่ดี เกิดการบอกต่อ และกลายเป็นกระแส ซึ่งต้องมีการใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ ก่อนจะกำหนดกลยุทธ์ด้วย

อภิปรายผล

1. กลยุทธ์และวิธีการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคการเมืองขนาดใหญ่ พรรคการเมืองขนาดกลาง และพรรคการเมืองขนาดเล็กในการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2562 พบว่า

พรรคการเมืองขนาดใหญ่ กำหนดได้สองกลยุทธ์ใหญ่ ๆ คือ การหาฐานผู้สมัครที่มีความนิยมในพื้นที่ให้มากที่สุด และกลยุทธ์การต่อสู้เพื่อตั้งฐานลูกค้าให้เป็นฐานนิยมของพรรคให้มากที่สุด มีการเพิ่มกลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ ที่ไม่ขัดกับชีวการเมืองจากกลุ่มเฉพาะ (Segment) เช่น กลุ่มคนจน กลุ่มคนด้อยโอกาส หรือกลุ่ม LGBT เป็นต้น ส่วนวิธีการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต้องนำเสนออุดมการณ์ และนโยบายสำคัญอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารผ่านผู้นำ ผ่านผู้บริหารพรรค ผ่านผู้สมัครที่ครอบคลุมทั่วประเทศ และผ่านช่องทางต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่สำคัญมาก เพื่อรองรับกติกาของการเลือกตั้งที่เหมาะสมอย่างกรณีบัตรใบเดียว และการเลือกตั้งนอกเขต โดยมีการออกแบบ การวางกลยุทธ์สื่อสารสังคมออนไลน์ ให้เข้ากับกลยุทธ์การตลาดการเมือง อุดมการณ์ และชีวการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธิดา พัฒนศรีวิเชียร (2562) เรื่องกลยุทธ์การใช้สื่อสังคม (Social Media) เพื่อรณรงค์ทางการเมืองในยุคสังคมเครือข่าย ที่แสดงให้เห็นว่า มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในการหาเสียงทางการเมืองของนักการเมืองและพรรคการเมืองในต่างประเทศ และได้ผลประสบความสำเร็จมาแล้ว ซึ่งสื่อสังคมออนไลน์ สามารถทำควบคู่ไปกับวิธีการหาเสียงและการรณรงค์แบบเดิมเพื่อช่วยเสริมประสิทธิภาพในการหาเสียง เนื่องจากมองเห็นข้อดีว่า สื่อนี้สามารถที่จะแพร่กระจายข่าวสารไปได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวาง มีการส่งสาร (Message) ไปยังกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง อีกทั้งยังสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการสื่อสารได้ตลอดเวลา

พรรคขนาดกลาง กลยุทธ์คือสามารถรักษา สส. พื้นที่เดิมได้ รักษาฐานการเมืองที่เป็นพื้นที่แข็งของตนเอง ต้องทำให้ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย มีความเชื่อในอุดมการณ์ และนโยบายของพรรค ดังนั้นวิธีการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ต้องทำการสื่อสารแบบมุ่งเป้า เพื่อสื่อสารกับคนในพื้นที่และกลุ่มคนพื้นที่ที่ออกมาทำงานนอกพื้นที่ การสื่อสารข้อมูลพรรคขนาดกลางยังจำเป็นต้องสื่อสารผ่านสื่อเดิม สื่อท้องถิ่น และมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์บางส่วนด้วยเพื่อแสดงบทบาท นโยบายและอุดมการณ์ของพรรคให้เป็นที่รับทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์มนัส ดือด ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการหาเสียงของพรรคการเมือง บนสื่อสังคมออนไลน์: Facebook ที่เห็นว่า พรรคขนาดกลาง เช่น ภูมิใจไทยและประชาธิปัตย์ จะใช้กลยุทธ์การให้ข้อมูลหรือข่าวสารเป็นหลัก และการเผยแพร่ใน Facebook จะใช้ทั้งรูปแบบข้อความ ภาพ วิดีโอ และการถ่ายทอดสด (Live)

พรรคขนาดเล็ก กลยุทธ์คือต้องมีการสร้างอุดมการณ์ และนโยบายที่สื่อสารกับสังคม หาตัวแทนที่สามารถสื่อการให้ความมั่นใจกับสังคม อย่างหัวหน้าพรรค หรือผู้มีอิทธิพลต่อคะแนนเสียงของพรรค ที่มีคะแนนนิยมดี สื่อสารอุดมการณ์อย่างต่อเนื่อง และเป็นคนที่มีความรู้ด้านการเมือง ดังนั้น วิธีการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การสื่อสารข้อมูลของพรรคและผู้สมัครต้องสื่อสารในช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ สร้างกระแสข่าวการเมืองตามอุดมการณ์ รักษาฐานคะแนนนิยมของ ผู้นำ หรือผู้มีอิทธิพลต่อคะแนนเสียงของพรรค การใช้ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์เพราะค่าใช้จ่ายไม่สูงมาก ไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อเดิม สื่อสารได้กว้าง และทั่วถึงตลาดการเมือง สอดคล้องกับบทความของ ปิยะบุตร แสงกนกกุล (2561) ที่กล่าวว่าการเมืองใหม่ คือการเมืองที่พรรคการเมืองมีอุดมการณ์ มีคุณค่าพื้นฐานของพรรคชัดเจน ต้องการคะแนนเสียงผ่านการรณรงค์ โน้มน้าวใจผ่านนโยบาย คุณค่าอุดมการณ์ของพรรค หรือคุณสมบัติของผู้สมัคร

2. การเข้าถึงตลาดทางการเมืองของพรรคการเมืองขนาดใหญ่ พรรคการเมืองขนาดกลาง และพรรคการเมืองขนาดเล็กในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562

พรรคการเมืองขนาดใหญ่ การเข้าถึงตลาดทางการเมืองต้องออกแบบสาร (Message) ให้เข้ากับกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดออนไลน์ แยกตาม Social Media Platform เนื้อหาสารต้องง่าย กระชับ มีประเด็นสร้างสรรค์ นำไปสู่การได้รับผลการตอบรับ (Engagement) ที่เยอะและที่ดี เกิดการบอกต่อ และกลายเป็นกระแสในโลกออนไลน์สามารถช่วงชิงพื้นที่ในสื่อมวลชนได้ เพื่อจะไม่ให้คู่แข่งเข้ามาเป็นตัวเลือกในใจของตลาดการเมือง สอดคล้องกับการศึกษาของพันธกานต์ ทานนท์ (2563) ที่ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การตลาดการเมืองไทยปี 2562 กรณีศึกษา: พรรคอนาคตใหม่ ที่มีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการตลาดการเมืองมาใช้อย่างเต็มรูปแบบโดยหาเสียงด้วยช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ การสร้างกระแสในโลกออนไลน์ที่สามารถช่วงชิงพื้นที่ในสื่อมวลชนหลัก

พรรคการเมืองขนาดกลาง การเข้าถึงตลาดทางการเมือง ต้องออกแบบสาร (Message) ให้ตรงกับกลุ่มเพื่อรักษากลุ่มฐานเสียงเดิมไว้ ไม่ว่าความเชื่อในอุดมการณ์ และนโยบายของพรรคจะเปลี่ยนไปหรือไม่ ก็จะขึ้นอยู่กับ ส.ส คนเก่าเจ้าของพื้นที่ดั้งเดิม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้การสื่อสารผ่านสื่อเดิมอยู่ แต่ต้องมีการเพิ่มสื่อสังคมออนไลน์บางส่วนเพื่อกลุ่มคนพื้นที่ที่ออกมาทำงานนอกพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิทยานิพนธ์ของ สุระชัย ชูพกา (2558) ที่ศึกษาเรื่องสมดุลในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งระหว่างกลยุทธ์การตลาดทางการเมืองกับกลยุทธ์หวัคคะแนนในระบบอุปถัมภ์ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ที่พบว่า สมดุลในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งกลยุทธ์การตลาดทางการเมืองมีประสิทธิภาพน้อยกว่ากลยุทธ์หวัคคะแนนในระบบอุปถัมภ์ ทั้งนี้เพราะปัจจัยของความเป็น สส.ในพื้นที่ที่เป็นมาหลายสมัยและความแข็งแกร่งของพรรคการเมืองในสังกัด

พรรคการเมืองขนาดเล็ก การเข้าถึงตลาดทางการเมือง ต้องออกแบบสาร (Message) เน้นที่หัวหน้าพรรค หรือผู้นำให้โดดเด่น ด้วยเนื้อหาที่ ง่าย กระชับ มีประเด็น สร้างสรรค์ โดยผู้มีอิทธิพลทางความคิด นำไปสู่การได้รับผลการตอบรับ (Engagement) ที่เยอะและที่ดี เกิดการบอกต่อ และกลายเป็นกระแสในสื่อสังคมออนไลน์ และควรมีปัจจัยที่สร้างความแตกต่างชัดเจนกับพรรคการเมืองอื่น ๆ ทั้งเรื่องนโยบายของพรรค ภาพลักษณ์หัวหน้าพรรคและผู้สมัคร ส.ส. สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสุทธิ์ ชันสิริ ธิติพัฒน์ เอี่ยมนิรันดร์ และการดา ร่วมพุ่ม (2565) เรื่องกลยุทธ์การตลาดทางการเมืองของพรรคอนาคตใหม่ ในการหาเสียงเลือกตั้ง 24 มีนาคม 2562 ที่พบว่า

กลยุทธ์ตลาดทางการเมืองของพรรคได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ อนาคตใหม่ ไทย 2 เท่า และแนวคิดอื่น ๆ เช่น Decentralize ประชาธิปไตย ปฏิรูปกองทัพ และทลายทุนผูกขาด เป็นต้น แล้วนำเสนอโดยผู้มีอิทธิพลทางความคิดหลาย ๆ คน เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์ การตลาดด้านบุคคล ที่นำเสนอนายธนธร จีรังเรืองกิจ หัวหน้าพรรคที่มีภาพลักษณ์เป็นนักบริหารที่ประสบความสำเร็จและมีลักษณะผู้นำที่เป็นสากล และบุคลากรของพรรคในบทบาทผู้เชี่ยวชาญในนโยบายแต่ละด้าน

3. การใช้ข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ และเครื่องมือสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคการเมืองไทย ในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562 โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ข้อมูลในการประเมินผล พบว่า พรรคการเมืองทุกขนาด เล็งเห็นว่าสังคมเปลี่ยนแปลงไปเป็นยุคดิจิทัล (Digital Disruption) พรรคการเมืองต้องมีการปรับตัวให้เร็วเพื่อรองรับสิ่งนี้ พรรคขนาดใหญ่เป็นพรรคที่มีทุนและมีทรัพยากรมนุษย์มากกว่าพรรคขนาดเล็ก ทำให้ปรับตัวได้เร็วกว่า สามารถสร้างฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และใช้ข้อมูลที่เก็บมาได้อย่างคุ้มค่า แต่อย่างไรก็ตาม พรรคใหม่ที่เข้าสู่สนามการเมืองในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ในการใช้ วิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Science Tool) ด้วยมิฉะนั้นโอกาสที่จะได้ที่นั่งในสภาฯ จะมีโอกาสน้อยมาก และจำเป็นต้องเพิ่มสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการตลาดการเมืองใหม่เพิ่ม โดยมีการออกแบบ การวางกลยุทธ์สื่อสารสังคมออนไลน์ ให้เข้ากับ กลยุทธ์การตลาดการเมือง อุดมการณ์ และข่าวการเมือง ออกแบบสาร (Message) ให้เข้ากับ กลุ่มเป้าหมายทางการตลาดออนไลน์ แยกตาม Social Media Platform เนื้อหาสาระต้องง่าย กระชับ มีประเด็นสร้างสรรค์ นำไปสู่การได้รับผลการตอบรับ (Engagement) ที่เยอะและที่ดี เกิดการบอกต่อ และกลายเป็นกระแส ซึ่งต้องมีการใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ ก่อนจะกำหนดกลยุทธ์ด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทะ บุตรน้อยและคณะ (2563) เรื่องวิทยาศาสตร์ข้อมูลเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ที่นำเสนอให้เห็นว่า สามารถประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ข้อมูลมาจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) โดยการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ และสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐกริช เปาอินทร์ และฐาลินี สังขจันทร์ (2563) ที่ศึกษาเรื่องกลยุทธ์ในการใช้ประโยชน์และการปลดปล่อยคุณค่าของข้อมูลในยุคดิจิทัลเพื่อเพิ่มพูนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพและ ศักยภาพการแข่งขันในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน พบว่า ข้อมูลจำนวนมากมายในยุคดิจิทัล เมื่อมีการใช้ประโยชน์ของวิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Science) มากำหนดกลยุทธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะ

1. ทุกพรรคการเมืองควรจะมีการปรับตัวใช้โซเชียลมีเดียได้ดีขึ้น และการใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มีการใช้ Social Monitoring มากขึ้นใน Platform Social ใหม่ เช่น TikTok Club House หรือ Platform Social ใหม่ที่มีคนใช้อยู่จำนวนมาก ต้องศึกษาการใช้งานและแนวทางการสื่อสารใน Content เหล่านั้นต่อไป
2. ควรศึกษาการวิเคราะห์ความต้องการเฉพาะกลุ่ม (Sentiment Analysis) ในสังคมไทยยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนไปจากยุคดิจิทัลเพื่อปรับปรุงโมเดลให้มีความละเอียดมากขึ้น
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบวิเคราะห์ วิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Science) ที่มีการพัฒนามาจากทั่วโลกเพื่อปรับให้เหมาะสมกับเมืองไทย

4. ควรศึกษาเทคนิคที่ LDA จะใช้ในบริษัทในเมืองไทยได้ดีและเหมาะสมมากยิ่งขึ้นหรือจะใช้ Framework หรือทฤษฎีอื่นลองมาจับเพิ่มเติม

5. แนวทางการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐกริช เปาอินทร์ และฐาลินี สังขจันทร์. (2563). กลยุทธ์ในการใช้ประโยชน์และการปลดปล่อยคุณค่าของข้อมูลในยุคดิจิทัลเพื่อเพิ่มพูนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพและศักยภาพการแข่งขันในองค์การภาครัฐและภาคเอกชน. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์*, 18(2), 59-100.
- นันทะ บุตรน้อยและคณะ. (2563). วิทยาศาสตร์ข้อมูลเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ. *Local Administration Journal* 13(2), 203-220.
- ปฐมาพร เนตินันท์. (2553). การตลาดเพื่อการเมืองกับประชาธิปไตยในยุคมวลชน : ศึกษาเฉพาะกรณีการรณรงค์เลือกตั้งหาเสียงในประเทศไทย. ค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2565, จาก https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/epaper/may_july2010/pdf/page86.pdf
- ปิยบุตร แสงกนกกุล. (2561). *การเมืองแบบใหม่ และการเมืองแบบเก่า*. ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2565, จาก <https://futureforwardparty.org/?p=293>
- พงษ์มนัส ดือด. (2563). พฤติกรรมการหาเสียงของพรรคการเมือง บนสื่อสังคมออนไลน์: Facebook. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(8), 437-450.
- พันธกานต์ ทานนท์. (2563). กลยุทธ์การตลาดการเมืองไทยปี 2562 กรณีศึกษา: พรรคอนาคตใหม่. *วารสารนิเทศศาสตร์ และนวัตกรรม นิต้า*, 7(2), 96-116.
- ระวี แก้วสุกใส และชัยรัตน์จุสโล. (2556). เครือข่ายสังคมออนไลน์: กรณีเฟซบุ๊ก (Facebook) กับการพัฒนาผู้เรียน. *Princess of Naradhiwas University Journal*, 5(4), 195-205
- วิสุทธิ ชันสิริ ธิติพัฒน์ เอี่ยมนิรันดร์ และการดา ร่วมพุ่ม. (2565). กลยุทธ์การตลาดทางการเมืองของพรรคอนาคตใหม่ ในการหาเสียงเลือกตั้ง 24 มีนาคม 2562. *วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์*, 16(1), 184-222.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2562). *ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง .
- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). *การตลาดเพื่อการเมือง: ชัยชนะของการเลือกตั้ง*. ค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2565, จาก https://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2557/feb2557-2.pdf
- สุจิตา พัฒนศรีวิเชียร. (2562). กลยุทธ์การใช้สื่อสังคม (social media) เพื่อรณรงค์ทางการเมืองในยุคสังคมเครือข่าย. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 29(1), 27-41.
- สุระชัย ชูพกา. (2558). *สมดุลในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งระหว่างกลยุทธ์การตลาดทางการเมืองกับกลยุทธ์หวัคะแนนในระบบอุปถัมภ์: ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- Agbaimoni, O., & Bullock, L. (2013). Social media marketing: Why businesses need to use it and how. *Marketing of Scientific and Research Organizations*, 8(2), 1-17.
- Almond, G. A., & Powell, G. B. (1980). *Comparative position communication*. Boston: Little Brown.
- Ayankoya, K., Calitz, A. P., & Cullen, M. (2015). *A Framework for the use of social media for political marketing: An exploratory study*. Retrieved September 16, 2021, from https://www.researchgate.net/publication/282441999_A_FRAMEWORK_FOR_THE_USE_OF_SOCIAL_MEDIA_FOR_POLITICAL_MARKETING_AN_EXPLORATORY_STUDY
- Berio, D. K. (1960). *The process of communication*. New York: Holt Rinehart & Winston.
- Blei, D. M., Ng, A. Y., & Jordan, M. I. (2003). Latent Dirichlet allocation. *Journal of Machine Learning Research*, 3(1), 993-1022.
- ILAW. (2562). เลือกตั้ง 62: ห้ามโฆษณาหาเสียงผ่าน วิทยุและโทรทัศน์ เว้น กกต.จะสนับสนุนและจัดสรรเวลา ออกสื่อให้แทน. ค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2564, จาก <https://ilaw.or.th/node/5148>
- Kuzmenko, A. (2014). *Simulated annealing for Dirichlet Priors in LDA*. Retrieved January 25, 2021, from https://akuz.me/pdfs/akuz_sim_ann_lda.pdf
- Newman, B. I. (1994). *The marketing of the president*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Stat Counter. (2020). *Social media stats Thailand*. Retrieved September 16, 2021, from <https://gs.statcounter.com/social-media-stats/all/thailand>
- Statista Research Department. (2020). *Number of social network users in Thailand from 2017 to 2025*. Retrieved September 16, 2021, from <https://www.statista.com/statistics/489230/number-of-social-network-users-in-thailand>
- The Standard. (2561). ทำความเข้าใจก่อนไปเลือกตั้ง ส.ส. ใช้บัตรใบเดียว เลือกได้เพียงหนึ่ง ‘คนที่รัก’ หรือ ‘พรรคที่ใช้’. ค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2564, จาก <https://thestandard.co/election-2561-and-voting-explained/>

การจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ในประเทศไทย

Logistics Management during the COVID-19 Pandemic Situation in Thailand

นิธิวงศ์ โลหะวัฒนกุล¹, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล²,
Nitiwong Lohawattanakul¹, Chandej Charoenwiryakul²,
อัครมณี สมใจ³ และ วรณนัฏฐา ขนิษฐบุตร⁴
Akramanee Somjai³ and Wannattha khanitthabud⁴

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2,3,4}

Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand^{1,2,3,4}

E-mail: s63563827007@ssru.ac.th¹, chandej.ch@ssru.ac.th², akramanee.so@ssru.ac.th³

Received: May 5, 2022

Revised: June 14, 2022

Accepted: June 15, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 ได้แก่ ด้านการบริการ ด้านการสื่อสารด้านโลจิสติกส์ ด้านการจัดซื้อ และด้านการบรรจุภัณฑ์ การวิจัยนี้ใช้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มประชากรตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive analysis) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริการ ด้านการสื่อสารด้านโลจิสติกส์ ด้านการจัดซื้อ และด้านการบรรจุภัณฑ์

คำสำคัญ: การจัดการ, โลจิสติกส์, โควิด-19

Abstract

The objectives of this study were to study logistics management during the COVID-19 pandemic, including service, logistics communication, purchasing, and packaging. This research employed a quantitative method, and 400 questionnaires collected data from people living in Bangkok. In addition, descriptive statistics analyzed the statistics. The findings revealed that in logistics management during the COVID-19 pandemic, all four aspects served at the highest level: Logistics communication, purchasing, and packaging.

Keywords: Management, Logistics, COVID-19

บทนำ

ปัจจุบันมีผู้ประกอบการขนส่งด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ต้องลดจำนวนเที่ยววิ่ง ส่งผลให้มีรายได้จากการขนส่งสินค้าลดลงไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายและอาจประสบภาวะธุรกิจขาดทุน ซึ่งในระยะยาวอาจส่งผลกระทบต่อระบบโลจิสติกส์ของประเทศได้ (กรมการขนส่งทางบก, 2564) และปัจจุบันโลจิสติกส์ ได้ทวีบทบาทความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจ และการดำรงชีวิตของผู้คนในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ทุกคนต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านอันเป็นผลมาจากมาตรการ จำกัดช่วงเวลาการออกนอกบ้านของภาครัฐ ไปจนถึงการ Work from Home ที่ให้พนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่จากที่พักอาศัยตามแนวปฏิบัติที่หลายประเทศทั่วโลก กำลังดำเนินการเพื่อป้องกันการติดและการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 จนเกิดเป็นคำขวัญที่ใช้รณรงค์กันอย่างแพร่หลายในประเทศไทยว่า โรคติดต่อจะไม่ติดต่อ ถ้าเราไม่ติดต่อกัน ซึ่งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ได้สร้างความเสียหายไปยังหลายภาคส่วนในวงกว้าง ทั้งด้านสาธารณสุข สังคม และเศรษฐกิจในด้านธุรกิจ

โรคติดเชื้อ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของสินค้าโดยเฉพาะในส่วนต้นน้ำและปลายน้ำของโซ่อุปทาน ที่ได้รับผลกระทบมากกว่าส่วนอื่น ๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับต้นน้ำ (Upstream) ของโซ่อุปทาน คือ การขาดแคลนวัตถุดิบในภาคการผลิต โดยเฉพาะวัตถุดิบที่ต้องนำเข้าจากประเทศที่ได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อ COVID-19 ในระดับรุนแรงจนทำให้ต้องมีการสั่งปิดโรงงาน โดยประเทศไทยจะได้รับผลกระทบกับสินค้าที่ต้องใช้วัตถุดิบที่นำเข้าจากประเทศจีนเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในอู่ฮั่น ซึ่งเป็นหนึ่งในฐานการผลิตสินค้าของจีนแต่ยี่ห้อที่ประเทศจีน สามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคได้เป็นอย่างดี ทำให้ไม่ส่งผลให้เกิดการสะดุดของกระบวนการผลิตสินค้าในประเทศไทยมากนัก และสำหรับการขยายตัวอย่างมากของอุปสงค์สำหรับวัตถุดิบที่เกี่ยวข้องกับเวชภัณฑ์และสินค้าสำหรับใช้ในระบบสาธารณสุข กำลังเป็นที่ต้องการอย่างมากในหลายประเทศทั่วโลก ยิ่งถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อการจัดการโซ่อุปทานหากสถานการณ์การแพร่ระบาดในประเทศต่าง ๆ ยังไม่ทุเลาลง สำหรับในส่วนของปลายน้ำ (Downstream) ปัญหาส่วนใหญ่จะเกิดจากปริมาณความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคที่สูงขึ้น มากกว่าปกติเป็นช่วง ๆ อันเป็นผลพวงมาจากความอ่อนไหวต่อข้อมูล ข่าวสารของผู้บริโภค และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้จ่ายใช้สอย ที่ลดความถี่ของการช้อปปิ้งในแต่ละสัปดาห์ลง โดยซื้อสินค้าครั้งละ มาก ๆ แทน เพื่อให้เพียงพอกับการใช้งานก่อนที่จะออกไปช้อปปิ้งครั้งต่อไป รวมถึงการหันไปพึ่งพาการซื้อสินค้าออนไลน์มากขึ้น ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาความผันผวนของความต้องการที่ทำให้ผู้ผลิตไม่อาจคาดคะเนความต้องการที่แท้จริงได้ (Bullwhip Effect) อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตในส่วนต้นน้ำมากนัก หากผู้ผลิตตระหนักและเข้าใจถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง และไม่หวั่นไหวไปกับการขยายตัวของอุปสงค์ (Demand Amplification) ที่ไม่ได้เกิดจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นอย่างแท้จริง เพราะในความเป็นจริงแล้วสินค้าอุปโภคบริโภคเหล่านี้มีอุปสงค์ที่ค่อนข้างคงที่ เนื่องจากเป็นสินค้าที่ต้องใช้เป็นประจำ ยกเว้นสินค้าทางด้านเวชภัณฑ์ที่มีการขยายตัวของอุปสงค์อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมในการช้อปปิ้งที่เปลี่ยนแปลงกลับสร้างความท้าทายอย่างมากให้กับกิจกรรมการบริหารสินค้าคงคลัง ซึ่งร้านค้าต้องปรับเปลี่ยนช่วงเวลาและปริมาณการเติมเต็มสินค้าในแต่ละรอบให้มี

ความสอดคล้องกับ พฤติกรรมใหม่ของผู้บริโภคไปด้วย เพื่อให้มีปริมาณสินค้าบนชั้นวางเพียงพอต่อการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ตลอดเวลา อีกทั้งการดำรงชีวิตที่สำคัญในช่วงแพร่ระบาดโรคโควิด-19 คือ มาตรการ “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” ยังทำให้ปริมาณการ ค้าออนไลน์ขยายตัวมากขึ้น ทั้งในส่วนของสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป จนถึงอาหารปรุงสุก ซึ่งส่งผลให้กิจกรรมการกระจายสินค้า (Physical Distribution) มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อไหร่ก็ตามที่คนลดปริมาณการเดินทางไปหาสินค้า สินค้าจะต้องเป็นฝ่ายเคลื่อนที่เข้าหาลูกค้าแทน จากเดิมที่ลูกค้าไปเลือกซื้อสินค้าหรือ รับประทานอาหารที่ร้าน กลายเป็นการสั่งซื้อออนไลน์เพื่อนำส่งสินค้ามาที่บ้าน ทำให้ประสิทธิภาพของการขนส่งสินค้าในช่วง Last Mile ซึ่งเป็นการขนส่งในช่วงสุดท้าย ถึงมือผู้บริโภคกลายเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าในช่วงวิกฤตเช่นนี้ (สถาพร โอภาสานนท์, 2020)

จากการศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา พบว่า การแพร่ระบาดโควิด-19 มีทั้งผลกระทบ ปัญหา อุปสรรคและโอกาสของการจัดการและการส่งเสริมโลจิสติกส์ในประเทศ อยู่ที่ว่าทำให้การยอมรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค การท่องเที่ยว การบริการทำให้รายได้จากธุรกิจหดตัวลดลง ในทางตรงข้ามธุรกิจโลจิสติกส์ในระดับอนุภาคด้วยยานพาหนะขนาดเล็ก ได้ก่อตัวและปริมาณเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนอุปทานของผู้บริโภค ถือเป็นระบบธุรกิจโลจิสติกส์รูปแบบใหม่ que เข้ามาเป็นฐานสำคัญของการสร้างรูปแบบโมเดลที่จะต้องส่งเสริมในวิถี New Normal

ฉะนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หลักสำคัญของธุรกิจระบบโลจิสติกส์ที่สำคัญ คือ การจัดการโลจิสติกส์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์โควิด-19 และการส่งเสริมธุรกิจโลจิสติกส์ที่เหมาะสมกับการแพร่ระบาดโควิด-19 ให้ระบบโลจิสติกส์มีประโยชน์ สำหรับการทำธุรกิจโลจิสติกส์ ถือเป็นพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งในยุคปัจจุบันที่ทำให้ธุรกิจเติบโตและสร้างความได้เปรียบจากคู่แข่งได้อย่างมหาศาล ถ้าบริษัทหรือแบรนด์ธุรกิจไหนมีการจัดการระบบโลจิสติกส์ที่ดี จะสามารถลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพในการบริการลูกค้า รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าได้อีกด้วย และนี่คือ 5 ประโยชน์ของโลจิสติกส์ ที่บริษัทและคนทำธุรกิจจะได้รับ 1) เป็นพื้นฐานให้ธุรกิจเติบโต ธุรกิจไหนที่มีระบบขนส่งหรือโลจิสติกส์ที่ดีจะได้เปรียบคู่แข่งอย่างมาก เนื่องจากในปัจจุบันนี้ การส่งสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และแน่นอนถ้าบริษัทต้องการขายสินค้าในโลกออนไลน์แล้ว ระบบโลจิสติกส์ที่ดีคือพื้นฐานอย่างหนึ่งที่ขาดไม่ได้ 2) ลดต้นทุน ทำกำไรเพิ่มการจัดการโลจิสติกส์แบบเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ จะสามารถช่วยลดต้นทุน และเพิ่มกำไรให้บริษัทได้ในระยะยาว และประโยชน์จากความคุ้มค่าในการขนส่งแต่ละครั้ง เช่น การขนส่งครั้งหนึ่งมีต้นทุน 100 บาท ไม่ว่าจะส่งสินค้ากี่ชิ้นก็ตาม เพราะฉะนั้นถ้าเราจะให้การขนส่งครั้งนี้คุ้มที่สุดต้องมีสินค้าที่จะขนส่งหลายชิ้น 3) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริการการขนส่งหรือโลจิสติกส์ สามารถอำนวยความสะดวกและสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้ เพราะโดยปกติเมื่อลูกค้าจะซื้อสินค้าชิ้นหนึ่ง อาจต้องเสียเวลาออกไปเลือกหาสินค้าข้างนอกและรับสินค้านั้นกลับด้วยตนเอง แต่การดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน ลูกค้าสามารถเลือกสินค้าได้ผ่านหน้าร้านออนไลน์ หลังจากนั้นแค่ออเดอร์ให้สินค้ามาส่งถึงหน้าบ้าน 4) สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า โลจิสติกส์สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการได้ ซึ่งเมื่อประสิทธิภาพการบริการเพิ่มขึ้นมูลค่าของสินค้าก็ย่อมเพิ่มขึ้นด้วยและแน่นอนลูกค้าบางคนยินดีจ่ายเพิ่มสำหรับการบริการ อาทิเช่น ลูกค้าที่สั่งให้พ่อค้าแม่ขายต่าง ๆ ส่งสินค้าผ่านไปรษณีย์ด่วนพิเศษเพื่อให้ได้รับสินค้าเร็วกว่าปกติ เมื่อเทียบกับเจ้าอื่น เป็นต้น

5) ความรวดเร็วในการสื่อสารเนื่องจากระบบโลจิสติกส์มีการเชื่อมต่อกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย ทำให้ตอบสนองการขายได้อย่างรวดเร็ว และสามารถรักษาสินค้าคงคลังไว้ได้ดีสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของผู้ประกอบการและผู้บริโภคพึงพอใจต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 ได้แก่ ด้านการบริการด้านการสื่อสารด้านโลจิสติกส์ ด้านการจัดซื้อ และด้านการบรรจุภัณฑ์

การทบทวนวรรณกรรม

การจัดการโลจิสติกส์ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19

การจัดการด้านโลจิสติกส์ คือ การจัดการในการขนส่งสินค้าหรือบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยมีการวางแผน ควบคุม จัดเก็บข้อมูลสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ไปถึงยังจุดหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยระบบโลจิสติกส์นี้ช่วยให้การบริหารงานด้านธุรกิจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออกไปด้วย

การจัดการด้านโลจิสติกส์นั้นจะมีกระบวนการจัดการ เริ่มต้นด้วยการรวบรวมสินค้าที่ส่งมอบจากขั้นตอนแรกไปจนถึงขั้นตอนการส่งมอบสินค้าที่จุดหมายปลายทาง โดยจะยึดจากความต้องการของลูกค้า มาตรฐานด้านอุตสาหกรรม และมาตรฐานด้านการขนส่ง นอกจากนี้การจัดการด้านโลจิสติกส์ยังช่วยในการวางแผนด้านกลยุทธ์และการดำเนินการ

ผลกระทบของระบบโลจิสติกส์ เมื่อ 3 ปีที่ผ่านมา จากการเติบโตของธุรกิจกลุ่มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือที่เราคุ้นกันดีว่า ธุรกิจ E-Commerce ส่งผลให้มูลค่าของระบบโลจิสติกส์มีมูลค่าเพิ่มขึ้นไปด้วย แต่การจัดการด้านโลจิสติกส์อาจจะไม่สามารถจัดการให้เป็นไปตามแนวทางที่ควรจะเป็นอีกต่อไปเมื่อถึงวันที่การเติบโตนั้นไปสูงมาก มากจนอาจจะไม่สามารถหาทางไปต่อได้อีกแล้ว ถึงแม้จะไม่ใช่ว่าในตอนนี้ และบางคนอาจจะสงสัยว่าทำไมต้องมีความพร้อม ความต้องการเพิ่มมากขึ้น ซึ่งคำตอบที่จะตอบคำถามนี้ เราจะต้องให้ความสำคัญกับแนวโน้มของระบบโลจิสติกส์ที่จะเกิดขึ้นภายในปีนี้ ส่วนหนึ่งของผลกระทบที่เกิดขึ้นเกิดจากการเติบโตของธุรกิจลูกค้าที่ใช้ระบบการขนส่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านโลจิสติกส์จะต้องพิจารณาและประเมินกลยุทธ์ด้านโลจิสติกส์ใหม่ในปีนี้ต้องเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่คาดหวังที่จะช่วยให้การวางแผนด้านโลจิสติกส์นั้นประสบความสำเร็จได้ ระบบโลจิสติกส์นั้นกำลังพัฒนาไปข้างหน้าเรื่อย ๆ ขณะที่อุตสาหกรรมต่าง ๆ กลับกำลังพัฒนาภายในองค์กรเป็นหลัก (Prosoft GPS, 2564)

ดังนั้น เพื่อรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้น ความกดดันในเรื่องผลตอบแทน ความต้องการที่จะเพิ่มใบสั่งซื้อและการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ไปด้วยผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์จะเป็นส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการขายสินค้าที่ต้องพึ่งพากระบวนการขนส่งสินค้าและบริการ แม้ว่าแนวโน้มของระบบโลจิสติกส์ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ขายหรือองค์กรธุรกิจต่าง ๆ ที่เป็นรายใหญ่ อาจแตกต่างจากที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจรายย่อย โดยจุดสำคัญที่ทำให้แนวโน้มของระบบโลจิสติกส์แตกต่างกันนั้น เกิดจากการใช้เทคโนโลยี ปริมาณสินค้า และระยะทางในการขนส่งที่แตกต่างกัน

การศึกษาเทคโนโลยีและความเข้าใจเกี่ยวกับแนวโน้มของเทคโนโลยีโลจิสติกส์ โดยระบบโลจิสติกส์ที่มีความพร้อมที่จะเป็นตัวช่วยอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการเรื่องผลประโยชน์ของธุรกิจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นหัวใจสำคัญสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของธุรกิจด้วยเช่นกัน เมื่อผู้บริโภคมีความต้องการต่าง ๆ จากสินค้าหรือบริการที่ได้จากการขนส่งมากขึ้น และเทคโนโลยีนั้นก็เป็น 1 ในทางสำหรับแก้ไขปัญหา เพื่อให้สามารถขนส่งสินค้าได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในการใช้ทรัพยากรที่น้อยลง (Prosoft GPS, 2564)

การจัดการโลจิสติกส์ในช่วงภาวะวิกฤตจะมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประเภทและลักษณะของภัยพิบัติที่ต้องเผชิญ อาทิ วิกฤตที่เกิดจากภัยธรรมชาติอย่าง พายุ แผ่นดินไหว หรือภัยที่เกิดจากน้ำมือมนุษย์อย่างการก่อการร้าย เป็นต้น การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 เป็นตัวอย่างหนึ่งของภัยพิบัติที่ส่งผลกระทบต่อระบบโลจิสติกส์ โดยก่อนหน้านี้ประเทศไทยเคยประสบปัญหาวิกฤตน้ำท่วม ในปี 2554 ที่สร้างความเสียหายต่อโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมยานยนต์ จากการที่ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก วิกฤตการณ์จากภัยพิบัติทั้งสองที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเกือบทศวรรษของประเทศไทยนี้มีความแตกต่างกันในเชิงของการจัดการโลจิสติกส์ โดยวิกฤตน้ำท่วม ส่งผลให้เส้นทางสำหรับการกระจายสินค้าทางภาคพื้นดินโดนตัดขาด ทำให้ทั้งคนและ สินค้าไม่สามารถเคลื่อนที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำต้องไปพึ่งพาการขนส่งสินค้าและ การกระจายยังชีพโดยรูปแบบการขนส่งอื่น ๆ เช่น ทางเรือและทางอากาศทดแทน โดยที่จัดเก็บสินค้า (Storage) กลับมีบทบาทสำคัญและเป็นที่ต้องการอย่างมากในช่วง เวลาดังกล่าว ในขณะที่วิกฤตของโรคติดเชื้อ COVID-19 ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อระบบ การจัดเก็บและการกระจายสินค้าแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้าม การขนส่งกลับกลายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการโลจิสติกส์ในช่วงโรคระบาด COVID-19 นอกจากนี้ ปัญหาการบริหารสินค้าคงคลังที่เกิดกับวิกฤตทั้งสองก็มีสาเหตุที่แตกต่างกัน โดยอุปสรรคของการบริหารสินค้าคงคลังในวิกฤตน้ำท่วมที่ทำให้เกิดปัญหาสินค้าขาดตลาดในหลายพื้นที่ เป็นผลพวงมาจากความล้มเหลวในการกระจายสินค้าให้ทั่วถึง จากสาเหตุที่เส้นทางคมนาคมทางบกถูกน้ำท่วม ในขณะที่ปัญหาการบริหารสินค้า คงคลังในวิกฤต COVID-19 เกิดจากความยากในการพยากรณ์อุปสงค์ที่แท้จริง อันเป็นผลมาจากการที่ผู้บริโภคซื้อสินค้าในปริมาณมาก ๆ เพื่อลดความถี่ในการซื้อปั้งลง ดังนั้นการจัดการโลจิสติกส์ในช่วงโรคระบาดจึงไม่สามารถนำแนวทางการจัดการโลจิสติกส์ในช่วงเกิดภัยพิบัติในลักษณะอื่นมาประยุกต์ใช้ได้ โดยมีประเด็นที่ต้องเน้นย้ำความสำคัญแยกตามกิจกรรมโลจิสติกส์ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ดังนี้

1) การบริการลูกค้า (Customer service and support)

1.1) มุ่งเน้นการจัดหาสินค้าที่มีความจำเป็นและมีอุปสงค์สูงในช่วงที่เกิด วิกฤตเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยใช้การวิเคราะห์ ABC กับข้อมูลยอดขาย เพื่อจัดลำดับความสำคัญของสินค้า

1.2) เตรียมแผนการจัดหาสินค้าทดแทน (Substitute Products) ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับสินค้าที่มีอุปสงค์สูง เพื่อบรรเทาความต้องการของลูกค้าเวลาที่สินค้าหลักขาดแคลน

1.3) ใช้ช่องทางออนไลน์ในการสื่อสาร รับข้อร้องเรียน รวมถึงติดตามกระแสความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในแต่ละช่วงเวลา

2) การสื่อสารด้านโลจิสติกส์ และการดำเนินการด้านคำสั่งซื้อ (Logistics communications and order processing)

2.1) ปรับไปใช้ช่องทางออนไลน์ในการรับคำสั่งซื้อเพื่อเพิ่มความ รวดเร็วและความคล่องตัวในการ
ตอบสนอง

2.2) สื่อสารข้อมูลกับลูกค้าด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง กระชับ เข้าใจง่าย และ ตรงประเด็น

2.3) ให้ข้อมูลการติดตามสถานการณ์จัดส่ง (Tracking) และการติดตาม สถานะย้อนหลัง (Tracing)
เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้า

3) การจัดซื้อและการจัดหา (Purchasing and procurement)

3.1) เลือกจัดหาวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปจากซัพพลายเออร์ที่ใสใจ และมีการจัดทำมาตรการป้องกัน
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสตลอด กระบวนการปฏิบัติงาน

3.2) กระจายความเสี่ยงโดยใช้ซัพพลายเออร์หลายราย และมาจากหลากหลายแหล่ง เพื่อป้องกันการ
เกิด Supply Shock - เน้นการสร้างความร่วมมือ (Collaboration) อย่างใกล้ชิดกับซัพพลายเออร์หลักโดยการ
แชร์ข้อมูลยอดขายในแต่ละวัน และคำสั่งซื้อล่วงหน้าของลูกค้า เพื่อให้ซัพพลายเออร์สามารถวางแผนการผลิต
และเตรียมการเติมเต็มสินค้าในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนสูงได้ อย่างแม่นยำมากที่สุด

4) การขนถ่ายสินค้าและการบรรจุภัณฑ์ (Material handling and packaging)

4.1) จัดพื้นที่ขนถ่ายสินค้าให้มีอากาศถ่ายเท โดยเป็นพื้นที่ขนาด ใหญ่เพียงพอ เพื่อไม่ให้เกิดความ
แออัด และแยกออกมาจากพื้นที่ปฏิบัติ การส่วนอื่น ๆ

4.2) ลดขั้นตอนการขนถ่ายสินค้าและการสัมผัสตัวสินค้าในขั้นตอน การขนถ่ายให้เหลือน้อยที่สุดเพื่อ
ป้องกันสินค้าปนเปื้อนเชื้อโรค โดยหาก มีความจำเป็นให้สวมใส่ถุงมือยางและหน้ากากอนามัยตลอดเวลา
การปฏิบัติงาน - สร้างหลักประกันด้านความปลอดภัยแก่ผู้บริโภคโดยการบรรจุ หีบห่อที่สามารถแกะออกง่าย
เพิ่มอีกชั้นด้วยวัสดุที่เชื้อไวรัส COVID-19 อยู่ได้ไม่นาน และเป็นวัสดุที่ย่อยสลายได้ (สถาพร โอภาสานนท์, 2020)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ปี 2564 จำนวน 5,666,264
คน (ศาลาว่าการกรุงเทพฯ 1, 2562)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ปี 2564 ขนาดของกลุ่ม
ตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง ใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น
ที่ร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าไม่เกินร้อยละ 5

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการจัดการโลจิสติกส์ในช่วง
สถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอ
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความสอดคล้องของข้อความถาม กับนิยามศัพท์เฉพาะ รวมถึงภาษาที่ใช้
หาค่า IOC (Index of objective Congruence) และคัดเลือกข้อความที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และนำ
แบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์

ความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (∞ - Co-efficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) 0.70 – 0.80 (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2550) โดยผลการทดสอบของแบบสอบถามในการวิจัยนี้ได้ค่า Alpha อยู่ที่ระดับ 0.75 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้จึงถือว่าแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นเพียงพอในการนำไปวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บข้อมูลในภาคสนาม โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive analysis) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายระดับการจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 โดยได้กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยการแปลผล (Best & Kahn, 1993) ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เพศชาย ร้อยละ 61.05 ส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 37.01 ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ บริษัท/ธุรกิจ/การพาณิชย์ ร้อยละ 79.08

การจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 ด้านการบริการ

ตารางที่ 1 การจัดการโลจิสติกส์ด้านการบริการ

ด้านการบริการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การบริการที่ตอบสนองด้วยความรวดเร็ว	4.64	0.38	มากที่สุด
1. การจัดการเวลาจัดการสินค้าในโรงงาน	4.36	0.32	มาก
อุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด			
2. ข้อมูลสินค้าควรมีรายละเอียดครบถ้วน	4.80	0.37	มากที่สุด
3. แหล่งวัตถุดิบและโรงงานต้องควบคุมได้	4.77	0.28	มากที่สุด
4. การจัดการสำหรับสินค้าคงคลังอย่างมีระบบ	4.68	0.42	มากที่สุด
5. การวางแผนตารางเวลาจัดการสินค้าในโรงงาน	4.60	0.64	มากที่สุด
การบริการที่ตอบสนองด้วยความมั่นใจ	4.58	0.42	มากที่สุด
6. มีการวางแผนตั้งแต่การซื้อขายวัตถุดิบและสินค้า	4.61	0.52	มากที่สุด
7. มีการพยากรณ์คาดการณ์การผลิตสินค้าในอนาคต	4.66	0.72	มากที่สุด
8. มีการวางแผนการส่งมอบสินค้า	4.58	0.46	มากที่สุด

ด้านการบริการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9. นำเทคโนโลยีมาช่วยเพื่อพัฒนาการผลิต	4.54	0.29	มากที่สุด
10. นำเทคโนโลยีมาช่วยเพื่อพัฒนาการจำหน่ายสินค้า	4.72	0.38	มากที่สุด
ความพึงพอใจของลูกค้า	4.81	0.35	มากที่สุด
11. การควบคุมคุณภาพของการบริการโลจิสติกส์	4.61	0.46	มากที่สุด
12. การสื่อสารการบริการโลจิสติกส์	4.84	0.38	มากที่สุด
13. การร่วมมือกันลูกค้าผู้ขายของการบริการโลจิสติกส์	4.60	0.34	มากที่สุด
14. การได้รับสินค้าตรงต่อเวลาของการบริการโลจิสติกส์	4.74	0.41	มากที่สุด
15. การจ่ายค่าสินค้าที่สมเหตุสมผลของการบริการโลจิสติกส์	4.62	0.24	มากที่สุด
ภาพรวมด้านการบริการ	4.51	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 ด้านการบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจของลูกค้า สูงกว่าด้านอื่น ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.35) รองลงมาคือ การบริการที่ตอบสนองด้วยความรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.38) และการบริการที่ตอบสนองด้วยความมั่นใจ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.42)

การจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 ด้านการสื่อสาร

ตารางที่ 2 การจัดการโลจิสติกส์ด้านการสื่อสาร

ด้านการสื่อสาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การสื่อสารด้านโลจิสติกส์	4.66	0.68	มากที่สุด
1. การสื่อสารเป็นหลักสำคัญให้ประสบความสำเร็จ	4.52	0.62	มากที่สุด
2. มีการนำ Bar codes และ EDI เข้ามาช่วยในการส่งผ่านและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร	4.64	0.64	มากที่สุด
3. ระบบดิจิทัลช่วยในการส่งผ่านและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร	4.60	0.40	มากที่สุด
4. มีการสื่อสารเช็คสถานะสินค้าจริงและเป็นปัจจุบัน	4.78	0.62	มากที่สุด
5. มีการสื่อสารที่มีการโต้ตอบผู้ขาย ผู้ส่ง และลูกค้าเป็นปัจจุบัน	4.80	0.24	มากที่สุด

ด้านการสื่อสาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การดำเนินการด้านคำสั่งซื้อที่สะดวกถูกต้อง	4.69	0.06	มากที่สุด
6. มีเอกสารรายการสินค้าครบถ้วนให้ลูกค้าเลือกและที่ร้านค้า	4.74	0.82	มากที่สุด
7. มีรายการสินค้าที่ราคาตรงกันกับรายการสินค้า	4.82	0.69	มากที่สุด
8. มีรายการให้ลูกค้าเลือก และตรวจจัดของจัดส่งที่แม่นยำ	4.52	0.41	มากที่สุด
9. มีการชี้แจงชัดเจนของการจัดส่งเสริมรายการสินค้าที่ชัดเจน	4.62	0.53	มากที่สุด
10. มีการเปลี่ยนแปลงรายการ ราคาสินค้า ให้มีการประกาศชัดเจน ทั้งรายการ	4.78	0.82	มากที่สุด
การติดตามสถานการณ์จัดส่งให้ลูกค้า	4.69	0.73	มากที่สุด
11. มีระบบ GPS ประจํารถรับส่งสินค้า	4.56	0.69	มากที่สุด
12. มีระบบการติดตามสถานะสินค้า	4.75	0.70	มากที่สุด
13. มีระบบแสดงสถานะสินค้าหน้าจอแสดงผล	4.61	0.78	มากที่สุด
14. มีระบบการพูดคุยเสียงและรูปภาพถามตอบ	4.82	0.75	มากที่สุด
15. มีการคิดราคาค่าขนส่งด้วยชำระเงิน online	4.71	0.74	มากที่สุด
ภาพรวมด้านการสื่อสาร	4.68	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 ด้านการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการด้านคำสั่งซื้อที่สะดวกถูกต้อง สูงกว่าด้านอื่น ($\bar{X} = 4.69$, S.D= 0.06) รองลงมาคือ การติดตามสถานการณ์จัดส่งให้ลูกค้า ($\bar{X} = 4.69$, S.D= 0.73) และการสื่อสารด้านโลจิสติกส์ ($\bar{X} = 4.66$, S.D= 0.68)

การจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 ด้านการจัดซื้อ

ตารางที่ 3 การจัดการโลจิสติกส์ด้านการจัดซื้อ

ด้านการจัดซื้อ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การจัดซื้อและการจัดหาสินค้าที่ตรงรายการ	4.70	0.48	มากที่สุด
1. การจัดซื้อพัสดุที่ได้คุณภาพถูกต้อง คุณภาพที่ดี	4.82	0.24	มากที่สุด
2. ปริมาณที่ถูกต้อง มีของที่ครบ จากแหล่งที่เหมาะสม	4.74	0.64	มากที่สุด
3. สถานที่ถูกต้อง ส่งของถูกต้อง	4.58	0.52	มากที่สุด
4. จังหวะเวลาถูกต้อง ตรงต่อเวลา	4.66	0.64	มากที่สุด
5. ราคาถูกต้อง ราคาที่ถูก	4.72	0.36	มากที่สุด

ด้านการจัดซื้อ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การจัดซื้อและการจัดหาสินค้าที่มีความสะดวกจากหลากหลายแหล่ง	4.68	0.41	มากที่สุด
6. แหล่งขายที่ถูกต้อง	4.58	0.08	มากที่สุด
7. แหล่งขายที่ได้รับความนิยม	4.54	0.24	มากที่สุด
8. แหล่งขายไปมาสะดวก ค่าเดินทางไม่แพง	4.72	0.62	มากที่สุด
9. แหล่งขายที่มีแสดงในระบบ GPS	4.84	0.72	มากที่สุด
10. แหล่งขายเป็นมิตร พร้อมเป็นเครือข่าย	4.76	0.42	มากที่สุด
การจัดซื้อและการจัดหาสินค้าเน้นความร่วมมือกับซัพพลายเออร์ที่ใส่ใจ	4.67	0.46	มากที่สุด
11. มีการพิจารณาและคัดเลือกผู้ขาย	4.51	0.74	มากที่สุด
12. มีการตรวจสอบข้อมูลคุณสมบัติทางด้านเทคนิคของพัสดุที่จะจัดซื้อ	4.62	0.52	มากที่สุด
13. มีผู้ติดต่อประสานงานคนแรกกับผู้ขาย	4.74	0.41	มากที่สุด
14. มีการเลือกวิธีจัดซื้อจัดจ้าง	4.86	0.29	มากที่สุด
15. มีการพิจารณาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องนอกจากหน้าที่ความรับผิดชอบการจัดซื้อ	4.66	0.37	มากที่สุด
ภาพรวมด้านการจัดซื้อ	4.68	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดการโลจิสติกส์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 ด้านการจัดซื้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดซื้อและการจัดหาสินค้าที่ตรงรายการ ($\bar{X} = 4.70$, S.D= 0.48) รองลงมาคือ การจัดซื้อและการจัดหาสินค้าที่มีความสะดวกจากหลากหลายแหล่ง ($\bar{X} = 4.68$, S.D= 0.41) และการจัดซื้อและการจัดหาสินค้าเน้นความร่วมมือกับซัพพลายเออร์ที่ใส่ใจ ($\bar{X} = 4.67$, S.D= 0.46)

การบรรจุภัณฑ์ที่ตรงกับการเลือกของลูกค้า มีความเรียบร้อยและแน่นหนา

ตารางที่ 4 การบรรจุภัณฑ์ที่ตรงกับการเลือกของลูกค้า มีความเรียบร้อยและแน่นหนา

การบรรจุภัณฑ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การบรรจุภัณฑ์ที่ตรงกับการเลือกของลูกค้า	4.65	0.52	มากที่สุด
1. การออกแบบและดีไซน์ให้มีความสะดวกตา	4.53	0.68	มากที่สุด
2. เป็นสื่อโฆษณาภายในตัวเอง	4.58	0.42	มากที่สุด
3. ทำหน้าที่ในการปกป้องสินค้า	4.60	0.62	มากที่สุด
4. มีรูปร่างที่เหมาะสมแก่การใช้งาน	4.75	0.44	มากที่สุด

การบรรจุภัณฑ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. มีการออกแบบทางเชิงส่งเสริมการตลาด	4.82	0.48	มากที่สุด
การบรรจุภัณฑ์ที่มีความเรียบง่ายและแน่นหนา	4.60	0.57	มากที่สุด
6. ออกแบบไว้เพื่อความสะดวกต่อการส่งมอบ	4.54	0.43	มากที่สุด
7. ออกแบบไม่ให้สินค้าได้รับความเสียหายในระหว่างขนส่ง	4.52	0.62	มากที่สุด
8. ออกแบบเก็บรักษาในคลังสินค้าหรือจากการขนส่ง	4.67	0.71	มากที่สุด
9. ออกแบบการจัดเรียงให้สามารถใช้พื้นที่ได้น้อยที่สุด	4.57	0.48	มากที่สุด
10. ออกแบบแพคเกจจิ้งสภาพแข็งแรง	4.71	0.62	มากที่สุด
ภาพรวมการบรรจุภัณฑ์	4.62	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า การบรรจุภัณฑ์ที่ตรงกับการเลือกของลูกค้า และการบรรจุภัณฑ์ที่มีความเรียบง่ายและแน่นหนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D= 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบรรจุภัณฑ์ที่ตรงกับการเลือกของลูกค้า ($\bar{X} = 4.65$, S.D= 0.52) และการบรรจุภัณฑ์ที่มีความเรียบง่ายและแน่นหนา ($\bar{X} = 4.60$, S.D= 0.57)

อภิปรายผล

จากรายงานการวิจัยเรื่อง การจัดการและการส่งเสริมโลจิสติกส์ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019 ประเทศไทย กรณีศึกษา กรุงเทพฯ มีการศึกษาวิจัย มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย แล้วผู้วิจัย อภิปรายผล ดังนี้

การบริการที่ตอบสนองด้วยความรวดเร็ว ความมั่นใจ และพึงพอใจของลูกค้ามีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด และพบอีกว่า อันดับที่ 1 คือ ความพึงพอใจของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พลิชฐ์ ศักดิ์วานิชกุล และเกตุศิริ เจริญวิศาล (2563) การศึกษาประสิทธิภาพการให้บริการโลจิสติกส์สำหรับงานแสดงสินค้า ประเภทเครื่องจักรกล และเทคโนโลยีโลหะการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการโลจิสติกส์สำหรับงานแสดงสินค้า เครื่องจักรกลและเทคโนโลยีโลหะการ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 กลยุทธ์โลจิสติกส์ องค์ประกอบที่ 2 ระบบโลจิสติกส์ 4.0 และ องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพการบริการ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบ ประสิทธิภาพการให้บริการโลจิสติกส์สำหรับงานแสดงสินค้าเครื่องจักรกลและเทคโนโลยีโลหะการ พบว่า ดัชนีความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ มีความกลมกลืนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดย ภาพรวมมีความเหมาะสม และมีค่าน้ำหนักของ องค์ประกอบทุกด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการโลจิสติกส์ สำหรับงานแสดงสินค้าประเภทเครื่องจักรกล และเทคโนโลยีโลหะการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

การสื่อสารด้านโลจิสติกส์ และการดำเนินการด้านคำสั่งซื้อที่สะดวก ถูกต้อง และการติดตามสถานการณ์จัดส่งให้ลูกค้า มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด และพบอีกว่า อันดับที่ 1 คือ การติดตามสถานการณ์จัดส่งให้ลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมตตา อาดำ, ศักดิ์ กองสุวรรณ และเชษฐภณญ์ ลีลาศรีศิริ (2557) การประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานด้านการจัดการโลจิสติกส์ ของ บริษัท วีเพาเตอร์เทค จำกัด ผลการวิจัยสรุป

- 1) สภาพการดำเนินงานด้านการจัดการโลจิสติกส์สำหรับการ ตรวจประเมินองค์กรของบริษัท วี เพาเตอร์เทค จำกัด โดยภาพรวมพบปัญหา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1.1) ด้านการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีด้านโลจิสติกส์ ในองค์กร 1.2) ด้านการจัดการคลังสินค้า 1.3) ด้านกลยุทธ์ด้านโลจิสติกส์ขององค์กร 1.4) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านโลจิสติกส์ และ 1.5) ด้านการพยากรณ์ยอดขายตามความต้องการลูกค้า
- 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการจัดการโลจิสติกส์ของบริษัท วี เพาเตอร์เทค จำกัด ดำเนินการรายด้าน ดังนี้ 2.1) การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีด้านโลจิสติกส์ในองค์กร โดยการนำเทคโนโลยีมาช่วยวิเคราะห์วางแผน ในการพยากรณ์การ แลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น 2.2) การจัดการคลังสินค้าโดยใช้ระบบการวางแผนทรัพยากรทางธุรกิจของ องค์กรโดยรวม (Enterprise Resource Planning: ERP) และการวางแผนเส้นทางการเดินรถ คือ ระบบบริหารจัดการขนส่ง (Transportation Management System: TMS) และเพิ่มระบบกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลก (Global Positioning System: GPS) โดยวางแผนการจัดเก็บ และเบิกจ่ายให้ถูกต้อง ทันเวลา และรักษาสภาพวัตถุดิบ และสินค้าให้มีสภาพดี 2.3) ด้านกลยุทธ์โลจิสติกส์ขององค์กร สร้างกลยุทธ์การสร้างภาพพจน์ให้กับลูกค้า โดยนำความรู้ความสามารถจากบุคลากรที่มี ความชำนาญ มีประสบการณ์ร่วมกันสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง 2.4) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างระบบขีดความสามารถให้สอดคล้องกับทุกตำแหน่งงาน (Competency) 2.5) ด้านการพยากรณ์ความต้องการลูกค้าควรเพิ่มระบบปฏิบัติการด้านการพยากรณ์ความต้องการลูกค้า การวางแผนผลิต สถานะการผลิต และจำนวนคงเหลือของสินค้าคงคลัง

การจัดซื้อและการจัดหาสินค้าที่ตรงรายการที่มีความสะดวกจากหลากหลายแหล่ง และเน้นความร่วมมือกับซัพพลายเออร์ที่ใส่ใจ มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดและพบอีกว่า อันดับที่ 1 คือ การจัดซื้อและการจัดหาสินค้าที่ตรงรายการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแจ่มจิต ศรีวงษ์ (2558) การจัดซื้อจัดหาวัสดุด้วยการจัดแบ่งกลุ่มเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน กรณีศึกษา บริษัท ผู้ผลิตแก้ว จำกัด พบว่าทางบริษัทกรณี ศึกษาไม่ได้มีการมุ่งเน้น หรือให้ความสำคัญกับกลุ่มสินค้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งรูปแบบการสั่งซื้อในปัจจุบันไม่ได้มีการควบคุมอัตราการใช้งาน (Usage) ของแต่ละรายการไม่มีการบันทึกข้อมูลสินค้าคงคลังขาดการวางแผนการจัดซื้อการจัดสินค้าไม่เป็นหมวดหมู่จากปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ทำการใช้เครื่องมือการจัดการและกลยุทธ์ทางการจัดซื้อในการแก้ไขปัญหา ดังนี้ การใช้ทฤษฎี ABC Analysis ในการจัดซื้อจัดหาวัสดุของ แต่ละกลุ่มทำให้สามารถบริหารงานด้านจัดซื้อจัดหาสินค้าในแต่ละกลุ่มได้อย่างชัดเจนว่า สินค้าแต่ละกลุ่มควรบริหารอย่างไร และมีการกำหนดวิธีการและขั้นตอนในกระบวนการจัดซื้อจัดหาในรูปแบบใหม่ซึ่งสามารถวัดประสิทธิภาพ งานด้านจัดซื้อจัดหาด้วยการลดระยะเวลาในการเปิดใบสั่งซื้อได้ถึง 83.29 ชั่วโมงและทำให้ต้นทุน การสั่งซื้อลดลงถึง 1,580,792.92 บาท

การบรรจุภัณฑ์ที่ตรงกับการเลือกของลูกค้า มีความเรียบร้อยและแน่นหนา มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด และพบอีกว่า อันดับที่ 1 คือ การบรรจุภัณฑ์ที่ตรงกับการเลือกของลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอุไรวรรณ วรรณศิริ (2559) การเพิ่มประสิทธิภาพของบรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่งโดยแนวคิดสิน กรณีศึกษาบริษัท

ผู้ผลิตนมเปรี้ยว ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่งแบบลังกระดาศ ไปเป็นบรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่งแบบฟิล์มหด (Shrink Film) ทำให้สามารถลดความเสียหายของตัวผลิตภัณฑ์นมเปรี้ยว ได้ร้อยละ 100.0 เพราะฟิล์มหดนี้สามารถปกป้องตัวผลิตภัณฑ์ได้ทั้งหมดซึ่งสามารถเข้าคลังเย็นได้โดยไม่ส่งผล กระทบต่อตัวบรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่งอีกทั้งยังช่วยเพิ่มพื้นที่ของตู้ในการวางสินค้าได้มากขึ้นรวมถึงใช้เวลาในการจัดสินค้าได้น้อยลงส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการขนส่งเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ภาครัฐและผู้ประกอบการต้องจัดการวางแผนการจัดการและการส่งเสริมโลจิสติกส์ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019
2. ภาครัฐควรปรับปรุงพื้นฐานการจัดการการขนส่งอย่างมีระบบทางด้านการจัดการและการส่งเสริมโลจิสติกส์ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019
3. ภาครัฐควรส่งเสริมความรู้อย่างต่อเนื่องกับผู้ประกอบการขนส่งการจัดการและการส่งเสริมโลจิสติกส์ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019
4. ภาครัฐควรการจัดทำคู่มือการจัดการและการส่งเสริมโลจิสติกส์ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส 2019

เอกสารอ้างอิง

- กรมการขนส่งทางบก. (2564). *กรมการขนส่งทางบก รับพิจารณามาตรการช่วยเหลือ เพื่อผู้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. ค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2564, จาก https://www.dlt.go.th/th/public-news/view.php?_did=2566
- แจ่มจิต ศรีวงษ์. (2558). *การจัดซื้อจัดหาวาสต์ด้วยการจัดแบ่งกลุ่ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน กรณีศึกษา บริษัท ผู้ผลิตแก้ว จำกัด (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พลิชฐ์ ศักดิ์วานิชกุล และเกตุศิริ เจริญวิศาล. (2563). การศึกษาประสิทธิภาพการให้บริการโลจิสติกส์สำหรับงานแสดงสินค้าประเภทเครื่องจักรกล และเทคโนโลยีโลหะการ. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 14(2), 290-306.
- เมตตา อาดำ, ศักดิ์ กองสุวรรณ, เชษฐภณภูมิ ลีลาศรีศิริ. (2557). การประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานด้านการจัดการโลจิสติกส์ ของ บริษัท วิเพาเตอร์เทค จำกัด. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อม*, 1(2), 37-48.
- สถาพร โอภาสานนท์. (2020). *การจัดการโลจิสติกส์ ในช่วงวิกฤตโรคระบาด*. Bangkok: Thammasat Business School, Thammasat University.
- อุไรวรรณ วรรณศิริ. (2561). การเพิ่มประสิทธิภาพของบรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่งโดยแนวคิดสิน กรณีศึกษาบริษัทผู้ผลิตนมเปรี้ยว. *วารสารวิชาการนายเรืออากาศ*, 12(12), 90-99.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education*. Boston: Allyn and Bacon.

Prosoft GPS. (2564). สิ่งสำคัญที่ผลักดัน Logistics ไปข้างหน้า. ค้นเมื่อ 19 มีนาคม 2564,จาก
<https://www.prosoftgps.com/Article/Detail/116492>

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row, Publications.

การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ Promoting Quality of Life from Occupation after Acquittal

ธัญชนก ศรีอัฐวาทกุล¹, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล², อัครมณี สมใจ³,
Thachanon Sriatsadawutthakul¹, Chandej Charoenwiryakul², Akramanee Somjai³
วรรณนัฐา ขนิษฐบุตร⁴ และ ศักดิ์สิทธิ์ พรรัตนศรีกุล⁵
Wannattha khanitthabud⁴ and Saksit Pornrattanaseekul⁵

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2,3,4,5}

Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand^{1,2,3,4,5}

E-mail: s62563827022@ssru.ac.th¹, chandej.ch@ssru.ac.th², akramanee.so@ssru.ac.th³

Received: May 5, 2022

Revised: June 6, 2022

Accepted: June 13, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การส่งเสริมเกษตรกรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ 2) การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ และ 3) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม กลุ่มประชากรตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน สูตรที่ใช้ทำไวยากรณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การส่งเสริมเกษตรกรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ อยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ อยู่ในระดับมากที่สุด และ (3) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, การประกอบอาชีพ, การพ้นโทษ

Abstract

The objectives of this study were to study: 1) the promotion of natural agriculture leads to occupation after acquittal. 2) Increasing income through occupation after acquittal, and 3) promoting quality of life from occupation after acquittal. This research employed a quantitative method, and questionnaires collected data from 384 people living in Bangkok. Descriptive statistics analyzed the statistics. The research findings were as follows: 1) Promoting of natural agriculture leads to occupation after the acquittal was at the highest level. 2) Increasing income

through occupation after the acquittal was at the highest level. And 3) promoting quality of life from occupation after the acquittal was at the highest level.

Keywords: Quality of Life, Occupation, Acquittal

บทนำ

ประเทศไทย วางเส้นทางเสริมทักษะให้แก่ผู้ต้องขัง การเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ ให้มีอาชีพ มีรายได้ หาเลี้ยงตนเอง และครอบครัวหลังพ้นโทษผู้ต้องขังพ้นโทษมีเป้าหมายส่งเสริมและให้โอกาสการมีงานทำ แก่ผู้ที่อยู่ในระหว่างกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัย ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้หลังพ้นโทษ ประกอบด้วย ผู้ที่อยู่ใน ความดูแลของกรมราชทัณฑ์ กรมควบคุมความประพฤติ กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก และเยาวชน เพื่อให้กลุ่ม บุคคลดังกล่าวเป็นพลเมืองดี มีความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพ นำไปสู่การประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ดูแล ตนเอง และครอบครัว ตลอดจนการเป็นกำลังแรงงานที่มีฝีมือต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และมีแนวทางมีศักยภาพ แรงงานให้มีความรู้ความสามารถ จึงไม่จำกัดอยู่เพียงแรงงานในระบบ นอกกระบบหรือภาคเกษตร แรงงานในกลุ่ม เปรียบบางอย่าง เช่น ผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษ ควรได้รับโอกาสพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อเป็นแรงงานใหม่ที่มีคุณภาพ ไม่เป็นภาระของสังคม การเสริมทักษะฝีมือในระหว่างการพัฒนาพฤตินิสัยในเรือนจำ จึงมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ แรงงานเหล่านี้ได้พัฒนาตนเอง สามารถประกอบอาชีพอิสระได้เมื่อพ้นโทษ รวมถึงอยู่ร่วมกับสังคมอย่างปกติสุข (นฤมล ภิญโญสินวัฒน์, 2563) มีเป้าหมายการฝึกอบรมให้แก่ผู้ต้องขัง และเยาวชนในสถานพินิจ ผ่านโครงการ ฝึกอบรมแรงงานกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 11.99 และมีรายได้ เฉลี่ยต่อเดือน 6,890 บาท ประกอบด้วยหลักสูตรการปูกระเบื้อง ช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร การทำและปูพื้น ด้วยอิฐคอนกรีตตัวหนอน การตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม (เสื้อผ้าสำเร็จรูป) เทคนิคการทำ ทองรูปพรรณ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ช่วยให้กลุ่มผู้ต้องขังสามารถสร้างอาชีพ มีรายได้หลังพ้นโทษ และได้รับโอกาส กลับคืนสู่สังคมอีกครั้ง การฝึกอบรมนั้น มีความสำคัญยิ่งต้องการส่งเสริมและให้โอกาสแก่ผู้ที่อยู่ใน กระบวนการพัฒนาพฤตินิสัย ผู้ต้องขัง ตลอดจนผู้ถูกควบคุมความประพฤติในกรณีต่าง ๆ ที่ใกล้พ้นโทษ ให้มี โอกาสกลับคืนสู่สังคม สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จะได้เห็นหน้าสานต่อให้เกิด ประโยชน์ต่อกลุ่มคนกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (ธวัช เบญจาทิกุล, 2563)

จากสถานการณ์ผู้ต้องขังได้รับการฝึกอาชีพการเกษตรให้ผู้ต้องขังชั้นดี เป้าหมายเพื่อใช้ประกอบอาชีพ หลังพ้นโทษที่เรือนจำจังหวัดตรังโดยทำแปลงเกษตร เช่น การปลูกผักเหียง ผักกูด การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงแพะ การเลี้ยงหมู ภายในร่องยางพารา โดยให้ผู้ต้องขังชั้นดี ที่รอการพ้นโทษ แบ่งหน้าที่ ดูแลรับผิดชอบในแต่ละส่วน โดยทุกคนต้องมียานพาหนะ ซึ่งจะเป็นการฝึกอาชีพให้ผู้ต้องโทษก่อนที่จะพ้นโทษออกมาสู่ สังคม การฝึกอาชีพให้กับผู้ต้องโทษนั้นจะทำให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น พร้อมทั้งวิชาชีพที่ได้จะนำไปประกอบ อาชีพเลี้ยงตนเอง และครอบครัวให้มีอยู่มีกินตามต้องการ และที่สำคัญเมื่อมีรายได้แล้วไม่คิดที่จะกลับไปกระทำ ความผิดอีกจนถูกจับกุมกลับมาจำคุกอีก การดูแลผู้ต้องขังนั้น ผู้ต้องขังทุกคนที่มาอยู่ที่เรือนจำชั่วคราว ต้องปฏิบัติตามกฎเหมือนในเรือนจำ ตั้งแต่การตื่น และการเข้านอนเป็นเวลา การทำงานในแปลงเกษตร เมื่อพ้น

โทษออกไปผู้ต้องโทษ จะได้รับเงินส่วนแบ่งตามที่กำหนดในการจำหน่ายพืชผลทางการเกษตรไปด้วย เพื่อเป็นเงินในการลงทุนอาชีพต่อไป (วสันต์พรรช จำเริญนุสิต, 2561)

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมเกษตรกรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ
2. เพื่อศึกษาการเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ
3. เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ

การทบทวนวรรณกรรม

การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพ

การสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ผู้ต้องขัง “สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ผู้ต้องขัง” การฝึกให้ผู้ต้องขังระหว่างรับโทษ ได้แก่ ฝึกอาชีพเสริมสาขาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ฝึกเตรียมเข้าทำงาน สาขาช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม 280 ชั่วโมง และฝึกอาชีพเสริมให้ผู้ใกล้พ้นโทษ 1 สาขา ได้แก่ สาขาช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร พร้อมทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาช่างไฟฟ้าภายในอาคาร ระดับ 1 โครงการนี้เป็นผลสำเร็จจากบันทึกข้อตกลง (MOU) ว่าด้วยการประสานความร่วมมือการสนับสนุนส่งเสริมการฝึกอาชีพร่วมสร้างงาน สร้างอาชีพผู้ต้องขัง ระหว่างเรือนจำจังหวัดพะเยา สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานพะเยา และสถานประกอบกิจการ 7 แห่ง ได้แก่ ร้านแสนสุข คาร์แคร์ วิสาหกิจชุมชนเกษตรสวนผสมหล่มอ ร้านล้านนาถ่านอัดแท่ง ร้าน ฟ.การเกษตร ห้างหุ้นส่วนจำกัดนรินทร์ทรัพย์ บริษัทเต็ม เต็ม จำกัด และร้านองศางานไม้ดีไซน์ ซึ่งมุ่งเน้นสร้างโอกาสและคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้ต้องขังผ่านกระบวนการฝึกอาชีพ แล้วย่นงานเข้ามาจ้างผู้ต้องขังที่ได้ผ่านการฝึกทำในรูปแบบ “โรงงานในเรือนจำ” เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ผู้ต้องขังระหว่างรับโทษ โดยเฉพาะแรงงานผู้ต้องขังที่ผ่านมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาผู้ประกอบอาหารไทย และช่างเครื่องเรือนไม้ ระดับ 1 ซึ่งเป็นแรงงานคุณภาพ (super worker) จึงเป็นการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดได้ปรับปรุงตนเอง ส่งเสริมคนดีสู่สังคม รวมทั้ง เป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาทักษะฝีมือให้แก่ผู้ต้องขัง เพื่อเข้าสู่กระบวนการทำงาน ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานสามารถประกอบอาชีพอิสระ หรือเป็นลูกจ้างในสถานประกอบกิจการได้ภายหลังพ้นโทษ (ข้าวพะเยา, 2019)

กรมราชทัณฑ์มีส่วนฝึกวิชาชีพและส่งเสริมทักษะการทำงาน กองพัฒนาพฤตินิสัย มีหน้าที่ส่งเสริมให้เรือนจำดำเนินการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังตามความถนัด และความต้องการของผู้ต้องขังและ ตลาดแรงงาน สนับสนุนเงินทุนพัฒนาพฤตินิสัย เพื่อส่งเสริม และพัฒนาการฝึกวิชาชีพ และสนับสนุนปัจจัย การผลิต พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ศึกษาแนวโน้มความต้องการของตลาดเกี่ยวกับ รูปแบบ และประเภทผลิตภัณฑ์ กำหนดค่าจ้าง เงินรางวัลปันผล ส่งเสริมสนับสนุนให้เรือนจำนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายในงานนิทรรศการและงานเทศกาลต่าง ๆ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ผู้ต้องขัง และจัดการประกวดแข่งขัน เพื่อฝึกทักษะ ความรู้ความชำนาญให้แก่ ผู้ต้องขัง บันทึกข้อตกลงที่สร้างโอกาส และคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้ต้องขัง (MOU) การสร้างโอกาส และพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ผู้ต้องขังให้มีความรู้

ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ และโอกาสในการทำงานหลังจากพ้นโทษแล้วนั้น กรมราชทัณฑ์เพียงหน่วยงานเดียว ไม่อาจดำเนินการหรือมอบ โอกาสที่ดีแก่ผู้ต้องขังได้ทั้งหมด จำเป็นที่จะต้องมีความร่วมมือกัน ร่วมมือกัน ดำเนินการเพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับ โอกาสแก้ไขและปรับปรุงตนเอง และฝึกฝนวิชาชีพเพื่อสามารถประกอบอาชีพได้ เมื่อพ้นโทษออกไป จึงนำมา ซึ่งการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างกรมราชทัณฑ์และหน่วยงานอื่น ๆ กรมราชทัณฑ์ กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้า แห่งประเทศไทยได้ลงนามบันทึกข้อตกลง “โครงการประชารัฐ ร่วมสร้างงาน สร้างอาชีพ ผู้ต้องขัง” ในเดือน มีนาคม 2561 เพื่อยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะแรงงาน สร้างโอกาส และ คุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ ผู้ต้องขัง

การฝึกอบรมวิชาชีพตามความถนัดของผู้ต้องขังและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ให้เป็น แรงงานที่มีทักษะสูง มีศักยภาพในการทำงาน และมีความสามารถหลากหลายเสริมสร้างโอกาสในการประกอบ อาชีพสุจริตและได้รับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน บูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้าง ความเชื่อมั่นให้กับสังคม และเปิดโอกาสให้ผู้พ้นโทษ สามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อีกครั้ง สำหรับแนวทาง ความร่วมมือดังกล่าว กรมการจัดหางาน จะเป็นผู้ประสานงาน และให้คำแนะนำแก่สถานประกอบการ หรือนายจ้างในการส่งเสริมการมีงานทำให้แก่ผู้ต้องขัง ในเรือนจำ และผู้ต้องขังชั้นดีใกล้พ้นโทษ เพื่อเข้าฝึกทักษะ ในสถานประกอบการ และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จะทำหน้าที่ฝึกอาชีพหลักสูตรการฝึกฝีมือแรงงานในสาขา อาชีพตามความต้องการของผู้ต้องขัง รวมทั้ง ประกอบชิ้นงาน เพื่อจัดจำหน่าย และสร้างรายได้แก่ผู้ต้องขัง ตลอดจนทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานให้แก่ ผู้ต้องขัง ในสาขาอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงาน สำหรับ กรมราชทัณฑ์ จะจัดทำข้อมูลผู้ต้องขัง เพื่อส่งเสริมการมีงานทำ และจัดทำขั้นตอน การดำเนินงานรับชิ้นงานไป ผลิตในเรือนจำ รวมถึงจัดส่งผู้ต้องขังเข้าฝึกทักษะในสถานประกอบการ ควบคุม ดูแล และติดตามผลผู้ต้องขังที่ ได้รับการส่งเสริมการมีงานทำผ่านศูนย์ประสานงาน และส่งเสริมการมีงานทำ (Care : Center for Assistance to Reintegration and Employment) ด้านสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย จะช่วยประสานงานกับสถานประกอบการหรือนายจ้างเพื่อเข้าร่วมโครงการฯ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการรับผู้ต้องขังเข้าทำงานแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ และภาคเอกชน เป็นต้น

การส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสนใจ สถานการณ์ผู้สูงอายุที่กระทำผิดเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ ทศวรรษที่ 1980 (Flynn, 2000) โดยในปีค.ศ. 1998 ถึงปี ค.ศ. 2009 เพิ่มขึ้นร้อยละ 89.2 เช่นเดียวกับในหลายประเทศเช่นสวีเดน (Fazel, Grann. 2002), ฝรั่งเศส (Steiner, 2003), แคนาดา (Gal, 2002); ออสเตรเลีย (Grant, 1999); (Dawes, 2009); และญี่ปุ่น (Johnson, 2000) ซึ่งเห็นว่าหลายประเทศเผชิญ ปัญหาเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาที่มี ผู้กระทำผิดสูงอายุเพิ่มขึ้นจากข้อมูลสำรวจ ผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ปี พ.ศ. 2551 - 2553 ซึ่งว่าประเทศไทยมี แนวโน้มการเพิ่มจำนวนผู้ต้องขัง สูงอายุอย่างต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 25.9 โดยปี พ.ศ. 2551 มีจำนวน 3,276 คน ในปี พ.ศ. 2553 เพิ่มขึ้นจำนวน 4,126 คน โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 82.6 เป็นชายซึ่งมากกว่า หญิงประมาณ 4 เท่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 81.3 เป็นผู้ต้องขังสูงอายุตอนต้น (อายุ 60-69 ปี) รองลงมาร้อยละ 16.6

เป็นผู้ต้องขัง สูงอายุตอนกลาง (อายุ 70-79 ปี) และเพียงร้อยละ 2.2 เป็นผู้ต้องขังสูงอายุตอนปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป)

จากข้อมูลที่ไม่เป็นทางการและไม่มีการเผยแพร่ในเดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2557 มีผู้ต้องขังสูงอายุทั่วประเทศทั้งสิ้น 4,198 คน ส่วนใหญ่จะอยู่ในเรือนจำ และทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร และเขตอิสระ ซึ่งเป็นเรือนจำ และทัณฑสถานขนาดใหญ่ของกรมราชทัณฑ์ (กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ปี พ.ศ. 2558 ข้อมูล ไม่เผยแพร่) จากปัญหาจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มอย่างต่อเนื่องทำให้เรือนจำ และทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานครมียอดผู้ต้องขังมากขึ้นจนเกิน ความสามารถรองรับ ตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners 1955) เกิดปัญหาคน ล้นคุก (คมชัดลึก, 2552) มีผลให้เรือนจำ และทัณฑสถานประสบปัญหาหลายด้าน เช่น งบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ เป็นต้น (สมรณ ช้วนปรีชา และพิศมัย จารุจิตติพันธ์, 2016)

จากการศึกษางานวิจัย การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของพลเมืองมาเลเซียเป็นจุดสนใจของรัฐบาลมาเลเซียมาโดยตลอด การให้ความสำคัญกับการปรับปรุงคุณภาพชีวิต นั้นขึ้นอยู่กับมุมมองที่ว่าประเทศไม่ได้รับการจัดอันดับให้พัฒนาโดยความสำเร็จทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของการพัฒนาเพียงอย่างเดียว แต่การเติบโตทางเศรษฐกิจมีความหมายด้วยการเติบโตที่เท่าเทียมกันในคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดประการหนึ่งสำหรับรัฐบาลมาเลเซียในการตระหนักถึงเป้าหมายของพวกเขาคือการทำให้แน่ใจว่าไม่มีช่องว่างในคุณภาพชีวิต ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ และชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างชุมชนทั่วไปและชุมชนของผู้ต้องขัง ชุมชนของผู้ต้องขังเช่นผู้ต้องขังคดีอาญาเสกติดมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเมื่อเทียบกับชุมชนทั่วไป ความท้าทายของพวกเขาเกิดขึ้นเมื่อพวกเขาใช้ชีวิตอย่างโดดเดี่ยวในคุกและเสี่ยงต่อผู้คนภายนอกเป็นพิเศษ ดังนั้นรัฐบาลจำเป็นต้องดูแลให้ชุมชนของผู้ต้องขังเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตเทียบเท่ากับทั่วไป การวัดผลคุณภาพชีวิตเพื่อทำความเข้าใจความพึงพอใจโดยรวมของผู้คนต่อการดำรงอยู่ของพวกเขา การประเมินคุณภาพชีวิต ให้ข้อมูลแก่นักวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่จะมีอิทธิพลต่อด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของชุมชน (Uysal & Sirgy, 2019)

การวัดคุณภาพชีวิต ไม่ใช่เรื่องง่ายเพราะมีหลายร้อยมิติ อันที่จริงแล้วภายในขอบเขตของมาเลเซียเพียงอย่างเดียวมีการศึกษาจำนวนหนึ่งเพื่อวัดคุณภาพชีวิต ในระดับประเทศและระดับเมือง (Norliza et al., 2014; Mohamad et al., 2014) แม้ว่าการศึกษาเหล่านี้จะประสบความสำเร็จในการวัดคุณภาพชีวิตในมาเลเซีย แต่มีการศึกษาเพียงไม่กี่ชิ้นที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ของชุมชนผู้ต้องขังโดยเฉพาะผู้ต้องขังที่ใชยาเสกติด สิ่งนี้นำมาซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาในปัจจุบันเพื่อตรวจสอบคุณภาพชีวิต ของผู้ต้องขังในเรือนจำมาเลเซีย

การศึกษานี้มีความสำคัญหลายประการ ประการแรกก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของชุมชนผู้ต้องขังเนื่องจากพวกเขาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเมื่อพวกเขาพ้นโทษจำคุกและการมีส่วนร่วมในการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศก็มีความสำคัญเช่นกัน การศึกษาก่อนหน้านี้เกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตในมาเลเซียมีแนวโน้มที่จะวัดผลตามวัตถุประสงค์ อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ได้สกัดกันความรู้ใหม่ ๆ เนื่องจากมีการวัดผลคุณภาพชีวิตแบบอัตนัย ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ของผู้ต้องขัง ในกรณีนี้ คุณภาพชีวิตจะวัดตามแนวทางของ Maqasid al-Sharia ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ เช่นศาสนาชีวิตจิตใจเชื้อสายและทรัพย์สิน (Mohamad et al., 2014) การใช้แนวทาง Maqasid al-Sharia ช่วยให้สามารถประเมินตามมุมมองของแต่ละบุคคลที่มีต่อชีวิตของพวกเขา

นอกจากนี้ คุณภาพชีวิตที่อิงตาม Maqasid al-Sharia ยังรวมเอาทุกแง่มุมของชีวิตที่เชื่อมโยงกันและสอดคล้องกัน (Wajdi & Dianawati, 2007).

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ปี 2564 จำนวน 5,666,264 คน (ศาลาว่าการกรุงเทพฯ 1, 2562) ผู้วิจัยจึงกำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าไม่เกินร้อยละ 5

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการส่งเสริมเกษตรธรรมชาติ นำไปประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บข้อมูลในภาคสนาม โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive analysis) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายระดับการส่งเสริมเกษตรธรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู เกณฑ์ค่าเฉลี่ยการแปลผล (Best & Kahn, 1993) ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึงเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึงเห็นด้วยในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึงเห็นด้วยในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึงเห็นด้วยในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึงเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. การส่งเสริมเกษตรธรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ

ตารางที่ 1 การส่งเสริมเกษตรธรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เกษตรธรรมชาตินี้เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับ ภายหลังผู้พ้นโทษ	4.36	0.17	มาก
2. การจัดหาที่ดินทำการเกษตรธรรมชาตินี้เป็นเรื่อง ที่ดีสำหรับภายหลังพ้นโทษ	3.80	0.04	มาก
3. การทำธุรกรรมเช่าที่ดินทำกินกำหนดทำ เกษตรกรรมธรรมชาติสำหรับภายหลังพ้นโทษ	3.77	0.07	มาก
4. สื่อสารความมั่นใจผลผลิตจากเกษตรธรรมชาติ จากผู้พ้นโทษให้เป็นที่ต้องการของชุมชน	3.68	0.11	มาก
5. ผลผลิตเกษตรธรรมชาติโดยเกษตรกรผู้พ้นโทษ มีความสะอาดปราศจากสารเคมีสำหรับ สังคมไทย	3.60	0.18	มาก
6. เกษตรธรรมชาติโดยเกษตรกรเป็นสวัสดิการ ภาครัฐที่จัดให้ผู้พ้นโทษ	3.62	0.16	มาก
7. แนวทางเกษตรธรรมชาตินี้เป็นการจัดทำรูปแบบ การเกษตรบนความหวังของผู้พ้นโทษ	3.69	0.14	มากที่สุด
8. ภาครัฐต้องจัดหาผลผลิตการเกษตรที่มาจาก เกษตรธรรมชาติโดยผู้พ้นโทษ	4.52	0.24	มากที่สุด
9. ภาครัฐควรเพิ่มศักยภาพผู้พ้นโทษทางทักษะการ เป็นเกษตรกรด้วยการเกษตรธรรมชาติ	4.62	0.32	มากที่สุด
10. ผู้พ้นโทษต้องจัดกลุ่มเป็นจิตวิญญาณเกษตร ธรรมชาติแท้จริง	4.51	0.23	มากที่สุด
11. ภาครัฐต้องจัดทำแผนพัฒนาทักษะผู้พ้นโทษ เป็นเกษตรกรทำเกษตรธรรมชาติ	4.78	0.34	มากที่สุด
12. ภาครัฐต้องลงทุนและใส่ใจจริงจังการพัฒนาผู้ พ้นโทษ	4.64	0.54	มากที่สุด
13. ภาครัฐควรสื่อสารการยอมรับเชื่อมั่นผู้พ้นโทษ ให้ชุมชนประชาชนรับรู้ยอมรับ	4.81	0.35	มากที่สุด

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
14. ภาครัฐจัดทำ การประเมินผลการพัฒนาทักษะ เกษตรกรของผู้พ้นโทษการทำเกษตร ธรรมชาติ	4.66	0.24	มากที่สุด
15. การติดตามผลการพัฒนาทักษะแล้วคู่ขนาน พัฒนาผู้พ้นโทษอย่างต่อเนื่อง	4.83	0.62	มากที่สุด
ภาพรวมการส่งเสริมเกษตรกรธรรมชาตินำไป			
ประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ	4.76	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การส่งเสริมเกษตรกรธรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) โดยเรียงลำดับการส่งเสริมเกษตรกรธรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การติดตามผลการพัฒนาทักษะแล้วคู่ขนานพัฒนาผู้พ้นโทษอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.83$) ภาครัฐควรสื่อสารการยอมรับเชื่อมั่นผู้พ้นโทษให้ชุมชนประชาชนรับรู้ยอมรับ ($\bar{X} = 4.81$) ภาครัฐต้องจัดทำ แผนพัฒนาทักษะผู้พ้นโทษเป็นเกษตรกรทำเกษตรธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.78$) ภาครัฐจัดทำ การประเมินผลการพัฒนา ทักษะเกษตรกรของผู้พ้นโทษการทำเกษตรธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.66$) ภาครัฐต้องลงทุนและใส่ใจจริงจังการพัฒนา ผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.64$) ภาครัฐควรเพิ่มศักยภาพผู้พ้นโทษทางทักษะการเป็นเกษตรกรด้วยการเกษตรธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.62$) ภาครัฐต้องจัดหาผลผลิตการเกษตรที่มาจากเกษตรกรชาติโดยผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.52$) ผู้พ้นโทษ ต้องจัดกลุ่มเป็นจิตวิญญานเกษตรกรชาติแท้จริง ($\bar{X} = 4.51$) เกษตรธรรมชาติเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับ ภายหลังผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.36$) การจัดหาที่ดินทำการเกษตรธรรมชาติเป็นเรื่องที่ดีสำหรับภายหลังพ้นโทษ ($\bar{X} = 3.80$) การทำธุรกรรมเช่าที่ดินทำกินกำหนดทำเกษตรกรรมธรรมชาติสำหรับภายหลังพ้นโทษ ($\bar{X} = 3.77$) แนวทางเกษตรธรรมชาติเป็นการจัดทำรูปแบบการเกษตรบนความหวังของผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 3.69$) สื่อสารความ มั่นใจผลผลิตจากเกษตรกรชาติจากผู้พ้นโทษให้เป็นที่ต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 3.68$) เกษตรธรรมชาติ โดยเกษตรกรเป็นสวัสดิการภาครัฐที่จัดให้ผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 3.62$) และผลผลิตเกษตรธรรมชาติโดยเกษตรกร ผู้พ้นโทษมีความสะอาดปราศจากสารเคมีสำหรับสังคมไทย ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

2. การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ

ตารางที่ 2 การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. รายได้มีความสำคัญการดำรงชีพผู้พ้นโทษ	4.62	0.82	มากที่สุด
2. รายได้เป็นความจำเป็นที่ภาครัฐต้องเข้ามา สนับสนุน	4.54	0.69	มากที่สุด
3. รายได้มาจากการวางขายสินค้าผลิตภัณฑ์ที่มี คุณภาพโดนใจชุมชนประชาชน	4.70	0.70	มากที่สุด
4. รายได้ต้องมาจากฝีมือชำนาญสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์สินค้าในกระแสนิยม	4.68	0.75	มากที่สุด

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. รายได้มีความสำคัญกับการเก็บออมไว้ในวันนี้ วันหน้า	4.60	0.78	มากที่สุด
6. ช่องทางการหารายได้ต้องมาจากภาครัฐเป็นผู้ ริเริ่มในชุมชนประชาชน	4.64	0.82	มากที่สุด
7. สถานที่วางจำหน่ายสินค้าเพิ่มรายได้ ภาครัฐ ต้องจัดให้	4.52	0.69	มากที่สุด
8. รายได้ของผู้โศกต้องได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาโดยกำหนดระยะเวลา	4.32	0.41	มาก
9. ผู้พันโทไม่ใช่ผู้ได้รับสิทธิพิเศษ แต่ให้อยู่ภายใต้ การเอาใจใส่ของภาครัฐ	4.42	0.53	มาก
10. รายได้ของผู้พันโทต้องมาจากการประกอบ อาชีพผลิตผลิตภัณฑ์จากความชำนาญ	4.88	0.82	มากที่สุด
11. รายได้ควรมีภาครัฐเข้ามาจัดระเบียบให้มีดอก ผลกำไร	4.56	0.69	มากที่สุด
12. รายได้จากการประกอบการของผู้พันโท ได้มาด้วยความชำนาญงาน ภาครัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนให้คุณค่า	4.75	0.70	มากที่สุด
13. ภาครัฐ ควรมีการวางแผนสนับสนุนให้มีการ ประกอบอาชีพเกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง	4.61	0.78	มากที่สุด
14. ภาครัฐส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พันโทด้วย ความจริงใจ	4.82	0.75	มากที่สุด
15. ภาครัฐควรสื่อสารผลิตภัณฑ์มีสวยงามแข็งแรง เช่น งานเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น ด้วยราคาไม่แพง	4.71	0.74	มากที่สุด
ภาพรวมการเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพ			
ภายหลังการพันโท	4.56	0.84	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพันโท อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) โดยเรียงลำดับการเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพันโท จากมากไปหาน้อย ดังนี้ รายได้ของผู้พันโทต้องมาจากการประกอบอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์จากความชำนาญ ($\bar{X} = 4.88$) ภาครัฐส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พันโทด้วยความจริงใจ ($\bar{X} = 4.82$) รายได้จากการประกอบการของผู้พันโทได้มาด้วยความชำนาญงาน ภาครัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้คุณค่า ($\bar{X} = 4.75$) ภาครัฐควรสื่อสารผลิตภัณฑ์มีสวยงามแข็งแรง เช่น งานเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น ด้วยราคาไม่แพง ($\bar{X} = 4.71$) รายได้มาจากการวางขายสินค้าผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพโดนใจชุมชนประชาชน ($\bar{X} = 4.70$) รายได้ต้องมาจากฝีมือชำนาญสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์สินค้าในกระแสนิยม ($\bar{X} = 4.68$)

ช่องทางการหารายได้ต้องมาจากภาครัฐเป็นผู้ริเริ่มในชุมชนประชาชน ($\bar{X} = 4.64$) รายได้มีความสำคัญการดำรงชีพผู้พันโท ($\bar{X} = 4.62$) ภาครัฐ ควรมีการวางแผนสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพเกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.61$) รายได้มีความสำคัญกับการเก็บออมไว้ใช้ในวันหน้า ($\bar{X} = 4.60$) รายได้ควรมีภาครัฐเข้ามาจัดระเบียบให้มีดอกผลกำไร ($\bar{X} = 4.56$) รายได้เป็นความจำเป็นที่ภาครัฐต้องเข้ามาสนับสนุน ($\bar{X} = 4.54$) สถานที่วางจำหน่ายสินค้าเพิ่มรายได้ ภาครัฐต้องจัดให้ ($\bar{X} = 4.52$) ผู้พันโทไม่ใช่ผู้ได้รับสิทธิพิเศษ แต่ให้อยู่ภายใต้การเอาใจใส่ของภาครัฐ ($\bar{X} = 4.42$) และรายได้ของผู้พันโทต้องได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยกำหนดระยะเวลา ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

3. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพันโท

ตารางที่ 3 การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพันโท

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีอาชีพภายหลังพันโทเป็นเสริมคุณภาพชีวิต	4.42	0.83	มาก
2. การมีอาชีพนำมาซึ่งรายได้ทำให้ชีวิตมีความหวัง	4.52	0.73	มากที่สุด
3. การมีอาชีพเป็นการเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรงทางกายและทางจิตใจ	4.29	1.02	มาก
4. การประกอบอาชีพเป็นการสร้างผู้พันโทเป็นคนดีของสังคม	4.96	1.04	มากที่สุด
5. การประกอบอาชีพผู้พันโทเป็นรูปแบบที่ดี ภาครัฐให้ความสำคัญ	4.18	0.48	มาก
6. การวางแผนภาครัฐว่าด้วยการกำหนดให้ผู้พันโทประกอบอาชีพถือเป็นเรื่องสำคัญการสร้างคนดีออกสู่สังคม	4.28	1.06	มาก
7. การกำกับติดตามผู้พันโทภาครัฐควรกำหนดให้หน่วยงานมีแนวทางการดูแล	4.34	0.44	มาก
8. ภาครัฐต้องแสดงความจริงจังในการกำหนดอาชีพที่เหมาะสมกับผู้พันโท	4.56	0.83	มากที่สุด
9. ภาครัฐต้องเป็นผู้ประสานงานองค์กรเอกชนและหน่วยงานรัฐให้การยอมรับการประกอบอาชีพของผู้พันโท	4.37	0.84	มาก
10. ผู้พันโทกับหน่วยงานภาครัฐควรให้ความร่วมมืออย่างจริงจังไร้ความกังวล	4.27	0.67	มาก
11. ผู้พันโทมีอาชีพเป็นความสุขใจครอบครัวผู้พันโทและญาติพี่น้อง	4.41	0.74	มาก

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
12. การประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษ หมายถึงการมีรายได้จากการทำอาชีพสุจริตถือมีคุณค่ากับผู้พ้นโทษ	4.43	0.69	มาก
13. ทักษะการประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษเป็นความต้องการของภาครัฐในความตั้งใจผลิตคนเก่งคนดีออกสู่สังคม	4.65	0.63	มากที่สุด
14. การประกอบอาชีพผู้พ้นโทษ สามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตให้ผู้พ้นโทษได้แท้จริง	4.76	0.49	มากที่สุด
15. การสื่อสารสร้างภาพลักษณ์ให้ผู้พ้นโทษของภาครัฐ ถือเป็นการกิจสำคัญ	4.86	0.47	มากที่สุด
ภาพรวมการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจาก			
การประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ	4.74	0.86	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) โดยเรียงลำดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การประกอบอาชีพเป็นการสร้างผู้พ้นโทษเป็นคนดีของสังคม ($\bar{X} = 4.96$) การสื่อสารสร้างภาพลักษณ์ให้ผู้พ้นโทษของภาครัฐ ถือเป็นการกิจสำคัญ ($\bar{X} = 4.86$) การประกอบอาชีพผู้พ้นโทษ สามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตให้ผู้พ้นโทษได้แท้จริง ($\bar{X} = 4.76$) ทักษะการประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษเป็นความต้องการของภาครัฐในความตั้งใจผลิตคนเก่งคนดีออกสู่สังคม ($\bar{X} = 4.65$) ภาครัฐต้องแสดงความจริงใจในการกำหนดอาชีพที่เหมาะสมกับผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.56$) การมีอาชีพนำมาซึ่งรายได้ ทำให้ชีวิตมีความหวัง ($\bar{X} = 4.52$) การประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษ หมายถึงการมีรายได้จากการทำอาชีพสุจริตถือมีคุณค่ากับผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.43$) การมีอาชีพภายหลังพ้นโทษเป็นเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 4.42$) ผู้พ้นโทษมีอาชีพเป็นความสุขใจครอบครัวผู้พ้นโทษและญาติพี่น้อง ($\bar{X} = 4.41$) ภาครัฐต้องเป็นผู้ประสานงานองค์กรเอกชน และหน่วยงานรัฐให้การยอมรับการประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.37$) การกำกับติดตามผู้พ้นโทษภาครัฐควรกำหนดให้หน่วยงานมีแนวทางการดูแล ($\bar{X} = 4.34$) การวางแผนภาครัฐว่าด้วยการกำหนดให้ผู้พ้นโทษประกอบอาชีพถือเป็นเรื่องสำคัญการสร้างคนดีออกสู่สังคม ($\bar{X} = 4.28$) ผู้พ้นโทษกับหน่วยงานภาครัฐควรให้ความร่วมมืออย่างจริงจังไว้ความกังวล ($\bar{X} = 4.27$) การมีอาชีพเป็นการเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรงทางกายและทางจิตใจ ($\bar{X} = 4.19$) และการประกอบอาชีพผู้พ้นโทษเป็นรูปแบบที่ดีภาครัฐให้ความสำคัญ ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การส่งเสริมเกษตรกรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.31 และจากการจัดอันดับ ใน 3 อันดับแรก มีประเด็นการติดตาม

ผลการพัฒนาทักษะแล้วคู่ขนานพัฒนาผู้พันโทอย่างต่อเนื่อง ภาครัฐควรสื่อสารการยอมรับเชื่อมั่นผู้พันโทให้ชุมชนประชาชนรับรู้ยอมรับ และภาครัฐต้องจัดทำแผนพัฒนาทักษะผู้พันโทเป็นเกษตรกรทำเกษตรธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรประภา แก้วกล้า และคณะ (2558) ผลการวิจัยดังนี้

1. การส่งต่อข้อมูลระหว่างเรือนจำทัณฑสถาน และสำนักงานคุมประพฤติในขั้นตอนการสืบเสาะข้อเท็จจริงมีข้อมูลครบถ้วนส่งทันกำหนดเวลาและเป็นประโยชน์ต่อการทำงานมากขึ้นแต่ในขั้นตอนการคุมความประพฤติ เอกสารเกี่ยวกับประวัติภูมิหลังแผนและผลการแก้ไขฟื้นฟูในระหว่างการควบคุมตัว ตลอดจนความต้องการการช่วยเหลือสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ยังไม่ครบถ้วนและล่าช้าแม้ว่าจะมีการประสานงานแล้วก็ตามสาเหตุเพราะหน่วยงานผู้ส่งต้องจัดทำเอกสารซึ่งมีผลกระทบต่อบประมาณและเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับผู้ปฏิบัติซึ่งมีจำนวนน้อย จากการศึกษาฐานข้อมูลสารสนเทศของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ และกรมคุมประพฤติพบว่า มีข้อมูลที่ตรงกันและสามารถส่งต่อให้กันผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวนมาก หากได้มีการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ร่วมกันก็จะลดขั้นตอน การทำงานและค่าใช้จ่ายเพิ่มความรวดเร็ว และเป็นประโยชน์ต่อผู้กระทำผิดมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนไม่ต้องให้อัยคำซ้ำซึ่งเสมือนถูกกระทำซ้ำจากกระบวนการยุติธรรม

2. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น ภาคประชาชนและครอบครัว ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดมีข้อค้นพบที่สำคัญคือ

2.1) การขอความร่วมมือ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน องค์การ บริหารส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนให้มีส่วนร่วมในการสืบเสาะผู้ถูกระงับผู้ต้องขังที่ได้รับพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกโดยใช้กระบวนการกลุ่มและให้อาสาสมัครคุมประพฤติและเครือข่ายยุติธรรมชุมชนเป็นผู้ดำเนินการหลักโดยพนักงานคุมประพฤติทำหน้าที่สนับสนุนทำให้พนักงานคุมประพฤตีสืบเสาะได้รวดเร็ว ขึ้นได้ข้อมูลเชิงลึกรอบด้านครอบครัวมีกำลังใจและมีการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างครอบครัวผู้ต้องขังผู้นำในชุมชนท้องถิ่นอาสาสมัครคุมประพฤติและเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ซึ่งจะได้ร่วมกันดูแลต่อไปเมื่อได้รับพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก

2.2) การเตรียมความพร้อมครอบครัว และชุมชน โดยสร้างความรู้ความเข้าใจ และปรับทัศนคติการอยู่ร่วมกับผู้ กระทำผิด และการดูแลช่วยเหลือหลังปล่อยการปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้รู้สึกรู้ว่าเป็นคนใหม่การทำความเข้าใจกับคนในชุมชนและสร้างพื้นที่เย็นในชุมชนซึ่งแสดงถึงการให้การยอมรับของสังคม เช่น จัดพิธีรับตัวรับขวัญคืนสู่ชุมชนการให้เป็นประธานในงานพิธีกรรมของชุมชน การให้ช่วยงานสาธารณะของชุมชน ฯลฯ ช่วยให้ผู้กระทำผิดลดความขัดเคือง และปรับตัวกับชุมชนได้เนบเนียนขึ้น

2.3) การสร้างสัมพันธ์ภาพในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และการดูแลช่วยเหลือสงเคราะห์ระหว่างการคุมความประพฤติด้วยการเยี่ยมบ้านของผู้นำชุมชน อาสาสมัครคุมประพฤติ เครือข่ายยุติธรรมชุมชน และพนักงานคุมประพฤติช่วยให้ผู้ได้รับพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกที่เคยมีความคับข้องใจและกังวลใจสูง สบายใจขึ้นเพราะนอกจากคนในครอบครัวแล้วยังมีผู้ที่เข้าใจและพร้อมช่วยเหลืออยู่ในชุมชน สำหรับการสงเคราะห์เงินทุนประกอบอาชีพในระหว่างคุมความประพฤติแม้จะมีจำนวนไม่มากแต่ก็ทำให้ผู้กระทำผิดรู้สึกมีคุณค่าและรู้สึกที่ไม่ถูกทอดทิ้ง

2.4) การจัดโครงสร้างการบริหารงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดออกเป็นเขตพื้นที่ ในแต่ละเขตพื้นที่ใช้ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติหรือศูนย์ยุติธรรมชุมชนเป็นศูนย์ปฏิบัติงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่อยู่ในชุมชนโดยมีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้เอื้อให้ผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้กระทำผิด ครอบครัว อาสาสมัครคุมประพฤติ เครือข่ายยุติธรรม ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสถาบันการศึกษา องค์กรศาสนา มาพบ และช่วยเหลือกันนอกจากนี้พนักงานคุมประพฤดียังทำหน้าที่หนุนเสริมความรู้และประสบการณ์ ให้กับชุมชนเมื่อชุมชนทำบทบาทด้านใดได้ดีแล้วพนักงานคุมประพฤติจะลดบทบาทในการทำงานด้านนั้นลงเพิ่มบทบาทของชุมชนให้มากขึ้นการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้เป็นการค่อย ๆ ลดการควบคุมโดยกฎหมายและเจ้าหน้าที่รัฐเปลี่ยนผ่านไปสู่การดูแลโดยวิถีชุมชนซึ่งนอกจากชุมชนจะได้ เรียนรู้วิธีการและพัฒนาทักษะการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในบทบาทของตนเองแล้วยังสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของชุมชนต่อผู้กระทำผิดได้อีกด้วย การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาบนฐานงานคุมประพฤติโดยใช้ผู้กระทำผิดที่อยู่ในชุมชนเป็นศูนย์กลางใช้ทรัพยากรทุนเดิมของงานคุมประพฤติ คือ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติหรือศูนย์ยุติธรรม ชุมชนเป็นศูนย์ปฏิบัติงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนโดยมีอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีทักษะ และประสบการณ์ รวมทั้งมีบทบาทในชุมชน ท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการประสานงานกับสำนักงานคุมประพฤติ เกาะเกี่ยวทรัพยากรชุมชนทั้งเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ท้องที่ ท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด พนักงานคุมประพฤติเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้สนับสนุน มีการผสมผสาน หลักการคุมประพฤติกับความเชื่อศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญา มาแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ซึ่งจะลดบทบาทการควบคุมโดยภาครัฐไปสู่การควบคุมโดยวิถีชุมชน

การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84 และจากการจัดอันดับ ใน 3 อันดับแรก ซึ่งมีประเด็นรายได้ของผู้พ้นโทษ ต้องมาจากการประกอบอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์จากความชำนาญ ภาครัฐส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พ้นโทษด้วยความจริงใจ และรายได้จากการประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษได้มาด้วยความชำนาญงานภาครัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้คุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดินา แก่นแก้ว และมุฮัมมัดอิลยาซ หล้าปริง (2561) มีผลการวิจัยพบว่า ทักษะและความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายรวมถึงปัญหาและ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ต้องขังชายที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพในเรือนจำกลางปัตตานี พอจะสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ต้องขังชายที่ได้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ 3 อันดับแรก คือ 1) ช่างไม้เฟอร์นิเจอร์ 2) เกษตรกรรม 3) จักสาน (หวาย)

2. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังของเรือนจำ กลางปัตตานี คือมีหลักสูตร/สาขาให้เลือกน้อย ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่/วิทยากรมีน้อย และขาดการเอาใจใส่สถานที่ฝึกอบรมคับแคบไม่เหมาะสม และระยะเวลาในการฝึกอบรมไม่แน่นอนชัดเจน

3. แนวทางแก้ไขการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง คือการเพิ่มหลักสูตร/สาขาวิชาชีพให้มีตัวเลือกมากขึ้น ควรจัดฝึกอบรมวิชาชีพที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนหรือผู้สนใจเป็นหลัก หรือกำหนดให้ “ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ” และควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ / วิทยากร ในการฝึกอบรมให้มากขึ้นด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิศา ศิลารัตน์ และวาสิตา บุญสาธ (2562) ผลการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลในการรับผู้พ้นโทษเข้า

ทำงานในองค์กร พบว่า ประกอบไปด้วย 7 ปัจจัย คือ 1) ความตั้งใจพัฒนาตนเอง 2) ความซื่อตรง 3) การให้โอกาส 4) ความตั้งใจแน่วแน่ในการทำงาน 5) สมรรถนะที่ตรงความต้องการ 6) ความรุนแรงของคดี 7) ขาดแรงงานโดยผู้ประกอบการ และประโยชน์ในการรับผู้พ้นโทษเข้าทำงานในองค์กร พบว่า 1) เกิดประโยชน์ต่อสังคมช่วยให้ผู้พ้นโทษมีชีวิตที่ดี และไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำ 2) เกิดประโยชน์ต่อองค์กรในการทำงานเนื่องจากผู้พ้นโทษมีประสบการณ์จากการกระทำความผิดและใช้ในการปกป้ององค์กรได้ 3) องค์กรได้คนดีมาทำงานในองค์กร

3. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.86 และจากการจัดอันดับ ใน 3 อันดับแรก มีประเด็นการประกอบอาชีพเป็นการสร้างผู้พ้นโทษเป็นคนดีของสังคม การสื่อสารสร้างภาพลักษณ์ให้ผู้พ้นโทษของภาครัฐถือเป็นภารกิจสำคัญ และการประกอบอาชีพผู้พ้นโทษ สามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตให้ผู้พ้นโทษได้แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐศาสตร์ อำมาตย์ไทย (2561) มีผลการวิจัย การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ คือ การปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังด้านสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน ได้แก่ อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการศึกษาและฝึกวิชาชีพ ด้านกีฬาและนันทนาการสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสมุทรปราการ ภายใต้วิสัยทัศน์ กรมราชทัณฑ์ เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ในการควบคุม แก้ไข และพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีมีคุณค่าสู่สังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1. หน่วยงานราชการได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสวัสดิการผู้ต้องหาพ้นโทษ นำผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางการให้ความช่วยเหลือครอบครัวของผู้ต้องหาพ้นโทษ

2. หน่วยงานราชการได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสวัสดิการผู้ต้องหาพ้นโทษ นำผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางการให้ความช่วยเหลือครอบครัวของผู้ต้องหาพ้นโทษให้เพิ่มมากขึ้น

3. กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสวัสดิการผู้ต้องหาพ้นโทษ นำผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางการให้ความช่วยเหลือครอบครัวของผู้ต้องหาพ้นโทษนำผลการวิจัยเป็นฐานข้อมูลการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ต้องหาพ้นโทษ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในหัวข้อวิจัยเชิงลึกที่สอดคล้องกับผู้ต้องหาพ้นโทษรายประเด็น เช่น การยอมรับจากสังคมชุมชนท้องถิ่นกับผู้ต้องหาพ้นโทษ การฝึกทักษะอาชีพเตรียมผู้ต้องหาตั้งแต่ในคุกจนกระทั่งพ้นโทษ เป็นต้น

2. ควรทำการศึกษาการเตรียมการผู้ต้องหาพ้นโทษรายประเด็น ความเข้าใจ สถานภาพผู้ต้องหาพ้นโทษในประชาชนสังคมชุมชนเพื่อเป็นการเตรียมการในภาพรวมทั้งภูมิภาค

3. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพสำหรับความยุติธรรม ความเท่าเทียม ของการช่วยเหลือสวัสดิการของรัฐ สำหรับผู้ต้องหาพ้นโทษรายประเด็นจากภาครัฐ

4. ควรมีการศึกษาคณะกรรมการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคประชาสังคมกระทรวงยุติธรรม เพื่อกำกับ ทิศทางและกำหนดบทบาทภารกิจของอาสาสมัคร ส่งเสริมและบูรณาการงานการมีส่วนร่วมของชุมชน ของทุกกรมในกระทรวงยุติธรรม

เอกสารอ้างอิง

- ข่าวพะเยา. (2019). การสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ผู้ต้องขัง. ค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.khawphayao.com/archives/374>
- ธวัช เบญจาทิกุล. (2563). กระทรวงแรงงานวางเส้นทางเสริมทักษะให้แก่ผู้ต้องขัง. ค้นเมื่อ 16 มกราคม 2565, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/35721>
- นฤมล ภิญโญสินวัฒน์. (2563). กระทรวงแรงงานวางเส้นทางเสริมทักษะให้แก่ผู้ต้องขัง. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/35721>
- นิศา ศีลารัตน์ และวาสิตา บุญสาธิต. 2562. ปัจจัยและประโยชน์ในการรับผู้พ้นโทษเข้าทำงานในองค์กร. *วารสาร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ*, 11(2), 90 – 115.
- พรประภา แก้วกล้า และคณะ. (2558). การพัฒนาคุณภาพการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดด้วยระบบการดูแลต่อเนื่อง และการส่งต่อข้อมูลจากสถานที่ควบคุมตัวสู่มาตรการคุมประพฤติ และการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย (รายงานวิจัย). กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม.
- รัฐศาสตร์ อำมาตย์ไทย. (2561). การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำ: กรณีศึกษา เรือนจำ กลางสมุทรปราการ. ค้นเมื่อ 15 เมษายน 2564, จาก http://www3.ru.ac.th/mpaabstract/files/2561_1566379007_601832071.pdf
- วสันต์พรรช จำเริญนุสิต. (2561). เรือนจำจังหวัดตรังฝึกอาชีพการเกษตรให้ผู้ต้องขังชั้นดี เพื่อใช้ประกอบอาชีพ หลังพ้นโทษ. สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์จังหวัดตรัง. ค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/WNSOC611190010035>
- ศักดิ์นา แก่นแก้ว และมุฮัมหมัดอิลยาส ญูฮาปริง. (2561). การฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังชาย : กรณีศึกษา เรือนจำ กลางปัตตานี หมู่ที่ 8 ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี. ค้นเมื่อ 15 เมษายน 2564, จาก <http://www.islocal.ru.ac.th/images/ispdf/is59/5924884501.pdf>
- ศาลาว่าการกรุงเทพฯ 1 กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ. (2562). สถิติด้านสังคม. ค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <http://www.bangkok.go.th/pipd/page/sub/18654>
- สมรมน ช้วนปรีชา และพิศมัย จารุจิตติพันธ์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำ และทัณฑสถานเขต กรุงเทพมหานคร. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 17(1), 110 – 26.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education*. Boston: Allyn and Bacon.

- Dawes, J. (2009). Ageing Prisoners: Issues for Social Work. *Australian Issues for Social Work*, 62(2), 258-271.
- Fazel, S.; Grann, M. (2002). Older Criminals: A Descriptive Study of Psychiatrically Examined Offenders in Sweden. *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 17(2), 907-913.
- Flynn, E.E. (2000). *Elders as Perpetrators*. In: Rothman, M.B.; Dunlop, B.D.; Entzel P. (Eds.), *Elders Crime and the Criminal Justice System: Myths, Perceptions and Reality in the 21st Century*. New York: Springer.
- Gal, M. (2002). The Physical and Mental Health of Older Offenders. *Forum on Corrections Research*, 14(2), 1-6.
- Grant, A. (1999). Elderly Inmates: Issues for Australia: Trends and issues in Crime and Criminal Justice. *Australia Institute of Corrections*. Retrieved July 24, 2015, from <http://aic.gov.au>
- Johnson, E.H. (2000). *Elders and Japanese Corrections*. In: Rothman M.B.; Dunlop, B.D. & Entzen P. (Eds.), *Elders, Crime, and the Criminal Justice System*. New York: Springer.
- Mohamad, et al. (2014). *Kualiti Hidup Pendekatan Maqasid Syariah*. Terengganu: Penerbit UniSZA.
- Norliza, C., Norni, A., Anandjit, S., & Mohd, F. M. (2014). A review of substance abuse research in malaysia. *The Medical Journal of Malaysia*, 69, 55-58.
- Steiner, E. (2003). Early Release of Serious and Old Prisoners: Should French Practice be Followed?. *Probation Journal*, 50(3), 267-273.
- Uysal, M., & Sirgy, M. J. (2019). Quality-of-life indicators as performance measures. *Annals of Tourism Research*, 76, 291-300.
- Wajdi, D. A & Dianawati, I. (2007). Maqasid al-Syariah, Maslahah and Corporate Social Responsibility. *The American Journal of Islamic Social Science*, 24(1), 25-45.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row. Publications.

การพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตเซรัมวิบับด้วยเกลือหิมาลัยเพื่อชะลอความชราของผิวหนัง
Product Development of Nisit Vipvup Premium Serum with Himalayan Salt
for Slow Down the Aging of the Face Skin

ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์¹ และ รัฐวิชญ์ วัจนปรีชาศักดิ์²
Natnaporn Aeknarajindawat¹ and Ratthawit Watchanapreechasak²

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา¹
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand¹
บริษัท เอสซีจีแกรนด์ จำกัด²
SCG Grand Company Limited²
E-mail: natnaporn.ae@ssru.ac.th¹

Received: June 13, 2022

Revised: June 22, 2022

Accepted: June 25, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตเซรัมวิบับด้วยเกลือหิมาลัยเพื่อชะลอความชราของผิวหนัง 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับตัวชี้วัดสภาพผิวหนังระหว่างก่อนกับหลังการใช้ผลิตภัณฑ์นิตเซรัมวิบับด้วยเกลือหิมาลัย วิธีการศึกษาแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ขึ้นเตรียมการวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยการวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหาความต้องการผลิตภัณฑ์นิตเซรัมวิบับด้วยเกลือหิมาลัยชะลอความชราของผิวหนัง ระยะที่ 2 ขึ้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตเซรัมวิบับด้วยเกลือหิมาลัยชะลอความชราของผิวหนัง ออกแบบผลิตภัณฑ์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างแบบประเมิน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์ ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ระยะที่ 3 ขึ้นการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์นิตเซรัมวิบับด้วยเกลือหิมาลัยชะลอความชราของผิวหนังให้กลุ่มตัวอย่าง ระยะที่ 4 ขึ้นการประเมินผลเปรียบเทียบระดับตัวชี้วัดสภาพผิวหนังระหว่างก่อนกับหลังการใช้ผลิตภัณฑ์นิตเซรัมวิบับด้วยเกลือหิมาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังใช้ผลิตภัณฑ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม – พฤษภาคม 2565 กลุ่มประชากรที่ใช้คือเจ้าหน้าที่ในคลินิกความงาม เพศหญิงจำนวน 6 คน และอาสาสมัครเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 30-65 ปี จำนวน 56 คน รวม 62 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ repeated measures ANOVA with Bonferroni correction หรือ Freidman's multiple comparisons test ถ้าข้อมูลไม่มีการกระจายตัวแบบปกติที่ระดับนัยสำคัญร้อยละ 95 พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยร้อยละของผิวทั้งสองกลุ่ม ใบหน้ากลุ่มที่ใช้ผลิตภัณฑ์นิตเซรัมวิบับด้วยเกลือหิมาลัยเพื่อชะลอความชราของผิวหนัง มีร้อยละลดลงที่ 4 และ 8 สัปดาห์อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.0001) และ (p -value < 0.000) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ผลิตภัณฑ์นิตเซรัมวิบับ, เกลือหิมาลัย, ชะลอความชราของผิวหนัง

Abstract

The objectives of this research were 1 to develop the product Nisit Vipvup Premium Serum with Himalayan Salt to slow down facial skin aging. And 2 to compare the level of facial skin condition indicators before and after using the Nisit Vipvup Premium Serum with Himalayan Salt. The study method divides into 4 phases: Phase 1, the preparation stage for problem analysis, by analyzing the situation and the problem of demand for the product of the Nisit Vipvup Premium Serum with Himalayan Salt for slow down the Aging of the Face Skin. Facial skin product, design product development create an assessment. Verify the conformity of the product quality assessment content. Phase 3, product improvement, the experimental stage of using Himalayan salt Nisit Vipvup Premium Serum products to slow down facial skin aging for the sample group. We collected the use of Himalayan salt Nisit Vipvup Premium Serum products as a sample group before and after using the product were collected from January – May 2022. The population used was six female aesthetic clinic staff. And 56 female volunteers aged between 65-30years, a total of 62 people. Face group that uses the product Nisit Vipvup Premium Serum with Himalayan Salt to slow down the aging of the face. There were statistically significant reductions in wrinkles at 4 and 8 weeks ($p\text{-value} < 0.0001$) and ($p\text{-value} < 0.000$), respectively.

Keywords: Product Nisit Vipvup Premium Serum, Himalayan Salt, Slow Down the Aging of the Facial Skin

บทนำ

สถาบันโรคผิวหนัง กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข นำเสนอสถิติผู้ป่วยโรคผิวหนังมากที่สุดอันดับหนึ่ง นับตั้งแต่ปี 2559-2562 คือโรคสิว (Acne) โดยใน 2562 มีจำนวน 40,612 คน อันดับที่สอง โรคผิวหนังอักเสบ มีจำนวน 35,735 คน ดังปรากฏตามตารางแสดงสถิติของสถาบันโรคผิวหนัง

ตารางแสดงสถิติโรคผิวหนังนอกที่พบบ่อย ปีงบประมาณ 2559-2562

ชื่อโรค	กลุ่มโรค	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
Acne	L70	31,665	39,595	42,472	40,612
dermatitis	L30	24,039	29,737	33,261	35,735
Psoriasis	L40	15,817	18,094	16,518	17,587
disorders of pigmentation	L81	11,015	13,989	16,478	17,220
Seborrheic dermatitis	L21	6,310	8,211	9,106	8,575
Vitiligo	L80	5,872	8,279	6,559	8,875
Hypertrophic disorders of skin	L91	3,319	4,991	6,052	7,169
Urticaria	L50	2,984	3,971	4,084	4,224
Androgenic alopecia	L64	2,806	3,880	4,713	4,695
Atopic dermatitis	L20	2,694	3,234	3,841	3,931

ภาพ 1 สถิติโรคผู้ป่วยนอกที่พบบ่อยปีงบประมาณ 2559-2562

สิวเป็นโรคผิวหนังที่พบในหนุ่มสาว เมื่ออายุมากขึ้นสิวจะค่อยๆหายไป แต่เนื่องจากสิวก่อเกิดจากการอักเสบของต่อมไขมัน (Sebaceous) ทำให้เรามากพบ สิวในบริเวณที่มีต่อมไขมันมากโดยเฉพาะใบหน้า คอ เป็นต้น ส่วนโรคผิวหนังอักเสบซึ่งมีหลายชนิด โดยส่วนใหญ่มักพบในผู้ที่มีผิวแห้ง เป็นผื่น กระจุดต่างดำนัยด้วยสภาพแวดล้อมที่มีอากาศแห้งมีแสงแดดที่แรงและร้อนหรือการระคายเคืองต่อสารก่อภูมิแพ้เป็นต้น โรคเหล่านี้จะพบได้บ่อยและทั่วไป ในอดีตสิ่งเหล่านี้จะไม่ได้รับความสนใจจากผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือมีผิวพรรณที่หยากกร้านเพราะไม่อาจหาวิธีแก้ไขได้

ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ให้ความสนใจการดูแลและถนอมผิวพรรณให้ดูอ่อนกว่าวัย สถานเสริมความงามและผลิตภัณฑ์บำรุงผิวจึงกลายมาเป็นปัจจัยสำคัญของคนที่รักความงามและต่างก็แสวงหาผลิตภัณฑ์ที่ทรงคุณค่าในการดูแลรักษาถนอมผิวพรรณ ให้ดูงดงาม สะท้อนความชราของผิวพรรณให้ดูเปลี่ยนแปลงปลั่งกระจ่างใสอ่อนกว่าวัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตีเซรัมวิบับด้วยเกลือหิมาลายัน จึงมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากเกลือหิมาลายัน หรือเกลือชมพูนั้นมีแร่ธาตุมากมาย แต่ถ้าหากจะนำมาใช้กับผิวหน้าเพื่อช่วยในการลดสิว ผื่น กระจุดต่างดำนัยจำเป็นต้องผ่านกระบวนการคัดแยกที่ละเอียดเป็นพิเศษ เพื่อให้ปลอดภัยกับผิวที่แพ้ง่าย ถึงจะสามารถนำมาใช้ได้ ด้วยสารสกัดที่ได้จากเกลือหิมาลายันบริสุทธิ์ 100% นั้นทำให้ตัวเนื้อเซรัมของเรามีสีขาวเข้มข้นสูง ซึ่งจะแตกต่างจากตัวอื่นที่มีเนื้อสีใส” ที่ผ่านมามีการนำสารต่างๆ มาเป็นองค์ประกอบ (หรือส่วนผสม) สำคัญในการพัฒนาเซรัมหรือ เพื่อเสริมความงาม ซึ่งพบว่ามีสารต่างๆ จำนวนมากทั้งสารธรรมชาติและสารเคมีสังเคราะห์ แต่ปัจจุบันผู้บริโภคเน้นความเป็นธรรมชาติมากขึ้น ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นใช้ส่วนผสมจากธรรมชาติในการพัฒนาเซรัมเพื่อบำรุงผิวหน้า สะท้อนความชรา เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่า ใช้งาน ได้ประโยชน์สูงสุด อันจะนำมาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของธุรกิจที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต

ยุคนี้เป็นยุคแห่งการแสวงหาเคล็ดลับการดูแลผิวให้สวยและดูอ่อนกว่าวัย สังเกตได้จากการมีสถาบันเสริมความงาม หรือผลิตภัณฑ์บำรุงผิวที่โฆษณา หรือมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้คนรักสวยรักงามเข้าร่วมเกิดขึ้นมากมาย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตเซิร์มวิบด้วยเกลือหิมาลายา เพื่อตอบสนองกับความต้องการในอนาคตที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตเซิร์มวิบด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหนัง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับตัวชี้วัดสภาพผิวหนังระหว่างก่อนกับหลังการใช้ผลิตภัณฑ์นิตเซิร์มวิบด้วยเกลือหิมาลายัน

สมมติฐานการวิจัย

ระดับตัวชี้วัดสภาพผิวหนังของอาสาสมัครดีขึ้นหลังการใช้ผลิตภัณฑ์นิตเซิร์มวิบด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหนัง

ขอบเขตการวิจัย

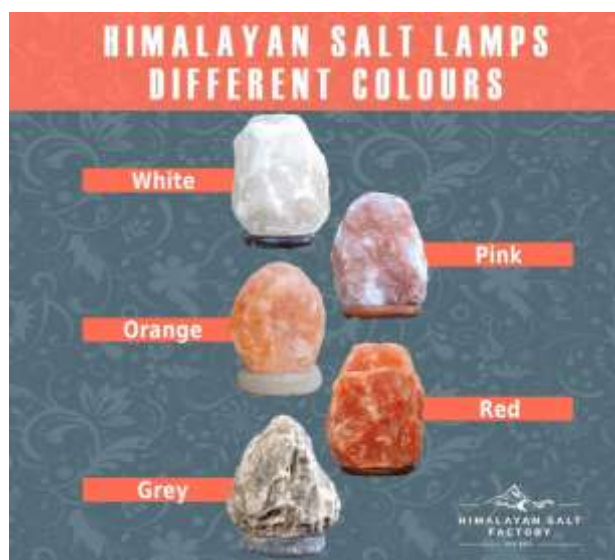
1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตเซิร์มวิบด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหนัง
2. ขอบเขตด้านประชากร เจ้าหน้าที่ในคลินิกความงามเพศหญิงจำนวน 6 คนและอาสาสมัครเพศหญิงจำนวน 44 คน
3. ขอบเขตด้านสถานที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เลขที่ 1 ถนนอุททองนอก เขตดุสิต กทม.
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม 2565-พฤษภาคม 2565

การทบทวนวรรณกรรม

เกลือหิมาลายัน (Himalayan Salt) ที่มาและความหมาย Hendel and Peter (2001) อธิบายว่าเกลือหิมาลายัน เป็นเกลือที่มีประโยชน์สูงสุดและ สะอาดที่สุดที่มีอยู่ ในโลก โดยเกิดจากการที่พลังงานแสงแดดจากพระอาทิตย์ทำให้ทะเล ในยุคหลาย ร้อยล้านปี เกิดการแห้งเกิดเป็นผลึกของเกลือ โดยกายวิภาคของเกลือหิมาลายัน เกลือสีชมพูของ เทือกเขาหิมาลายันเป็นผลมาจากน้ำในสมัยโบราณที่ระเหยอย่างช้า ๆ ทำให้เหลือเพียงเกลือที่อุดมไปด้วยแร่ธาตุซึ่งในที่สุดก็ถูกนำไปผสมกับวัสดุอื่น ๆ ที่เหลือจากกันทะเล เช่นดินเหนียวและหินภายใต้ แรงกดดันของเปลือกโลกมหาศาลวัสดุเหล่านี้ถูกหลอมรวมเข้าด้วยกันเมื่อเทือกเขาหิมาลายันก่อตัวขึ้นโดยห่อหุ้มทับถมเกลือพร้อมกับดินหินและสารอินทรีย์อื่น ๆ ที่อยู่ลึกเข้าไปในภูเขา ในระหว่าง กระบวนการขุดเกลือดิบจะถูกขุดแยกออกมาเป็นก้อนหินขนาดใหญ่และเป็นบล็อก เกลือดิบนี้ก็จะรวมไปด้วยส่วนประกอบอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (ก้อนหิน, ก้อนกรวด, ดินเหนียว) จะมีการย่อยหินเกลือให้แตกออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ เพื่อการขนส่งออกนอกเหมือง ซึ่งทำให้เกลือมีสิ่งปนเปื้อนเพิ่มเติม เช่น พวกเส้นใย, ก้อนหิน, สิ่งสกปรกและฝุ่น ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องใช้กระบวนการอย่างระมัดระวังหลายระดับเพื่อกำจัดวัสดุที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเหล่านี้ให้หมดก่อนบรรจุภัณฑ์เพื่อการ จำหน่ายสำหรับการบริโภค

แร่หินเกลือหิมาลายันมีหลายเฉดสีตามธรรมชาติ สีของคริสตัลแตกต่างกันไปตั้งแต่สีขาว บริสุทธิ์สีชมพู ส้มไปจนถึงสีแดงเข้มและบางครั้งก็มีส่วนผสมของทั้งหมด สาเหตุของการเปลี่ยนแปลง ของสีเกลือแร่คริสตัลหิมาลายัน เกิดจากการที่ธาตุเหล็กของเกลือถูกแช่พร้อมกับแร่ธาตุอื่น ๆ กว่า 80 ชนิดภายในผลึกเกลือ ยังมีธาตุเหล็กมากขึ้นก็จะมีสีชมพูเข้มและแดงปรากฏในคริสตัลมากขึ้น ใน เกลือหิมาลายันเช่นเดียวกับคริสตัลแร่ธาตุและอัญมณีอื่นๆ ที่เมื่อมีค่าหากมีเหล็กอยู่จะเปลี่ยนสีเป็นสี ชมพู / แดง / ส้ม ตัวอย่างเช่น Selenite (โดยทั่วไปเป็นสีขาว) เมื่อมีธาตุเหล็กผสมอยู่ในระดับหนึ่งจะ เป็นสีส้มสดใส หรือแอมethyst ที่เป็นอัญมณีล้ำค่าในกลุ่มตระกูลแร่ควอตซ์เมื่อผ่านความร้อนและ ความดันและการแช่เหล็กที่เข้มข้นแอมethystจะกลายเป็น ‘ซิทริน’ ซึ่งมีสีเหลืองอ่อนถึงสีส้มเข้มขึ้น (Himanlayan Salt Factory, 2021)

ภาพ 2 แสดงประเภทของเกลือหิมาลายัน

ที่มา: <https://www.himalayansaltfactory.com.au/about-himalayan-salt/different-colours-of-himalayan-salt/>

สำหรับเกลือแร่คริสตัลหิมาลายันสีขาว โดยทั่วไปพบในส่วนนอกของเหมืองเกลือ โดยเกลือ แร่คริสตัลหิมาลายันสีขาวมีธาตุเหล็กต่ำในผลึก เกลือแร่ หิมาลายันสีขาวไม่เหมือนเกลือหิมาลายัน โดยทั่วไปโดยอาจมีราคาสูงกว่า โดยเมื่ออยู่ในรูปแบบที่เป็นโคมไฟเกลือเกลือหิมาลายันสีขาว ซึ่งแม้ว่ามีคุณสมบัติในการรักษาเหมือนกัน เมื่อถูกความร้อนจะปล่อยไอออนลบซึ่งจะทำให้อากาศโดยรอบบริสุทธิ์ได้ดี

เกลือแร่หิมาลายันสีชมพูซึ่งเป็นสิ่งที่เกลือคริสตัลหิมาลายันเป็นที่รู้จักกันทั่วไป เกลือแร่หิมาลายันสีชมพูเป็นสีชมพูที่มีทั้งสีขาวและสีแดง

เกลือแร่คริสตัลหิมาลายันสีแดง สีแดงเข้มและสีส้มในเกลือหิมาลายันสีแดงนั้นเกิดจากธาตุเหล็กที่สูงขึ้นกว่าสีชมพู

เกลือแร่คริสตัลหิมาลายันสีดำ หรือที่เรียกว่า Kala Namak ไม่ใช่สีดำ แต่เป็นสีเทาอมแดง มากกว่าเกลือหิมาลายันสีดำเป็นสารประกอบแร่ธาตุเชิงซ้อนที่มีปริมาณกำมะถันและรสชาติเข้มข้นมาก เกลือหิมาลายันดำมักใช้ในการปรุงอาหารอินเดียแท้ ๆ เพราะมีรสชาติเด่นและมีแร่ธาตุที่เข้มข้นสูง

ประโยชน์ของเกลือหิมาลายัน

เกลือหิมาลายันส่วนใหญ่จะได้รับการนำเสนอในมิติของวัตถุดิบที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงกว่าเกลือแกงปกติ (Drake & Drake, 2011) ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เกลือหิมาลายันมีสารอาหารที่ จำเป็นหลายชนิด รวมไปถึงมีธาตุเหล็ก สังกะสี แคลเซียม และเกลือแร่ภายในเกลือหิมาลายันนั้นมีมากถึง 84 ชนิด (Hassan, Din & Ali, 2017).

- โครเมียม (Cr) - สามารถช่วยให้ร่างกายเผาไหม้น้ำตาล ทำให้มีพลังงาน ขณะเดียวกันก็ช่วยป้องกันมิให้ท่อหลอดเลือดและอวัยวะต่างๆมิได้รับความเสียหาย แหล่งของอาหารตามธรรมชาติได้มาจาก ตับ บรูเออร์รี่สต์ พริกไทยดำ ไบโธรม์ เนื้อวัว สัตว์ปีก บร็อคโคลี่ รำข้าวและข้าวจำพวกเมล็ดต่าง ๆ
- ทองแดง (Cu) - จำเป็นสำหรับการสร้างเซลล์เม็ดเลือดแดงและการสร้างพังผืดเนื้อเยื่อ และมันยังเกี่ยวข้องกับการสร้างเม็ดสีในผิวหนัง แหล่งของอาหารตามธรรมชาติได้มาจาก ตับวัว ตับไก่ ปู ช็อกโกแลต เมล็ดพืชต่าง ๆ ผลไม้ ถั่วและเมล็ด(แข็ง)ของผลไม้
- ไอโอดีน (I) - ต่อมาไทรอยด์ใช้ในการสร้างฮอร์โมนต่าง ๆ ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างความเจริญเติบโตของร่างกาย ใช้ในการสร้างเซลล์ สร้างใยประสาทและสร้างกระดูกและสร้างสุขภาพของจิตให้ดีขึ้น แหล่งของอาหารตามธรรมชาติได้มาจาก กุ้ง หอย ปู ปลา เคลป์ (สาหร่ายทะเลสีน้ำตาลขนาดใหญ่)
- เหล็ก (Fe) - ใช้ในการสร้างฮีโมโกลบิน โปรตีนที่พาเอาออกซิเจนให้ไหลหมุนเวียนไปทั่วร่างกาย มีส่วนในการสร้างฮอร์โมนบางชนิด สร้างเซลล์พังผืดเนื้อเยื่อ และสร้างตัวกลางสื่อประสาทสมอง ซ่อมแซมระบบภูมิคุ้มกันชีวิต แหล่งของอาหารตามธรรมชาติได้มาจาก ตับ เนื้อ สัตว์ปีก ถั่ว เมล็ด (แข็ง) ผลไม้ ผลไม้แห้ง เมล็ดพืชต่าง ๆ และพืชผักที่มีใบสีเขียวเข้ม
- มังกานีส (Mn) - สารต่อต้านอนุมูลอิสระ มีบทบาทสำคัญในด้านปฏิกิริยาเคมีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างพลังงาน การสร้างเซลล์ประสาท ช่วยในกระบวนการย่อย การสร้างกล้ามเนื้อให้มีการหดเกร็งตัว และการสร้างกระดูก แหล่งของอาหารตามธรรมชาติได้มาจาก พืชผัก ผลไม้และเมล็ดผลไม้ (เปลือกแข็ง)
- โมลิบดีนัม (Mo) - สารต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยให้ร่างกายยังคงมีสุขภาพที่ดีด้วยการล้างสารพิษจากโซเดียมซัลเฟตและสาร ประกอบที่มาจากกำมะถัน แหล่งของอาหารตามธรรมชาติได้มาจาก นม ถั่ว ขนมหั้วและเมล็ดข้าว
- ซีลีเนียม (Se) - อาจจะช่วยในการป้องกันโรคมะเร็งบางอย่างและโรคหัวใจได้ และยังช่วยกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับร่างกายได้ด้วย แหล่งของอาหารตามธรรมชาติได้มาจาก บร็อคโคลี่ เห็ด กะหล่ำปลี ขึ้นฉ่ายฝรั่ง แดงกวา หัวหอมและหัวกระเทียม
- สังกะสี (Zn) - นั้นมีส่วนในการสร้างโครงสร้างของร่างกายและการสร้างเครือข่ายของเซลล์ เช่นเดียวกับการสร้างเอนไซม์ต่าง ๆ มากกว่า 200 ชนิด มีส่วนสำคัญในการสมานแผล

เกลือหิมาลัยช่วยกระตุ้นการทำงานของร่างกาย เกลือหิมาลัยสี่ชมพูมีสารอิเล็กโทรไลต์ เป็นสารที่ก่อให้เกิดประจุไฟฟ้าในร่างกายช่วยกระตุ้นการทำงานของหัวใจ ช่วยให้ระบบหมุนเวียนโลหิตทำงานได้ดีมากขึ้น และยังเป็นสารต้านอนุมูลอิสระในร่างกายได้ อีกด้วย

เกลือหิมาลัยช่วยลดรอยขี้ไต้ตาและรอบดวงตาได้เหมาะแก่การทำสปาและใช้ในการดูแลผิวพรรณ เพื่อสุขภาพและความงามต่าง ๆ แม้กระทั่ง ลดรอยขี้ไต้ตาและรอบดวงตา เกลือหิมาลัยช่วยลดความมันบนใบหน้า เกลือหิมาลัยใช้สครับผิวหน้าให้สวยใส ทั้งยังช่วยแก้ปัญหาผิวได้อย่างมั่นใจ ไม่ว่าจะเป็นสิว ฝ้า กระ อีกทั้งเกลือหิมาลัยยังช่วยผลัดเซลล์ผิวที่ตายแล้วให้หลุดลอกออกมาได้เป็นอย่างดี พร้อมเผยผิวที่ขาวกระจ่างใสอย่างเป็นธรรมชาติได้อีกด้วย

เกลือหิมาลัยช่วยเสริมสร้างกระดูกและฟันให้แข็งแรง

Hendel and Peter (2001) ได้อธิบายถึงเกลือแร่ภายในเกลือหิมาลัยนั้นนั้นมีมากถึง 84 ชนิด ประกอบไปด้วย

Element	Concentration	Element	Concentration
1.Hydrogen	0.30 g/kg	45.Nitrogen	0.024 ppm
2.Lithium	0.40 g/kg	46.Oxygen	1.20 g/kg
3.Beryllium	<0.01 ppm	47.Fluoride	<0.1g
4.Boron	<0.001 ppm	48.Sodium	382.61 g/kg
5.Carbon	<0.001 ppm	49.Magnesium	0.16 g/kg
6.Aluminum	0.661 ppm	50.Scandium	<0.0001 ppm
7.Silicon	<0.1g	51.Titanium	<0.001 ppm
8.Phosphorus	<0.01	52.Vanadium	0.06 ppm
9.Sulfur	12.4 g/kg	53.Chromium	0.05 ppm
10.Chloride	590.93 g/kg	54.Manganese	0.27 ppm
11.Potassium	3.5 g/kg	55.Iron	38.9 ppm
12.Calcium	4.05 g/kg	56.Cobalt	0.60 ppm
13.Copper	0.56 ppm	57.Nickel	0.13 ppm
14.Zinc	2.38 ppm	58.Ruthenium	<0.001 ppm
15.Gallium	<0.001 ppm	59.Rhodium	<0.001 ppm
16.Germanium	<0.001 ppm	60.Palladium	<0.001 ppm
17.Arsenic	<0.01 ppm	61.Silver	0.031 ppm
Element	Concentration	Element	Concentration
18.Selenium	0.05 ppm	62.Cadmium	<0.01 ppm
19.Bromine	2.1 ppm	63.Indium	<0.001 ppm

20.Rubidium	0.04 ppm	64.Tin	<0.01 ppm
21.Strontium	0.014 g/kg	65.Antimony	<0.01 ppm
22.Ytterbium	<0.001 ppm	66.Tellurium	<0.001 ppm
23.Zirconium	<0.001 ppm	67.Iodine	<0.1 g
24.Niobium	<0.001 ppm	68.Cesium	<0.001 ppm
25.Molybdenum	0.01 ppm	69.Barium	1.96 ppm
26.Tchnetium	Unstable	70.Lanthanum	<0.001 ppm
27.Cerium	<0.001 ppm	71.Platinum	0.47 ppm
28.Praseodymium	<0.001 ppm	72.Gold	<1.0 ppm
29.Neodymium	<0.001 ppm	73.Mercury	<0.03 ppm
30.Promethium	Unstable artificial isotope	74.Thallium	0.06 ppm
31.Samarium	<0.001 ppm	75.Lead	0.10 ppm
32.Europium	<3.0 ppm	76.Bismuth	<0.10 ppm
33.Gadolinium	<0.001 ppm	77.Polonium	<0.001 ppm
Element	Concentration	Element	Concentration
34.Terbium	<0.001 ppm	78.Astatine	<0.001 ppm
35.Dysprosium	<4.0 ppm	79.Francium	<1.0 ppm
36.Holmium	<0.001 ppm	80.Radium	<0.001 ppm
37.Erbium	<0.001 ppm	81.Actinium	<0.001 ppm
38.Thulium	<0.001 ppm	82.Thorium	<0.001 ppm
39.Ytterbium	<0.001 ppm	83.Protactinium	<0.001 ppm
40.Lutetium	<0.001 ppm	84.Uranium	<0.001 ppm
41.Hafnium	<0.001 ppm	85.Neptunium	<0.001 ppm
42.Tantalum	1.1 ppm	86.Plutonium	<0.001 ppm
43.Wolfram	<0.001 ppm	87.Osmium	<0.001 ppm
44.Rhenium	<2.5 ppm	88.Iridium	<2.0 ppm

Ref: The Meadow (2021)

นอกจากนี้ Hendel & Ferreira (2003) ระบุว่า เกลือหิมาลายัน เป็นเกลือที่มีประโยชน์ สูงสุดและสะอาดที่สุดที่มีอยู่ในโลก ซึ่งกว่าจะได้มานั้นต้องผ่านการระเหยของน้ำทะเลเป็นเวลากว่า 250 ล้านปี จนกลายเป็นผลึกเกลือโครงสร้างหลักคือโซเดียมคลอไรด์เหมือนเกลือปกติทั่วไป แต่ที่มีสี ชมพูเพราะมีแร่ธาตุถึง 84 ชนิด เป็นองค์ประกอบด้วยความพิเศษนี้เอง ทำให้เกลือสีชมพู เหนือกว่า เกลือธรรมดา มีคุณค่ามากมายต่อร่างกาย

จากผลการวิจัยพบว่า เกลือหิมาลายันมีคุณสมบัติพิเศษ ดังนี้คือ มีแร่ธาตุอาหาร 84 ชนิดที่ร่างกายต้องการ ซึ่งร่างกายดูดซึมได้ง่าย ช่วยรักษาสสมดุลของ ร่างกายช่วยควบคุมความดันโลหิต และระดับ PH ความเป็นกรด-ด่าง ในร่างกายทำหน้าที่เป็นสาร ต้านอนุมูลอิสระธรรมชาติ และช่วยกำจัดสารพิษออกจากร่างกาย ช่วยในการละลาย นิ่วในไตและถุง น้ำดี เสริมสร้างแคลเซียมในกระดูกที่มีหน้าที่เกี่ยวกับข้ออักเสบและโรคเกาต์ช่วยปรับสภาวะ ทางอารมณ์และโรคนอนไม่หลับ

Jha (2018) นำเสนอคุณสมบัติในการสร้างคุณประโยชน์ของเกลือหิมาลายัน

1. ปรับปรุงปัญหาทางระบบทางเดินหายใจ: ตามที่สถาบันปอดระบุว่าเกลือหิมาลายันมีฤทธิ์ต้านเชื้อ แบคทีเรียต้าน การอักเสบคลายเมือกที่มากเกินไปและเร่งการขับเสมหะกำจัดเชื้อโรคในอากาศเช่น ละอองเรณูและลดระดับ IgE
2. ปรับสมดุล pH ของร่างกาย: แร่ธาตุที่อุดมสมบูรณ์ในเกลือหิมาลายันสามารถช่วยปรับสมดุลของระดับ pH ในร่างกายได้จะช่วยกระตุ้นภูมิคุ้มกันที่ดีขึ้นและการย่อยอาหารที่ดีด้วย
3. ช่วยย่อยอาหารตามธรรมชาติ: ปรับสมดุลกรดในกระเพาะอาหารสนับสนุนการผลิตของเหลวในระบบ ทางเดินอาหารใน ตับและตับอ่อนควบคุมการเผาผลาญและปรับสมดุลกรด - ด่างให้สมดุล
4. ทำให้คุณภาพอากาศบริสุทธิ์: เมื่อใช้เกลือหิมาลายันสืชมฟูในการสร้างคอมไฟจะมี คุณสมบัติในการ ทำให้บ้านหรือที่ทำงานมีอากาศที่สะอาดขึ้น มีงานวิจัยของ Sarker et al (2016) สนับสนุนคุณประโยชน์ จากเกลือหิมาลายันในฐานะแร่ หินอย่างหนึ่งพบว่าคุณค่าทางโภชนาการของเกลือหินนั้นสูงมากจนมีผลต่อส่วน ต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์

งานวิจัยของ Sarker et al (2016) สนับสนุนคุณประโยชน์จากเกลือหิมาลายันในฐานะแร่หินอย่างหนึ่ง พบว่าคุณค่าทางโภชนาการของเกลือหินนั้นสูงมากจนมีผลต่อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์

1. ช่วยในการย่อยอาหารและเป็นยาระบายและความผิดปกติของระบบย่อยอาหาร ช่วยเพิ่ม ความอยาก อาหารขจัดก๊าซและบรรเทาอาการเสียดท้อง
2. ช่วยในการดูดซึมแร่ธาตุของเซลล์ มีบทบาทสำคัญในการเติมอิเล็กโทรไลต์ของร่างกายและรักษาสสมดุล pH โดยกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิตและ ความสมดุลของแร่จะขจัดแร่ธาตุที่เป็น พิษและคราบเกลือที่กลั่นแล้ว
3. ทำให้ความดันโลหิตคงที่โดยการรักษาสสมดุลของความดันโลหิตสูงและต่ำ
4. ช่วยในการลดน้ำหนักโดยการปรับสมดุลแร่ธาตุที่ยับยั้งความอยากและกำจัดเซลล์ที่ตายแล้วของไขมัน
5. ใช้เป็นยาสามัญประจำบ้านเพื่อรักษาความผิดปกติและโรคต่าง ๆ เช่นโรคไขข้ออักเสบเรื้อรัง การอักเสบ และการระคายเคืองจากแมลงสัตว์กัดต่อย
6. การบริโภคเกลือหิมาลายันพร้อมกับน้ำมะนาวสามารถช่วยในการกำจัดปรสิตในกระเพาะอาหารและ ควบคุมการอาเจียนได้ นอกจากนี้ยังช่วยบรรเทาโรคไข้หวัดใหญ่
7. เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจและไซนัส การกลืนคอตด้วย เกลือหิมาลา ยันช่วยบรรเทาอาการปวดคอคอบวมไอแห้งและต่อมทอนซิล น้ำเกลือหิมาลายัน ละลายในน้ำ
8. การให้น้ำเกลือที่ทำด้วยเกลือหิมาลายันกับน้ำแร่หนึ่งแก้วสามารถช่วยบรรเทาในกรณี ของโรคข้อ อักเสบรูมาติซึมนิ่วในไตและกระเพาะปัสสาวะ ยาพอกที่ทำจากน้ำ เกลือนี้สามารถใช้ ในการ รักษาบาดแผลผิว หรืออาการปวดเนื่องจากโรคเกาต์หรือโรคข้ออักเสบ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือเจ้าหน้าที่คลินิกความงามเพศหญิงจำนวน 6 คนและ อาสาสมัครเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 30-65 ปี จำนวน 56 คน รวมทั้งสิ้น 62 คน วิธีการศึกษาแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ขั้นเตรียมการวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยการวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหาความต้องการผลิตภัณฑ์นิตีเซิร์มวิบับด้วยเกลือหิมาลัยอันชะลอความชราของผิวหนัง โดยการสนทนากลุ่ม กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ในคลินิกความงาม 6 คน และกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยอาสาสมัคร 6 คน รวมเป็น 12 คน ระยะที่ 2 ขั้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตีเซิร์มวิบับด้วยเกลือหิมาลัยอันชะลอความชราของผิวหนัง ออกแบบผลิตภัณฑ์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างแบบประเมิน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์ ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ระยะที่ 3 ขั้นการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์นิตีเซิร์มวิบับด้วยเกลือหิมาลัยอันชะลอความชราของผิวหนังให้กลุ่มตัวอย่าง 50 คนนำผลิตภัณฑ์นิตีเซิร์มวิบับด้วยเกลือหิมาลัยอันชะลอความชราของผิวหนังไปทดลองใช้และประเมินผลก่อนและหลังการใช้ผลิตภัณฑ์ ระยะที่ 4 ขั้นการประเมินผลเปรียบเทียบระดับตัวชี้วัดสภาพผิวหนังระหว่างก่อนกับหลังการใช้ผลิตภัณฑ์นิตีเซิร์มวิบับด้วยเกลือหิมาลัยอันชะลอความชราของผิวหนังที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังใช้ผลิตภัณฑ์โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม – พฤษภาคม 2565 จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ repeated measures ANOVA with Bonferroni correction ถ้าข้อมูลมีการกระจายตัวแบบปกติ หรือ Freidman's multiple comparisons test ถ้าข้อมูลไม่มีการกระจายตัวแบบปกติกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95%

ผลการวิจัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตีเซิร์มวิบับด้วยเกลือหิมาลัยอันชะลอความชราของผิวหนัง

การพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตีเซิร์มวิบับด้วยเกลือหิมาลัยอันชะลอความชราของผิวหนังในรูปแบบที่มีสรรพคุณทำให้ผิวขาวกระจ่างใสขึ้น ความชุ่มชื้นของผิวหนังมากขึ้น ลดการสูญเสียน้ำทางผิวหนังและลดริ้วรอยได้ และมีเนื้อเซิร์มที่ละเอียด สัมผัสอ่อนนุ่ม มีส่วนประกอบจากแร่ธาตุธรรมชาติ ไม่ก่อให้เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนังได้ในหลอดเดียวกัน โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดจากผลการสนทนากลุ่ม และศึกษารูปแบบของการทำเป็นผลิตภัณฑ์เซิร์มในรูปแบบต่างๆ โดยผู้วิจัยได้พัฒนาผลิตภัณฑ์นิตีเซิร์มวิบับด้วยเกลือหิมาลัยอันชะลอความชราของผิวหนัง โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาสูตรและสารในตัวผลิตภัณฑ์ ซึ่งตัวผลิตภัณฑ์เบื้องต้นมีส่วนผสมของสารสกัดหลัก 5 อย่าง ได้แก่ ผลึกเกลือหิมาลัย ทรานซามิค เอซิดไวท์เทนนิ่ง ไบโอแซคคาไรด์กัม-โพร วิตามินบี 3 ผลการพัฒนาพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตีเซิร์มวิบับด้วยเกลือหิมาลัยอันชะลอความชราของผิวหนังได้ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะดังนี้ สรรพคุณทำให้ผิวขาวกระจ่างใสขึ้น ความชุ่มชื้นของผิวหนังมากขึ้น ลดการสูญเสียน้ำทางผิวหนังและลดริ้วรอยได้ และมีเนื้อเซิร์มที่ละเอียด สัมผัสอ่อนนุ่ม มีส่วนประกอบจากแร่ธาตุธรรมชาติ ไม่ก่อให้เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนัง มีรูปลักษณะที่สวยงาม และสะดวกต่อการใช้งาน

ผลการเปรียบเทียบระดับตัวชี้วัดสภาพผิวหน้าระหว่างก่อน-หลังการใช้ผลิตภัณฑ์นิตเซอร์มึบับด้วยเกลือหิมาลายัน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดสภาพผิวหน้าของอาสาสมัครก่อนการใช้ผลิตภัณฑ์นิตเซอร์มึบับด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหน้า และในสัปดาห์ที่ 4 และ 8 หลังการใช้ผลิตภัณฑ์นิตเซอร์มึบับด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหน้า

Parameters	Treated side			Untreated side			P1	P2
	Baseline	4 weeks	8 weeks	Baseline	4 weeks	8 weeks		
R2 ratio	0.63	0.68	0.72	0.65	0.64	0.64	0.07	< 0.0001
Melanin index	226.7	213.7	209.3	223.1	222.3	225.4	0.557	< 0.0001
Gloss DSC value	4.09	4.90	5.08	4.41	4.31	4.41	0.0221	0.0201
Moisture level	73.04	84.33	86.45	72.09	72.01	71.97	0.0001	< 0.0001
SELS parameters								
SEsm	178.7	160.9	154.4	171.3	173.0	171.8	0.0233	< 0.0001
SEr	2.98	2.51	2.27	2.69	2.74	2.82	0.206	< 0.0001
SEsc	0.67	0.58	0.55	0.67	0.66	0.68	0.0317	< 0.0001
Sew	67.96	58.46	57.21	64.82	65.59	66.39	0.001	< 0.0001

อภิปรายผล

เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์นิตเซอร์มึบับด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหน้า ผู้วิจัยได้พัฒนาผลิตภัณฑ์นิตเซอร์มึบับด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหน้า โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาสูตรและสารในตัวยาผลิตภัณฑ์ ซึ่งตัวยาผลิตภัณฑ์เบื้องต้นมีส่วนผสมของสารสกัดหลัก 5 อย่าง ได้แก่ ผลึกเกลือหิมาลายัน ทรานซามิค เอซิด ไวท์เทนนิ่ง ไบโอแซคคาไรด์กัม-โพร วิตามินบี 3 จะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chen & Damian (2014) ได้ให้ความหมายของเซรัมว่า เซรัม หมายถึง ผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้าที่มีโมเลกุลขนาดเล็กมาก ลักษณะของเนื้อเซรัมจะมีความเบาบางกว่าเนื้อสัมผัสของผลิตภัณฑ์ประเภทครีม โดยเนื้อของเซรัมจะสามารถมีความเหลวไปจนถึงกึ่งเหลว ส่วนในเรื่องของสีเนื้อเซรัมอาจจะมีความใส ความขุ่น หรือมีสี ทั้งนี้ก็จะขึ้นอยู่กับส่วนผสม สารสกัด และการออกแบบสูตรของเซรัมแต่ละชนิด สิ่งที่สำคัญของผลิตภัณฑ์เซรัม คือ จะมีความเข้มข้นของสารออกฤทธิ์สำคัญ (Active Ingredients) ที่สูงกว่าผลิตภัณฑ์บำรุงผิวประเภทอื่นๆ จึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่ช่วยในการฟื้นฟูผิวได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง สามารถใช้ได้ปริมาณน้อย เพียงไม่กี่หยด แต่ยังคงให้ผลลัพธ์ที่ดี และเนื่องจากเซรัมมีโมเลกุลขนาดเล็กจึงสามารถซึมซาบเข้าสู่ผิวได้อย่างรวดเร็วและล้ำลึกถึงระดับโครงสร้างผิวด้วยเหตุนี้เซรัมจึงมอบประโยชน์ของสารสกัดและส่วนผสมในการบำรุงต่าง ๆ ให้แก่ผิวได้เป็นอย่างดี

เพื่อเปรียบเทียบระดับตัวชี้วัดสภาพผิวหน้าระหว่างก่อน-หลังการใช้ผลิตภัณฑ์นิตเซอร์มึบับด้วยเกลือหิมาลายันพบว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความยืดหยุ่นผิว (R2 ratio) ค่าเฉลี่ยของสีผิว (Melanin index) ค่าเฉลี่ยของความกระจ่างใส (Gloss DSC value) ค่าเฉลี่ยของความชุ่มชื้น (Moisture level) ค่าเฉลี่ยความเรียบของผิว (SEsm) ค่าเฉลี่ยความหยาบของผิว (SEr) ค่าเฉลี่ยความเป็นขุย (SEsc) ค่าเฉลี่ยริ้วรอย (SEw) ของใบหน้า

กลุ่มที่ใช้ผลิตภัณฑ์นิสตีเซรั่มวิบับด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหนัง มีค่าเฉลี่ย ดีขึ้นที่ 4 และ 8 สัปดาห์ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยต่างๆ ทั้งสองกลุ่มพบว่าใบหน้ากลุ่มที่ใช้ผลิตภัณฑ์นิสตีเซรั่มวิบับด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหนังมีสีผิวที่ขาวขึ้น ความกระจ่างใส ความชุ่มชื้นและผิวที่เรียบเนียนมากขึ้น ความหยاب ความเป็นขุยและริ้วรอยของผิวลดลงที่ 8 สัปดาห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.0001$) เทียบกับกลุ่มที่ไม่ใช้เซรั่มสวดคล้องกับงานวิจัยของผาสุข แก้วเจริญตา (2561) ได้ระบุว่าปัจจุบันมีความนิยมบริโภคเกลือเพื่อสุขภาพที่ เชื่อว่า เกลือหิมาลัย หรือเกลือหิมาลายันสีชมพูซึ่งเชื่อว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงที่สุดในโลก มี ลักษณะเป็นผลึกเกลือสีชมพูจากเทือกเขาหิมาลัยที่ไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปใดๆ ทั้งสิ้น มีคุณสมบัติพิเศษคือ เป็นเกลืออุดมไปด้วยแร่ธาตุกว่า 84 ชนิด และปราศจากสารปนเปื้อนสาเหตุมาจากการ ระเหยของน้ำทะเลเมื่อ 25 ล้าน ปีที่ผ่านมา จึงไม่มีสารพิษจากโลกสมัยใหม่แปดเปื้อน

ข้อเสนอแนะ

1. เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์นิสตีเซรั่มวิบับด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหนัง ให้ตอบสนองความต้องการต่อตลาดมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างผลิตภัณฑ์นิสตีเซรั่มวิบับด้วยเกลือหิมาลายันเพื่อชะลอความชราของผิวหนังกับผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้าชนิดอื่นๆ ในระยะเวลาเท่ากัน
3. ควรพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ให้มีหลากหลายสูตร เพื่อตอบสนองการใช้งานที่ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

เอกสารอ้างอิง

ผาสุข แก้วเจริญตา. (2561). *กินล้างโรค*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

Chen, A. C., & Damian, D. L. (2014). Nicotinamide and the skin. *Australasian Journal of Dermatology*, 55(3), 169-175.

Drake, S. L., & Drake, M. A. (2011). Comparison of salty taste and time intensity of sea and land salts from around the world. *Journal of Sensory Studies*, 26(1), 25-34.

Hassan, A., Din, A. M. U., & Ali, S. (2017). Chemical characterisation of himalayan rock salt. *Pakistan Journal of Scientific & Industrial Research Series A: Physical Sciences*, 60(2), 67-71

Hendel, B. & Peter, F. (2001). *Water and Salt, The Essence of Life*. Jenson Books Inc.

Hendel, B., & Ferreira, P. (2003). *Water and Salt: The Essence of Life*. Natural resources Incorporated.

Himanlayan Salt Factory. (2021). *Different Colours of Himalayan Mineral Salt*. Retrieved September 10, 2021, from <https://www.himalayansaltfactory.com.au/about-himalayan-salt/different-colours-of-himalayan-salt/>

Jha, S. (2018). *4 health benefits of 84-minerals-filled Himalayan pink salt*. Retrieved September 10, 2021, from <https://www.thehealthsite.com/news/4-health-benefits-of-84-minerals-filled-himalayan-pink-salt-sj0818-593586/>

Sarker, et al. (2016). Halite; The Rock Salt: Enormous Health Benefits. *World Journal of Pharmaceutical Research*, 5(12), 407- 416.

คำแนะนำการส่งบทความ

วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดผลงานวิจัยและผลงานวิชาการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ข้อมูลเบื้องต้นของวารสาร

1. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นวารสารราย 6 เดือน (2 ฉบับ/ปี) โดยมีกำหนดออก ดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม
2. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จัดพิมพ์เพื่อเป็นแหล่งตีพิมพ์เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนความรู้วิชาการ สำหรับคณาจารย์ นักวิชาการ ตลอดจนนิสิต นักศึกษา

นโยบายพิจารณากลั่นกรองบทความ

1. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา รับพิจารณาบทความวิชาการ (Academic Article) บทความวิจัย (Research Article) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร เอกสารการประชุม หรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาขอตีพิมพ์ในวารสารอื่น
2. ขอบเขตของวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จะครอบคลุมเนื้อหา ด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการ บริหารธุรกิจ ศิลปศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์และสหวิทยาการ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐศาสตร์
3. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ต้องผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง (Peer Review)

กระบวนการพิจารณากลั่นกรองบทความ

บทความที่จะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์จะต้องผ่านกระบวนการพิจารณาจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (Peer Review) ดังนี้

1. กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบเมื่อกองบรรณาธิการได้รับบทความเรียบร้อยแล้ว
2. กองบรรณาธิการจะตรวจสอบบทความว่าอยู่ในขอบเขตเนื้อหาวารสารหรือไม่ รวมถึงคุณภาพงานวิชาการ และประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ
3. ในกรณีที่กองบรรณาธิการพิจารณาเห็นควรรับบทความไว้พิจารณาตีพิมพ์ กองบรรณาธิการจะดำเนินการส่งบทความเพื่อกลั่นกรองต่อไป โดยจะส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ท่าน ประเมินคุณภาพของบทความว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมจะลงตีพิมพ์หรือไม่ โดยกระบวนการกลั่นกรองนี้ทั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เขียนจะไม่ทราบข้อมูลของกันและกัน (Double-Blind Peer Review)
4. เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพบทความแล้ว กองบรรณาธิการจะตัดสินใจโดยอิงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ว่าบทความนั้นๆควรนำลงตีพิมพ์ หรือควรจะส่งให้ผู้เขียนแก้ไขก่อนส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอีกครั้งหนึ่งหรือปฏิเสธการตีพิมพ์

1. ข้อกำหนดต้นฉบับ

1.1 การจัดพิมพ์ต้นฉบับ ผลงานที่เสนอพิจารณาตีพิมพ์ควรมีความยาวประมาณ 8-15 หน้ากระดาษ A4 บทความภาษาไทยพิมพ์ด้วย Font THSarabun PSK ขนาดตัวอักษร 16 Point บทความภาษาอังกฤษพิมพ์ด้วย ด้วย Font THSarabun PSK ขนาดตัวอักษร 16 Point

ข้อกำหนดในการเตรียมต้นฉบับบทความ

➤ ขนาดกระดาษ A4

➤ **กรอบของข้อความ** ในแต่ละหน้าให้มีขอบเขตดังนี้ จากขอบบนของกระดาษ 1.0 นิ้ว ขอบล่าง 1.0 นิ้ว ขอบซ้าย 1.0 นิ้ว ขอบขวา 1.0 นิ้ว

➤ **หมายเลขหน้า** ให้ใส่ไว้ในตำแหน่งด้านขวาดังแต่ต้นจนจบบทความ

➤ **ระยะห่างระหว่างบรรทัด** หนึ่งช่วงบรรทัดของเครื่องคอมพิวเตอร์ 8 point

➤ **ตัวอักษร** การจัดพิมพ์ต้นฉบับ ผลงานที่เสนอพิจารณาตีพิมพ์ควรมีความยาวประมาณ 8-15 หน้ากระดาษ A4 บทความภาษาไทยพิมพ์ด้วย Font THSarabun PSK ขนาดตัวอักษร 16 Point บทความภาษาอังกฤษ พิมพ์ด้วย ด้วย Font THSarabun PSK ขนาดตัวอักษร 16 Point และพิมพ์ตามที่กำหนดดังนี้

➤ ขนาดกระดาษแยกเป็นสองคอลัมน์เดียว

รายการ	ลักษณะตัวอักษร	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร
ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความ (Title)	ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ (ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่)	กำหนดตรงกลาง, ตัวหนา	ขนาด 20 point,
ชื่อผู้เขียน (ทุกคน)	ตัวหนา	กำหนดริมขวา (ไม่ต้องระบุตำแหน่งการพิมพ์หรือค่านำหน้าชื่อ)	ขนาด 16 point
ชื่อหน่วยงานของผู้เขียน	ตัวปกติ	ด้านล่างการอ้างอิง	ขนาด 14 point
อีเมล (Email)	ตัวปกติ	กำหนดริมขวา	ขนาด 14 point
ชื่อบทความย่อ ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ	ตัวหนา	กำหนดริมซ้าย	ขนาด 16 point
ข้อความบทคัดย่อภาษาไทย	ตัวธรรมดา	ย่อหน้า 0.5 นิ้ว	ขนาด 16 point
คำสำคัญ (Keywords) ใช้ตัวอักษรภาษาไทย หรือ ภาษาอังกฤษ	ตัวหนา สำหรับหัวข้อ ตัวปกติ สำหรับเนื้อหา *ประมาณ 3-5 คำ	กำหนดชิดขอบซ้าย	ขนาด 16 point
เนื้อหาบทความ หัวข้อใหญ่	ตัวหนา	กำหนดชิดซ้าย	ขนาด 16 point
หัวข้อรอง	ตัวหนา	ย่อหน้า 0.5 นิ้ว	ขนาด 16 point
เนื้อหา	ตัวปกติ	ย่อหน้า 0.5 นิ้ว	ขนาด 16 point
ข้อความในภาพและตาราง	ตัวปกติ	-	ขนาด 16 point
ข้อความอ้างอิง (ด้านล่าง)	ปกติ	-	ขนาด 16 point

2. ส่วนประกอบของบทความ

1. **บทความวิชาการ** หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับ เนื้อหาที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงมีการใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ โดยควรมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ (สามารถมีหัวข้อหรือองค์ประกอบที่แตกต่าง)

1.1 **ชื่อเรื่อง (Title)** ชื่อมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยชื่อภาษาอังกฤษในบรรทัดต่อมา

1.2 **บทคัดย่อ (Abstract)** สรุปเนื้อหาของบทความให้ได้ใจความชัดเจน และควรมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเขียนเป็นภาษาไทยก่อน ให้มีจำนวนคำควรอยู่ระหว่าง 200-300 คำควรเป็นบทคัดย่อที่สั้น ใช้คำได้กระชับและให้สาระสำคัญตรงประเด็น

1.3 **คำสำคัญ (Keywords)** ระบุคำที่เป็นคำสำคัญของเนื้อหาเหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นในระบบฐานข้อมูลทั้ง

1.4 **บทนำ (Introduction)** เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา รวมทั้งระบุ ถึงขอบเขตเนื้อหาของบทความ

1.5 **เนื้อหา (Body of Text)** เป็นส่วนหลักของเนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นออกเป็นย่อๆ และมีการจัดเรียงลำดับเป็นหัวข้อตามรายละเอียดของเนื้อหา

1.6 **สรุป (Conclusion)** เป็นการสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน และกระชับ โดยมีการสรุป ปิดท้ายเนื้อหาที่เราได้นำเสนอไปแล้วว่ามีผลดี หรือผลเสียอย่างไร

1.7 **เอกสารอ้างอิง (Reference)** เขียนบรรณานุกรมในรูปแบบAPA (American Psychological Association)

2. **บทความวิจัย** ควรมีการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้รับอย่างเป็นระบบ โดยควรมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

2.1. **ชื่อเรื่อง (Title)** ชื่อมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยชื่อภาษาอังกฤษในบรรทัดต่อมา

2.2 **ชื่อผู้เขียนและหน่วยงานสังกัด** ให้ระบุชื่อนามสกุลของผู้เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่ต้องระบุตำแหน่งหรือคำนำหน้าชื่อแต่ให้ระบุงานประจำและหน่วยงานสังกัดที่เชิงอรรถ

2.3 **บทคัดย่อ (Abstract)** ควรมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเขียนเป็นภาษาไทยก่อน ความยาวไม่เกิน 15 บรรทัด หรือไม่เกิน 300 คำ (การเขียนบทคัดย่อ คือการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง โดยเฉพาะวัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย และผลการวิจัย)

2.4 **คำสำคัญ (Keyword)** ระบุคำที่เป็นคำสำคัญของเนื้อหาเหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นในระบบฐานข้อมูล

2.5 **บทนำ (Introduction)** เป็นการอธิบายถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลที่นำไปสู่การวิจัยมีข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนหรือโต้แย้ง รวมถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

2.7 การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) การค้นหา สรุปย่อ และวิเคราะห์ผลการวิจัยของผู้อื่นที่เคยได้ทำวิจัยและถูกตีพิมพ์ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับบทความ

2.8 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียดและชัดเจน

2.9 ผลการวิจัย (Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย การใช้ตารางหรือแผนภูมิไม่ควรเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิโดยมีการแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบอย่างชัดเจน

2.10 อภิปรายผล (Discussion) ผสมผสานเปรียบเทียบและตีความผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย

2.11 สรุป (Conclusion) สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยนั้นไปใช้ประโยชน์

2.12 เอกสารอ้างอิง (Reference) เขียนบรรณานุกรมในรูปแบบของ APA (American Psychological Association)

3. การเขียนเอกสารอ้างอิง

วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ใช้รูปแบบการอิงแบบ APA (American Psychological Association)

3.1 การอ้างอิงในเนื้อหา (In text citation)

ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ นาม-ปี (Author-Year Format)

ภาษาไทย (ชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์)

ภาษาอังกฤษ (นามสกุล, ปี ค.ศ.)

3.2 อ้างอิงในเนื้อหาจากสิ่งพิมพ์ (หนังสือ ตำรา เอกสาร)

กรณีผู้แต่งคนเดียว

การอ้างอิงให้ระบุ ชื่อ-นามสกุล ผู้แต่ง (ภาษาไทย) หรือนามสกุลผู้แต่ง (ภาษาอังกฤษ) ตามด้วยเครื่องหมาย (, ปีที่พิมพ์ เครื่องหมาย (,) ตามด้วยหมายเลขหน้าเอกสารที่อ้างอิงใส่ไว้ในวงเล็บท้ายข้อความที่อ้างอิง เช่น

(กิงกาน แก้วดี, 2556)

กรณีที่สรุปเนื้อหาทั้งหมดทั้งเล่ม ไม่เฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ต้องระบุเลขหน้า

เช่น

(กิงกาน แก้วดี, 2556)

กรณีที่ใช้ฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์ นำหน้าให้คงไว้เหมือนที่ปรากฏในหน้าหนังสือ

เช่น

(พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, 2556)

กรณีผู้แต่งมีศทางทหาร ตำรวจ ตำแหน่งทางวิชาการ คำเรียกทางวิชาชีพไม่ต้องใส่ เช่น ศาสตราจารย์กุลพล แสงจันทร์ เป็น

(กุลพล แสงจันทร์, 2556)

การอ้างอิงเอกสารหลายเรื่อง แต่ผู้แต่งคนเดียวกัน ให้เขียนชื่อผู้แต่งครั้งเดียว แล้วเรียงปีที่พิมพ์จากน้อยไปหามาก

เช่น

(กุลพล แสงจันทร์, 2556; 2557)

กรณีผู้แต่ง 2 คน

กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนชื่อผู้แต่งคนที่ 1 ตามด้วยเครื่องหมาย (,) เว้นวรรคหนึ่ง ตามด้วย “และ” ไม่เว้นวรรค ตามด้วยผู้แต่งคนที่ 2

เช่น

(กิงกาน แก้วดีและประยงค์ ยิ่งยืน, (2556)

กรณีชาวต่างประเทศให้เขียนชื่อสกุล ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) เว้นหนึ่งวรรคตามด้วยตัวอักษรชื่อต้น ชื่อกลาง (ถ้ามี) และเครื่องหมายมหัพภาค (.) ตามด้วยเครื่องหมาย “&” และเว้นหนึ่งวรรคตามด้วยชื่อสกุลคนที่ 2 แล้วใส่เครื่องหมายจุลภาค (.) ตามด้วยอักษรย่อชื่อต้นแล้วใส่จุด

เช่น

(William & Sales, 2008)

กรณีผู้แต่ง 3-6 คน

ชาวไทยใช้ชื่อ ชื่อสกุล คั่นเครื่องหมายจุลภาค (,) และเว้นวรรคหน้าผู้แต่งทุกคน และใช้คำว่า “และ” โดยไม่เว้นวรรค หน้าผู้แต่งคนสุดท้าย

เช่น

(กุลพล แสงจันทร์, เกียรติขจร เจริญยิ่ง, และสมหญิง ใจซื่อ, 2544).

กรณีชาวต่างประเทศให้เขียนชื่อสกุล ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) คั่นผู้แต่งทุกคน เว้นหนึ่งวรรคตามด้วยตัวอักษรชื่อต้น ชื่อกลาง (ถ้ามี) และใช้เครื่องหมาย “&” และเว้นหนึ่งวรรค หน้าผู้แต่งคนสุดท้าย แล้วใส่เครื่องหมายจุลภาค (.) ตามด้วยอักษรย่อชื่อต้นแล้วใส่จุด

เช่น

Salmon, Earman, Wilson, McGarry, & Hopman, (2009)

กรณีผู้แต่งเป็นสถาบัน

ให้ลงรายการด้วยหน่วยงานระดับสูงก่อน และตามด้วยหน่วยงานระดับรอง ลงมา

เช่น

(มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, บัณฑิตวิทยาลัย, 2560)

เอกสารไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

ให้ลงชื่อแล้วตามด้วยปีที่พิมพ์ และเลขหน้า

เช่น

(การพัฒนา, 2556)

กรณีไม่ใช้ผู้เขียน แต่เป็น ผู้รวบรวม เรียบเรียง ผู้แปล หรือบรรณาธิการ

ให้ลงรายการด้วยชื่อ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และบอกต่อท้ายว่าเป็น “ผู้รวบรวม”

“ผู้เรียง” “บรรณาธิการ” หรือ “ผู้แปล”

เช่น

(โกวิท รักษาติ, บรรณาธิการ, 2556)

(Shah & Ratcliffe, editor, 2009)

อ้างอิงในเนื้อหาจากโสตทัศนวัสดุ

ให้ลงรายการชื่อผู้รับผิดชอบหรือผู้ผลิต ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ปีที่ผลิต ตามด้วย
เครื่องหมายมหัพภาค (:) และลักษณะของโสตทัศนวัสดุ

เช่น

(กระทรวงสาธารณสุข, 2556: CD-ROM)

การอ้างอิงในเนื้อหา จากระบบสารสนเทศออนไลน์ (WWW.)

ให้ลงรายการชื่อผู้รับผิดชอบ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ปีที่ค้น

ข้อมูล

เช่น

(มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2556)

(Suan Sunandha Rajabhat University, 2013)

4. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายเรื่อง

4.1 หนังสือ

ชื่อ ชื่อสกุล. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อหนังสือ* (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

4.2 บทความวารสาร

ชื่อ ชื่อสกุล. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*. ปีที่. หน้าแรก-หน้าสุดท้ายที่อ้างถึง

-วารสารสืบค้นจากฐานข้อมูลไทย

ชื่อ ชื่อสกุล. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, ปีที่, หน้าแรก-หน้าสุดท้าย, ค้นเมื่อ วัน
เดือน ปี, จาก URL หรือ ชื่อฐานข้อมูล

4.3 รายงานการประชุม

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่ประชุม). ชื่อเรื่อง. วัน เดือน พ.ศ.(หน้า). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

4.4. วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ระดับวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขา คณะ ชื่อมหาวิทยาลัย, เมืองที่ตั้งมหาวิทยาลัย

4.5 เอกสารอ้างอิงจากเว็บไซต์

ชื่อผู้แต่งหรือหน่วยงานเจ้าของเว็บไซต์. (ปีที่เผยแพร่ข้อมูล). ชื่อเรื่อง. ค้นเมื่อ วันที่ เดือน ปี พ.ศ.,จาก <https://www>.

4.6 บทความในนิตยสาร หรือ หนังสือพิมพ์

ชื่อผู้แต่งหรือชื่อคอลัมน์. (วัน เดือน ปี). ชื่อบทความ. ชื่อนิตยสารหรือ หนังสือพิมพ์, ปีที่, หน้า.

กรณีภาษาอังกฤษ จะใช้ว่า ปี,เดือน วัน (year, month day) และ p. หรือ pp.

4.7 การเขียนบรรณานุกรมแผ่นพับ

ชื่อผู้แต่งหรือหน่วยงานที่ผลิต. (ปี). ชื่อเรื่อง. [แผ่นพับ]. สถานที่พิมพ์: ผู้แต่งหรือหน่วยงานที่ผลิต.

4.8 อ้างอิงจากการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์. (ปี/เดือน/วัน). ตำแหน่ง. สัมภาษณ์.

การส่งต้นฉบับ

ผู้เขียนส่งไฟล์ต้นฉบับบทความ (Microsoft Word) และแบบฟอร์มนำเสนอบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในช่องทางของวารสารระบบออนไลน์ (Online Submission) เท่านั้น

กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณา จะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ประเมินจากภายนอกเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไขจะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ

ตัวอย่างการเขียนบทความเพื่อลงตีพิมพ์ (ขนาด A 4)

ชื่อเรื่องภาษาไทย (ขนาด 20 ตัวหนา)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ (ขนาด 20 ตัวหนา)

ชื่อ-นามสกุล ผู้แต่ง (ไทย) (ขนาด 16 ตัวหนา)

ชื่อ-นามสกุล ผู้แต่ง(อังกฤษ) (ขนาด 16 ตัวหนา)

ชื่อภาควิชาหรือหน่วยงานคณะและสถาบันของผู้แต่ง (ไทย) (ขนาด 14 ตัวหนา)

ชื่อภาควิชาหรือหน่วยงานคณะและสถาบันของผู้แต่ง (อังกฤษ) (ขนาด 14 ตัวหนา)

ที่อยู่ E-mail ผู้รับผิดชอบบทความ (ขนาด 14 ตัวหนา)

บทคัดย่อ (ภาษาไทย) (ขนาด 16 ตัวหนา)

.....(ระหว่าง250-300 คำ) (ขนาด 16 ปกติ).....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำสำคัญ:,, (3-5 คำ คั่นด้วยจุลภาค) (ขนาด 16 ปกติ)

Abstract (บทคัดย่อภาษาอังกฤษ)

.....(ขนาด 16 ปกติ).....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Keywords:,, (3-5 keywords must be given)

บทนำ (ขนาด 16 ตัวหนา)

..... (ขนาด 16 ปกติ).....

[illegible]

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (ขนาด 16 ตัวหนา)

2.

สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) (ขนาด 16 ตัวหนา)

1.

2. _____

การทบทวนวรรณกรรม (ขนาด 16 ตัวหนา)

.....

.....

.....

.....

วิธีดำเนินการวิจัย (ขนาด 16 ตัวหนา)

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการวิจัย (ขนาด 16 ตัวหนา)

.....

.....

.....

.....

.....

อภิปรายผล (ขนาด 16 ตัวหนา)

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (ขนาด 16 ตัวหนา)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (ใช้รูปแบบการเขียนแบบ APA)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษาจังหวัดอุดรธานี
707 ม.3 ถ.เลี้ยวเมืองอุดรธานี-สามพร้าว ต.สามพร้าว อ.เมือง จ.อุดรธานี
41000
โทรศัพท์: 097-9359356
Email: possru23@gmail.com